

Gemeente Assen

Jaarrekening

2012

Inleiding en financieel resultaat.....	5
Financieel resultaat per programma	
Bestuur en burger	19
Stadsontwikkeling	23
Mobiliteit	27
Stads- en wijkbeheer.....	29
Onderwijs	33
Kunst en cultuur	35
Zorg en welzijn.....	37
Werk en inkomen.....	41
Sport en ontspanning	45
Veiligheid	47
Duurzaamheid en milieu.....	49
Bouwen en wonen	51
Algemene dekking	53
Financiële recapitulatie.....	59
Balans	66
SiSa.....	89
Verklaringen	97

Jaarrekening

inleiding en
financieel resultaat

Inleiding

De Nederlandse economie krimpt al anderhalf jaar; in het derde kwartaal van 2012 zelfs met 1%, de sterkste daling sinds 2009, en ook in het vierde kwartaal van 2012 is de economie niet gegroeid. Naar verwachting werkt dit door in de eerste helft van 2013, als gevolg van het geringe consumentenvertrouwen, bezuinigingen en strenge kredietvoorwaarden. Pas in de tweede helft van 2013 wordt enig herstel verwacht. Deze financieel-economische omstandigheden bemoeilijken de uitvoering van ons beleid. We zijn niettemin nog steeds op de goede weg en boeken voortgang.

De woningbouwmarkt was in 2012 onverminderd slecht. In de regio Groningen-Assen is intensief gesproken over een herijking van de woningbouwopgave. Duidelijk werd dat de markt-omstandigheden ervoor zorgen dat de doelstellingen en taakstelling voor 2010-2020 bijgesteld moesten worden. Als gevolg van de crisis is het aantal niet werkende werkzoekenden in Assen gestegen. Met het speerpunt 'iedereen aan het werk' willen wij ons voorbereiden op economisch herstel en een grotere vraag naar arbeid. Met WERKpunt! willen wij meer participatie bereiken van arbeidsbepikten.

De uitkomsten van de bestuursopdrachten Zorg & Welzijn en Werk & Inkomen hebben onder meer laten zien dat we de komende jaren meer moeten doen met minder middelen. De transities en de decentralisatie van de AWBZ-begeleiding, de Jeugdzorg en de omvorming van de WWB, Wajong en de WSW zijn door de kabinetscrisis vertraagd en krijgen anders vorm. Over de omvang en verdeling van de macrobudgetten is in 2012 niets nader bekend geworden.

Het rijksbeleid stond in 2012 grotendeels in het teken van de gezondmaking van de overheidsfinanciën en tekortreductie. Dat gaat gepaard met ingrijpende maatregelen en forse bezuinigingen. Als gevolg van het in 2012 gesloten Lenteakkoord en het Regeerakkoord Rutte II is de totale bezuinigingsdruk in 2012 respectievelijk met €12 miljard en €16 miljard toegenomen. De uitstralings-effecten hiervan naar lagere overheden zijn groot en hebben een enorme impact op onze financiële positie.

We hebben in 2012 verder gewerkt aan de voorbereiding en implementatie van de bestaande bezuinigingsopgaven. Die bedragen respectievelijk €16,5 en €5,7 miljoen. Een opgave die zowel bestaat uit een kostenreductie door efficiency alsook een budgetverlaging in verband met versobering van het beleid en vergroting van de inkomsten. Maatregelen die zo-

wel de beleidsprogramma's en producten als ook onze eigen bedrijfsvoering raken. De realisatie ligt grotendeels op koers. Dat geldt ook voor de onderdelen ervan die in 2012 dienden te worden geëffectueerd. Het betrof een maatregelenpakket van in totaal €14,9 miljoen; hiervan was €5,8 miljoen nieuw ten opzichte van 2011. Belangrijke maatregelen die in 2012 dienden te worden gerealiseerd betroffen de bezuinigingen op de terreinen Werk en Inkomen, Zorg en Welzijn en Schoon, Heel en Veilig. De korting op de bijdragen aan de verbonden partijen is met ingang van 2012 verhoogd van 4% naar 7%. U heeft besloten een aantal specifieke bezuinigingen terug te nemen en/of te verzachten. Het financieel nadeel van €0,8 miljoen dat daarvan het gevolg was is via eenmalige maatregelen gecompenseerd, waaronder de verkoop van een aantal gemeentelijke panden.

Zoals in de Najaarsnota gemeld is het Rijk voor de vaststelling van de hoogte van het macrobudget voor het inkomensdeel van de Wet werk en bijstand teruggekeerd naar de systematiek van voor de financiële crisis van 2008. Uitgangspunt was daarbij dat gemeenten samen beschikken over een op de realiteit afgestemd budget voor de uitkeringskosten. Die lijn is met ingang van 2012 hervat. Hierdoor hebben we in 2012 alsnog gedeeltelijk financiële compensatie ontvangen voor de extra kosten van de bijstandverlening van €4,5 miljoen die we sinds 2012 als gevolg van de crisis in onze begroting moesten opnemen en vanuit de eigen algemene middelen moesten dekken.

In 2012 hebben we €16,5 miljoen aan RSP/Zuiderzeegelden van het Rijk ontvangen voor verbetering van de bereikbaarheid en de infrastructuur. Deze middelen zijn bestemd voor bekostiging van de FlorijnAs-projecten.

De Strategische Afwegingsnotitie Grondbedrijf is in de loop van 2012 geactualiseerd en met uw raad besproken. Er is rekening gehouden met effecten van de regionale herijking van de woningbouw en de ontwikkeling van de bedrijventerreinen. Eind 2012 zijn de kredieten voor de gemeentelijke grondexploitaties geactualiseerd en vastgesteld. De risico's in de gemeentelijke grondexploitatie worden voortdurend gemonitord; we geven uitvoering aan de optimalisaties die nodig zijn om nieuwe (gebieds) ontwikkelingen te kunnen financieren.

De gemeentelijke bedrijfsvoering heeft zich ontwikkeld binnen de daarvoor vastgestelde financiële kaders. De bezuinigingsopgave voor 2012 op de eigen organisatie is gerealiseerd.

Opbouw verslaglegging

De jaarrekening geeft inzicht in het financiële eindresultaat 2012 met een analyse en toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de begroting. Aan de orde komt ook het voorstel voor de resultaatbestemming. Per begrotingsprogramma is vervolgens de middeleninzet nader geanalyseerd en wordt inzicht gegeven in de rea-

lisatie van de vastgestelde bezuinigingsmaatregelen. Het programmadeel wordt afgesloten met een totaaloverzicht van de rekening van lasten en baten over 2012. De geconsolideerde balans ultimo 2012 met bijbehorende toelichting maakt eveneens onderdeel uit van deze jaarrekening. De jaarrekening wordt afgesloten met de SiSa-verantwoording.

Financieel resultaat 2012

De uitvoering van de begroting 2012 is afgesloten met een positief exploitatieresultaat van €5,5 miljoen. Dit betreft het rekeningsresultaat voor resultaatbestemming, waaronder de voorgestelde budgetoverheveling. Wij hebben uw raad eind februari per brief geïnformeerd over de voorgenomen budgetoverheveling. Het totaalbedrag van het voorstel tot budgetoverheveling bedraagt €2,9 miljoen.

Als we rekening houden met deze in 2012 vrijgevalen activiteitenbudgetten die, met het oog op verdere uitvoering en realisatie van het door uw raad vastgestelde beleid, in 2013 beschikbaar moeten blijven is het jaar 2012 afgesloten met een voordeel van €2,6 miljoen.

De totale bezuinigingstaakstelling liep op van €9 miljoen in 2011 naar ruim €16 miljoen in 2012. In de programma's moest voor een bedrag van €9,8 miljoen bezuinigd worden en in de eigen bedrijfsvoering bedroeg de totale bruto taakstelling €6,4 miljoen. Met het positieve eindresultaat over 2012 kunnen we vaststellen dat de voorgenomen bezuinigingen in financiële zin gerealiseerd zijn.

Zoals al in de Najaarsnota aangegeven dient hierbij wel in ogenschouw te worden genomen dat het Rijk de rijksbijdrage voor het inkomensdeel van de Wet werk en bijstand weer gekoppeld heeft aan de werkelijke ontwikkelingen van de klantenaantallen, waardoor dit budget aanzienlijk is bijgesteld. Voor Assen betekende dit dat we in 2012 alsnog gedeeltelijke financiële compensatie hebben ontvangen voor de extra kosten van de bijstandsverlening die we in onze begroting vanuit de eigen algemene middelen moesten dekken. Deze compensatie had een positief financieel effect van ongeveer €2,5 miljoen op onze exploitatie.

Bij de invulling van de bezuinigingsopgave hebben we gemeld dat een aantal bezuinigingsmaatregelen niet of slechts deels haalbaar bleken. Voor een totaalbedrag van €0,8 miljoen moest alternatieve dekking worden gevonden. In de Najaarsnota hebben we aangegeven dat we hiervoor een aantal incidentele baten zouden inzetten. Door onder andere de verkoop van drie gemeentelijke panden hebben we hierin kunnen voorzien.

Exploitatieresultaat 2012	5.478.402 V
Budgetoverheveling naar 2013 met het oog op verdere beleids- en/of planuitvoering	-2.866.951 N
Rekeningresultaat na resultaatbestemming	2.611.451 V

In de Najaarsnota werd ook een voordelig saldo geprognoseerd van €2,6 miljoen. Binnen dit resultaat hebben zich echter wel een aantal positieve en negatieve afwijkingen voorgedaan.

Enkele hier noemenswaardige positieve uitschieters hebben zich voorgedaan binnen de programma's Werk en inkomen, Zorg en Welzijn, Sport en Ontspanning en Onderwijs. Naast de hiervoor al genoemde compensatie voor de extra kosten van de bijstandsverlening hebben een aantal eindafrekeningen over de jaren 2009 - 2011 binnen het programma Werk en Inkomen een incidenteel positief effect van ruim €0,4 miljoen. Ook kon de gemeentelijke bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten van de ISD naar beneden worden bijgesteld doordat onder andere gebruik kon worden gemaakt van extra rijksmiddelen en Europese subsidies. Op de verstrekking van individuele voorzieningen in het kader van de Wmo is sprake van een voordeel van €0,7 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er veel ontwikkelingen in het werkveld waren waarvan de financiële consequenties halverwege 2012 nog onvoldoende in beeld waren. In de Najaarsnota was nog geen rekening gehouden met de vrijval van de voorziening combinatiefuncties (€0,2 miljoen). Via de resultaatbestemming stellen wij voor dit bedrag te storten in een nieuw te vormen reserve combinatiefuncties. De positieve financiële effecten van de aanbesteding van het leerlingenvervoer en de

volume-effecten waren al meegenomen in de Najaarsnota. Het totale effect blijkt echter nog €0,15 miljoen voordeliger dan geprognoseerd. In de begroting 2013 is het budget voor het leerlingenvervoer structureel naar beneden bijgesteld.

Verder zijn we in de Najaarsnota er vanuit gegaan dat in 2012 sprake zou zijn van onderuitputting op de Rijksbegroting ter grootte van circa €106 miljoen. Onderuitputting werkt via de koppeling door naar het gemeentefonds. Het Rijk geeft hierover echter pas in de meicirculaire 2013 definitief uitsluitel. Ook zijn nog na-uitkeringen ontvangen over voorgaande jaren (totaal positief effect €0,2 miljoen).

Een negatieve ontwikkeling heeft zich voorgedaan bij het programma Bouwen en Wonen. Als gevolg van de economische recessie is de legesopbrengst bouwvergunningen nagenoeg €0,6 miljoen lager. Bij de Najaarsnota was dit nadeel ingeschat op €0,4 miljoen. De onroerendezaakbelasting is als gevolg van door de recessie afgenomen bouwactiviteiten en opgetreden leegstand ruim €0,4 miljoen lager uitgevallen dan geraamd. Deze ontwikkeling was in de Najaarsnota wel al voorzien, echter was de opbrengstderving €0,2 miljoen lager ingeschat.

In de Najaarsnota werd een nadeel van €0,9 miljoen geprognoseerd in de interne renteverdeling. Het nadelig saldo is uitgekomen op €1,9 miljoen. Dit nadeel

heeft echter een overwegend administratief karakter. Het betreft een onderlinge verschuiving in de verdeling van rentekosten tussen het programma Algemene Dekking aan de ene kant en de overige begrotingsprogramma's aan de andere kant. De in 2012 feitelijk betaalde rentekosten zijn binnen het budget gebleven.

De totale kosten van de bedrijfsvoering zijn in 2012 binnen het beschikbare budget gebleven. Er hebben zich echter wel als gevolg van bezettingsverschillen en veranderingen in de ureninzet van het personeel verschuivingen voorgedaan in de verdeling en toerekening van de kosten. Het betreft zowel verschuivingen in de toerekening van de kosten tussen programma's, projecten en het grondbedrijf als ook onderlinge verschuivingen in de toerekening aan de begrotingsprogramma's. Dit werd mede veroorzaakt door de lopende organisatieontwikkeling en enkele langdurig zieke medewerkers. Verder worden door de aanhoudende stagnerende economie gebiedsontwikkelingen en activiteiten uitgesteld, waardoor minder projecten in uitvoering worden genomen. Hierdoor kan een vast deel van de bedrijfsvoeringskosten niet meer aan projecten worden toegerekend en komen deze ten laste van de exploitatie. Het totaaleffect van voornoemde ontwikkelingen op de exploitatie bedraagt €0,8 miljoen nadelig.

Bouwgrondexploitatie

Onder invloed van de economische recessie en stagnatie in de woningbouw is de omzet en productie in 2012 lager dan gepland. Wel is de omzet hoger dan vorig jaar. Het resultaat van het gemeentelijk Grondbedrijf voor bestemming bedraagt €1,2 miljoen nadelig (bij een gepland nadelig resultaat van €4,5 miljoen). Met de vaststelling van de jaarrekening wordt het nadelige resultaat overeenkomstig de financiële grondslagen verrekend met de betreffende bestemmingsreserves binnen het Grondbedrijf. Op basis van de uitgangspunten in de Kadernota weerstandsvermogen en risicomangement moest de weerstandsreserve met €0,1 miljoen worden verhoogd. De totale onttrekking aan de algemene reserve van het Grondbedrijf bedraagt derhalve €1,3 miljoen. Als gevolg van de verrekening met de reserves binnen het Grondbedrijf heeft de uitkomst van de bouwgrondexploitatie geen effect op het rekeningresultaat van de Algemene Dienst. Voor een nadere toelichting op het verloop van de grondexploitatie verwijzen wij u naar de paragraaf grondbeleid in het jaarverslag.

De resultaten op programmaniveau zien er als volgt uit (ter vergelijking zijn ook de prognoses uit de Najaarsnota opgenomen).

Resultaten programma's (bedragen x €1.000)					
	begroting 2012 (saldo)	prognose Najaarsnota (saldo)	rekening 2012 (saldo)	saldo rekening t.o.v. begroting 2012	
				totaal	V/N
Bestuur en burger	11.782	11.353	11.159	623	V
Stadsontwikkeling	5.194	5.005	4.644	551	V
Mobiliteit	-5	-62	-133	128	V
Stads- en wijkbeheer	15.725	14.857	14.000	1.725	V
Onderwijs	12.304	11.874	11.314	990	V
Kunst en cultuur	8.321	8.321	8.308	13	V
Zorg en welzijn	23.122	23.031	21.893	1.229	V
Werk en inkomen	13.125	11.017	9.199	3.926	V
Sport en ontspanning	6.170	6.249	5.829	341	V
Veiligheid	4.563	4.085	4.163	400	V
Duurzaamheid en milieu	-435	-527	-514	79	V
Bouwen en wonen	1.532	1.799	1.858	-326	N
Resultaat programma's	101.397	97.002	91.718	9.678	V
Algemene dekking:					
Onvoorzien	316	143	0	316	V
Algemene belastingen	-14.066	-13.835	-13.630	-435	N
Beleggingen	-599	-905	-905	306	V
Financiering & liquiditeit	-7.717	-8.162	-8.330	613	V
Algemene uitkering	-74.187	-73.860	-74.064	-123	N
Bcf	335	215	235	100	V

Resultaten programma's (bedragen x €1.000)					
	begroting 2012 (saldo)	prognose Najaarsnota (saldo)	rekening 2012 (saldo)	saldo rekening t.o.v. begroting 2012	
				totaal	V/N
Overige algemene dekkingsmiddelen	-2.230	-1.479	-937	-1.293	N
Resultaat kapitaallasten	-2.690	-1.781	-738	-1.952	N
Resultaat bedrijfsvoering	268	1.425	2.639	-2.371	N
Reserves/voorzieningen algemene dekking	-1.451	-1.365	-1.467	16	V
Resultaat algemene dekking	-102.018	-99.603	-97.197	-4.822	N
Eindresultaat	622 V	2.601 V	5.478 V	4.857	V

Gezien het positieve eindresultaat van €5,5 miljoen kunnen we vaststellen dat de uitvoering van de programmabegroting zich als geheel binnen de door uw raad vastgestelde financiële kaders heeft voltrokken en dat we met deze einduitkomst de bezuinigingsopgave van totaal ruim €16 miljoen voor 2012 hebben weten te realiseren.

Indien we hierbij het voorstel tot budgetoverheveling van €2,9 miljoen nog bij betrekken is er sprake van een overschot van €2,6 miljoen. Budgetoverheveling naar 2013 is noodzakelijk, omdat het gaat om (deels) niet bestede budgetten die vóór en/of in 2012 beschikbaar zijn gesteld voor nieuw beleid en/of beleidsintensiveringen en de realisatie van dat beleid zich over meerdere jaren uitstrekt dan wel omdat er in de uitvoering van het beleid vertraging is opgetreden. Daarnaast is sprake van (deels) niet bestede budgetruimte dan wel geoormerkte rijksmiddelen die in 2012 beschikbaar zijn gekomen en moeten wor-

den overgeheveld omdat de daarmee verband houdende eigen beleidsuitvoering in 2013 doorloopt. Over de omvang, samenstelling en achtergronden van deze budgetten bent u schriftelijk geïnformeerd.

Binnen het totaal kader is bij één begrotingsprogramma sprake van een overschrijding van het totale programmabudget. Het betreft het programma Bouwen en wonen. Deze afwijking, die al voorzien was en waarover u bij Najaarsnota bent geïnformeerd, houdt direct verband met de gevolgen van de economische recessie, namelijk een forse daling van de inkomsten uit bouwleges. De overige programma's hebben zich voltrokken binnen de daarvoor beschikbaar gestelde programmabudgetten. De afwijkingen per programma worden hierna nader toegelicht. Voor een uitgebreide analyse wordt verwezen naar de verderop in deze jaarrekening opgenomen programmaverantwoordingen.

Financiële highlights per programma

Bestuur en burger €623.000 V

Wij hebben via het gemeentefonds middelen ontvangen ter realisatie van de landelijke digitaliseringstrajecten (i-NUP gelden). De ontwikkeling van de landelijke i-NUP bouwstenen die we als gemeente moeten implementeren loopt echter achter. Aangezien voor implementatie de inzet van het beschikbare budget noodzakelijk is, hebben we dit bedrag betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling. In 2012 zijn we begonnen met het onderzoeken naar verdergaande samenwerking op het gebied van heffingen met andere gemeenten. In afwachting van de eventuele samenwerking, zijn investeringen uitgesteld en de kosten tot het hoogst noodzakelijke beperkt. De kosten van Dimpact zijn lager uitgevallen als gevolg van een gunstige aanbesteding en een gewijzigde tariefstelling. Er zijn extra kosten gemaakt in verband met de Tweede Kamerverkiezingen. Verder heeft er een aanvullende storting plaatsgevonden in de voorziening voor wethouderspensionen. Dit in verband met een bijstelling van de rekenrente.

Stadsontwikkeling €551.000 V

De restantbudgetten voor Sensor Universe, TT-Institute en stadsmarketing maken onderdeel uit van het voorstel tot budgetoverheveling. De realisatie van deze projecten strekt zich over meerdere jaren uit. Daarnaast is sprake van incidentele opbrengsten uit grondverkoop. De afwikkeling van de sanering van de Talmastraat heeft binnen het programma Duurzaamheid en milieu plaatsgevonden. Door deze verschuiving ontstaat op dit programma een voordeel. Binnen het totaal van de begroting heeft dit uiteraard geen effect. Door de huidige economische situatie zijn nieuwe gebiedsontwikkelprojecten en activiteiten uitgesteld. Als gevolg hiervan, zijn minder voorbereidende werkzaamheden op dit gebied geweest.

Mobiliteit €128.000 V

De bedrijfsvoeringskosten op dit programma zijn lager uitgevallen door verschuiving van ureninzet naar diverse projecten. Als gevolg van het later opleveren van de parkeergarages De Nieuwe Kolk en de Citadel zijn de exploitatielasten van het parkeren lager. In verband met de latere ingebruikname is er ook sprake van minder parkeerinkomsten dan begroot. Verder is het aantal straatparkeerplaatsen afgenomen. Het saldo is conform de beleidsafspraken verrekend met de parkeerreserve.

Stads- en wijkbeheer €1.725.000 V

Er zijn extra inkomsten in verband met herstraatwerkzaamheden voor nutsbedrijven en de telecom-

municatieverordening. Deze middelen zijn in 2013 weer benodigd voor uitvoering van de werkzaamheden. Het schoonhouden van de openbare ruimte laat een voordeel zien onder meer doordat de stad schoner is dan ingeschat. Op het project zwerfafval zit een voordeel. De levering van afvalbakken is uitgesteld naar 2013. Op gebiedsgericht werken is een financieel voordeel ontstaan door het oppakken van robuuste gebieden als meerjarige projecten en door het maken van financiële afspraken met de betrokken partijen. Dit heeft een vertragend effect gehad op de uitvoering. Verder is sprake van een positief resultaat op wijkbudgetten, wijkregie, meldingen bewoners en sectorwerkzaamheden. Voornoemde zaken zijn voor een belangrijk deel betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van de resultaatbestemming.

Onderwijs €990.000 V

Zoals reeds bij de Najaarsnota aangekondigd vallen de financiële effecten van de aanbesteding van het leerlingenvervoer en de volume-effecten lager uit dan verwacht. Bij het opstellen van de begroting 2013 is het budget voor het leerlingenvervoer structureel naar beneden bijgesteld. Door verlate oplevering van diverse onderwijshuisvestingsprojecten (waaronder MFA Pittelo, scholen Marsdijk en de uitbreiding van het Kompas) is een incidenteel voordeel ontstaan. Het opknappen van de noodlokalen aan de Aletta Jacobsweg heeft nog niet plaatsgevonden en is om die reden betrokken bij de budgetoverheveling. Door de invoering van de restwaarde systematiek op vastgoed, waaronder onderwijshuisvesting, is een aanzienlijk voordeel op dit programma ontstaan. De hiermee gemaakte bezuinigingstaakstelling is opgenomen onder het programma Algemene Dekking.

Kunst en cultuur €13.000 V

In de begroting 2012 is rekening gehouden met hogere exploitatielasten vanwege de huisvesting van de bibliotheek, theater, bioscoop en CBK in De Nieuwe Kolk. Bij de werkelijke exploitatie over het jaar 2012 is sprake van een voordeel. Een aantal geraamde lasten is in 2012 nog niet gemaakt, waardoor eenzelfde bedrag minder behoefte te worden onttrokken uit de reserves en dus beschikbaar blijft voor komende jaren. De huisvestingslasten van de panden ICO en Mercuriustheater zijn hoger uitgevallen. De nieuwe subsidieregeling voor kunst en cultuur leidt niet, zoals verwacht, tot volledige uitputting van het beschikbare budget.

Zorg en welzijn €1.229.000 V

Bij de Wmo is sprake van een substantieel voordeel op de verstrekking van individuele voorzieningen. Dit is hoger dan bij de Najaarsnota verwacht. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er veel ontwik-

kelingen in het werkveld waren waarvan de financiële consequenties halverwege 2012 nog onvoldoende in beeld waren. Door de inwerkingtreding van de nieuwe verordening zijn de eigen bijdragen verhoogd. Daarnaast is een strengere regelgeving van toepassing op de hulpmiddelen. Ook de vervoerskosten zijn gedaald door invoering van een nieuwe verantwoordingsystematiek. Op huishoudelijke hulp is een besparing gerealiseerd doordat er maximaal gestuurd wordt op uitnutting van het contract en het feit dat minder mensen geïndiceerd zijn. De transitie van de AWBZ is uitgesteld. De voor de voorbereiding beschikbaar gestelde middelen via het gemeentefonds zijn betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling. Ook de onderbesteding in de middelen voor het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn hierin betrokken. Deze zijn benodigd voor de continuering van het schoolmaatschappelijk werk in het voortgezet onderwijs en de aanstaande decentralisatie/transitie van de jeugdzorg. De huisvestingslasten van de wijkwelzijnsaccommodaties liggen hoger dan begroot.

Werk en inkomen €3.926.000 V

Het Rijk heeft de rijksbijdrage BUIG weer gekoppeld aan de werkelijke ontwikkelingen van de klantenaantallen, waardoor het budget aanzienlijk is bijgesteld. Via de budgetoverheveling wordt verzocht om een deel van het surplus door te schuiven naar 2013 om het in te kunnen zetten voor de (verdere) invulling van de in dit jaar openstaande taakstelling W&I. De gemeentelijke bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten van de ISD is fors lager doordat onder andere gebruik kon worden gemaakt van de inzet van extra rijksmiddelen en Europese subsidies. Verder is een voordeel ontstaan in de uitvoering van de begroting, omdat geen rekening is gehouden met het feit dat de btw die drukt op een deel van de activiteiten (participatie) die de ISD voor de gemeente uitvoert compensabel is via het BCF. Middels het voorstel budgetoverheveling wordt verzocht deze middelen over te hevelen naar 2013 en ze daar te bestemmen als dekking voor de inrichting van Werkpunt!. Op het meedoenbeleid is sprake van onderbesteding doordat minder beroep gedaan wordt op de bijzondere bijstand, de langdurigheidstoelage, witgoedregeling, meedoen premies schoolgaande kinderen en pc verstrekkingen. Als gevolg van de economische crisis is meer beroep gedaan op het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen. Net als in 2011 is een voordeel ontstaan op de uitvoering van het Bijdragebesluit Zelfstandigen (BBZ). Er is minder gebruik gemaakt van de regeling voor kinderopvang. Tenslotte geven een aantal afrekeningen over de jaren 2009-2011 een incidenteel voordeel. Het betreft afrekeningen van de Wwb (uitkeringen en re-integratie) en de sociale werkvoorzieningen.

Sport en ontspanning €341.000 V

Net als bij onderwijshuisvesting ontstaat door de invoering van de restwaarde systematiek een voordeel op de sportaccommodaties. Een deel van de voorbereidingskosten van de 'grote' Stadsbroekhal moest worden afgeboekt. Dit is het gevolg van de veranderde uitgangspunten voor de bouw van de aangepaste sporthal. Hiertegenover staat dat door latere oplevering van de nieuwe sporthal een deel van het budget is vrijgevallen. Ook door uitstel van overige investeringen in sportaccommodaties is ruimte ontstaan. De voorziening voor combinatiefunctionarissen is vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Wij stellen voor dit bedrag via de resultaatsbestemming te storten in een nieuw te vormen reserve combinatiefuncties. Er zijn extra inkomsten uit subsidies voor het EK Beachvolleybal en Positief coachen. Voor het TT-festival zijn extra kosten gemaakt door een tekortkoming in de organisatiekracht van de organisator.

Veiligheid €400.000 V

Het positieve saldo op dit programma wordt grotendeels bepaald door minder toegerekende bedrijfsvoeringskosten. Zoals in de Najaarsnota al was aangegeven is sprake van een lagere inzet van de brandweer en stadstoezicht. Voor het overige is sprake van marginale afwijkingen binnen dit programma.

Duurzaamheid en milieu €79.000 V

De restantbudgetten voor de projecten CO₂-neutraal, vulpunt aardgas en business case grondbank maken onderdeel uit van het voorstel tot budgetoverheveling. Zoals al bij programma Stadsontwikkeling is vermeld heeft de afwikkeling van de sanering van de Talmstraat binnen dit programma plaatsgevonden. De in 2011 ingezette daling in de aangeboden hoeveelheid afval bij het milieupark heeft zich in 2012 voortgezet. De inkomsten uit de afvalstoffenheffing vallen vooral lager uit als gevolg van de achterblijvende groei in het aantal aansluitingen. Door hogere verwerkingsopbrengsten uit afvalfracties pakken deze inkomsten juist hoger uit. Conform de in 2011 ingezette gedragslijn is het tekort gedekt uit de daartoe beschikbare middelen van het commanditair kapitaal.

Bouwen en wonen €326.000 N

In de Najaarsnota was al geprognosticeerd dat de inkomsten uit bouwleges als gevolg van de economische recessie weer fors lager zouden uitkomen. Deels wordt dit gecompenseerd door een lagere ambtelijke inzet en minder inhuur externe deskundigheid. Conform de financiële grondslagen is het resultaat van de bouwgrondexploitatie als gevolg van faseringsverschillen verrekend met de reserves van het Grondbedrijf.

Analyse van het resultaat 2012

De onderbesteding ten opzichte van de vastgestelde begroting bedraagt, voor resultaatbestemming, per saldo €4,9 miljoen. De gerealiseerde lasten en baten van de beleidsprogramma's en de algemene dek-

kingsmiddelen afgezet tegen de in de begroting geraamde budgetten en de prognoses in de Najaarsnota geeft het volgende totaaloverzicht.

Beloop gesaldeerde programmaresultaten 2012

Omschrijving	(bedragen x €1.000)					
	Budget	Najaarsnota	Rekening	Prognose	Resultaat	V/N
Totaal lasten en baten beleidsprogramma's	101.397	97.002	91.718	4.314 V	9.678	V
Totaal algemene dekkingsmiddelen	-102.018	-99.604	97.197	-2.334 N	-4.822	N
Resultaat	622	2.602	5.478	1.980 V	4.857	V

De voornaamste afwijkingen ten opzichte van de begroting worden hier kort toegelicht.

In de programmaverantwoordingen treft u een volledige analyse en toelichting aan.

Analyse rekeningresultaat	Mutatie (bedragen €1.000)
Voordelig:	
Vrijval niet bestede uitvoeringsbudgetten (voorstel resultaatbestemming)	2.867
Bedrijfsvoering ISD: lagere lasten + inzet extra rijksmiddelen en Europese subsidies	2.040
Individuele voorzieningen Wmo	724
Verkoop gemeentelijke panden	700
Meedoenbeleid (bijzondere bijstand + participatie)	476
Afrekeningen 2009-2011 (Wwb, uitkeringen en re-integratie en sociale werkvoorziening)	448
Leerlingenvervoer	391
Bijdrage Besluit Zelfstandigen (BBZ)	364
Vrijval restantbudget voor onvoorziene en incidentele uitgaven	316
Dividenduitkeringen	306
Uitstel of verlate oplevering van investeringen (met name sport en onderwijs)	261
Vrijval voorziening combinatiefunctionarissen	208
Schoonhouden openbare ruimte	191
Verkoop grond	165
Extra rente belegging Essent-gelden	165
Abonnementen	154
Wijkbudgetten	147
Kinderopvang	128
BTW-compensatiefonds	100
Subtotaal	10.151
Nadelig:	
Resultaat interne rente-toerekening	-1.505
Te compenseren bezuinigingstaakstellingen 2012	-826
Resultaat bedrijfsvoering (totaaleffect op exploitatie)	-799
Bouwleges	-576
Afboeken deel voorbereidingskosten 'grote' Stadsbroekhal	-454
Gemeentelijke heffingen	-435
Storting pensioenvoorziening (voormalige) wethouders	-154
Uitkering gemeentefonds	-123
Exploitatie wijkwelzijnsaccommodaties	-105
subtotaal	-4.977
totaal overige mutaties per saldo nadelig	-317
totaal	4.857

Positieve afwijkingen ten opzichte van de begroting

Vrijval niet bestede budgetruimte €2,87 miljoen V

Over de omvang, de samenstelling en de achtergronden van in 2012 niet bestede middelen is uw raad begin dit jaar schriftelijk geïnformeerd.

Conform de financiële verordening stellen wij u voor deze middelen, als onderdeel van de resultaatbestemming, via de reserve jaarovergang 2012-2013 opnieuw beschikbaar te stellen voor 2013 (zie resultaatbestemming).

Bedrijfsvoering ISD €2,04 miljoen V

Ten opzichte van de begroting is de gemeentelijke bijdrage in de bedrijfsvoeringskosten van de ISD €2,04 miljoen lager. De ISD heeft de bijdrage kunnen verlagen door gebruik te maken van extra rijksmiddelen en Europese subsidies, zoals het participatiebudget en subsidies voor werkgeversteam en werkcoaches. Daarnaast was er sprake van een voordeel op de personeelslasten en overige bedrijfsvoeringskosten.

Individuele voorzieningen Wmo €0,72 miljoen V

Door diverse ontwikkelingen in de Wmo is hier sprake van een financieel voordeel. Als gevolg van de inwerkingtreding van de nieuwe verordening zijn de eigen bijdragen verhoogd en is er een strengere regelgeving van toepassing op de hulpmiddelen. Ook de vervoerskosten zijn gedaald door invoering van een nieuwe verantwoordingsystematiek. Op huishoudelijke hulp is een besparing gerealiseerd doordat er maximaal gestuurd wordt op uitnutting van het contract en het feit dat steeds minder mensen een indicatie hebben voor huishoudelijke hulp.

Verkoop gemeentelijke panden €0,7 miljoen V

De verkoop van drie gemeentelijke panden (Diamantstoep 4, Marsdijk 14 en Weth. Bergerweg 22) heeft gezorgd voor een extra incidentele bate. Zoals in de Najaarsnota door ons is aangegeven hebben we deze extra baten ingezet voor een aantal niet realiseerbare bezuinigingstaakstellingen in 2012.

Meedoenbeleid €0,48 miljoen V

In het jaar 2012 is er minder beroep gedaan op de bijzondere bijstand, de langdurigheidstoeslag, witgoedregeling, meedoen premies schoolgaande kinderen en pc verstrekkingen.

Afrekening 2009-2011 (W&I) €0,45 miljoen V

Het exploitatiesaldo 2012 is positief beïnvloed door diverse eindafrekeningen over de jaren 2009-2011. Met name op het programma Werk

en Inkomen geeft dit een extra incidenteel voordeel. Het betreft afrekeningen van de Wwb (uitkeringen en re-integratie) en de sociale werkvoorzieningen.

Leerlingenvervoer €0,39 miljoen V

De financiële effecten van de aanbesteding van het leerlingenvervoer en de volume-effecten vallen lager uit dan verwacht. Het budget voor het leerlingenvervoer is in de begroting 2013 structureel naar beneden bijgesteld.

Bijdrage Besluit Zelfstandigen €0,36 miljoen V

De BBZ is een wettelijk verplichte taak. Vanuit het budget worden zaken als kapitaalverstrekkingen, levensonderhoud en externe onderzoekskosten gefinancierd. De kapitaalverstrekking en het levensonderhoud worden door het Rijk voor 75% vergoed. De externe onderzoekskosten zijn voor 90% declarabel. Het voordeel is ontstaan doordat de kosten lager zijn uitgekomen.

Vrijval budget voor onvoorziene en incidentele uitgaven €0,32 miljoen V

Het in 2012 voor onvoorziene en incidentele uitgaven beschikbare budget behoefde niet volledig te worden aangesproken. Het niet benutte deel kon daardoor vrijvallen ten gunste van de algemene middelen en het rekeningresultaat.

Dividenduitkeringen €0,31 miljoen V

Als gevolg van gunstige bedrijfsresultaten zijn de dividenduitkeringen van Enexis, Attero, PBE en de Verkoop Vennootschap bv hoger uitgevallen dan geraamd. Als uitvloeisel van de aangescherpte Europese regelgeving van het dividendbeleid resulteerde de uitkering van de BNG in een nadeel.

Uitstel/verlate oplevering diverse investeringen €0,26 miljoen V

Met name als gevolg van verlate oplevering van investeringsprojecten in onderwijshuisvesting (waaronder MFA Pittelo, scholen Marsdijk en uitbreiding Kompas) en sportaccommodaties (onder andere sporthal Stadsbroek) zijn de hiermee in verband geraamde lasten vrijgevallen.

Vrijval voorziening combinatiefunctionarissen €0,21 miljoen V

De voorziening combinatiefuncties is vrijgevallen ten gunste van het resultaat. Via de resultaatbe-

stemming stellen wij voor dit bedrag te storten in de nieuw te vormen reserve combinatiefuncties.

Schoonhouden openbare ruimte €0,19 miljoen V

Voor de intensivering bestrijding zwerfafval zijn extra middelen beschikbaar gesteld. Vanwege een schonere stad hoefde er minder aan hand- en mechanisch vegen te worden besteed. De onderbesteding is betrokken bij het voorstel voor budgetoverheveling.

Verkoop grond €0,17 miljoen V

Incidentele grondverkoop hebben geleid tot extra baten.

Extra rente belegging Essent-gelden €0,17 miljoen V

De gerealiseerde renteopbrengst van de tijdelijke externe belegging van de verkoopopbrengst Essent lag hoger dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.

Abonnementen €0,15 miljoen V

De abonnementskosten van Dimpact zijn lager uitgevallen als gevolg van een gunstige aanbesteding en een gewijzigde tariefstelling.

Wijkbudgetten €0,15 miljoen V

Dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door lagere kosten wijkbudgetten, wijkregie, meldingen bewoners en sectorwerkzaamheden.

Kinderopvang €0,13 miljoen V

De kosten voor kinderopvang zijn lager uitgevallen, doordat er minder gebruik is gemaakt van de regeling.

Btw-compensatiefonds €0,1 miljoen V

Door lagere externe kosten van de bedrijfsvoering behoefde in 2012 minder niet-compensabele btw over de gemengde kosten aan de belastingdienst te worden afgedragen.

Negatieve afwijkingen ten opzichte van de begroting

Resultaat interne rente-toerekening €1,51 miljoen N

Dit nadeel heeft een overwegend administratief karakter. Het betreft onderlinge verschuiving in de verdeling van rentekosten tussen het programma Algemene Dekking aan de ene kant en de overige begrotingsprogramma's aan de andere kant. De in 2012 feitelijk betaalde rentekosten zijn binnen het budget gebleven.

Te compenseren bezuinigingstaakstellingen 2012 €0,83 miljoen N

Zoals in de Voor- en Najaarsnota is gemeld is er op onderdelen sprake van bezuinigingsmaatregelen die niet of slechts deels haalbaar waren in 2012. Voor het nadeel dat hieruit voortvloeit hebben we alternatieve dekking gevonden. Zo hebben we hiervoor onder meer de incidentele baten die ontstaan zijn uit de verkoop van gemeentelijk onroerend goed ingezet.

Resultaat bedrijfsvoering €0,8 miljoen N

De totale kosten van de bedrijfsvoering zijn in 2012 binnen het beschikbare budget gebleven. Er hebben zich echter wel als gevolg van bezettingsverschillen en veranderingen in de ureninzet van het personeel verschuivingen voorgedaan in de verdeling en toerekening van de kosten. Het betreft zowel verschuivingen in de toerekening van de kosten tussen programma's, projecten en

het grondbedrijf als ook onderlinge verschuivingen in de toerekening aan de verschillende begrotingsprogramma's. Dit werd mede veroorzaakt door de lopende organisatieontwikkeling en enkele langdurig zieke medewerkers. Verder worden door de aanhoudende stagnerende economie gebiedsontwikkelingen en activiteiten uitgesteld, waardoor minder projecten in uitvoering worden genomen. Hierdoor kan een vast deel van de bedrijfsvoeringskosten niet meer aan projecten worden toegerekend en komen deze ten laste van de exploitatie. In totaliteit heeft dit een nadelig effect van €0,8 miljoen op de exploitatie.

Een gedetailleerde toelichting en analyse van het bedrijfsvoeringsresultaat is opgenomen in de paragraaf Bedrijfsvoering van het jaarverslag.

Bouwleges €0,58 miljoen N

Als gevolg van de economische recessie zijn de inkomsten uit leges bouwvergunningen lager uitgekomen. Hiertegeover staat dat er ook sprake is van een lagere ambtelijke inzet en minder inhuur externe deskundigheid op dit onderdeel.

Vorbereidingskosten Stadsbroekhal €0,45 miljoen N

Een deel van de voorbereidingskosten van de 'grote' Stadsbroekhal moest, conform de regeling, afgeboekt worden. Dit is het gevolg van

de veranderde uitgangspunten voor de bouw van de sporthal.

Gemeentelijke heffingen €0,44 miljoen N

De gemeentelijke belastingopbrengsten zijn over de gehele linie genomen lager uitgevallen dan geraamd. De lagere opbrengst van de onroerendezaakbelasting is vooral het gevolg van de als gevolg van de recessie afgenomen bouwactiviteiten en opgetreden leegstand.

Exploitatie wijkwelzijnsaccommodaties €0,11 miljoen N

Het beheer en onderhoud van de gemeentelijke accommodaties heeft meer gekost dan gepland. Ook is om de onderhoudsvoorzieningen op peil te houden ten behoeve van toekomstig groot onderhoud een aanvullend bedrag in de betreffende voorziening gestort.

Pensioenvoorziening (voormalige) wethouders €0,15 miljoen N

Er is een extra last als gevolg van een storting die is gedaan in de voorziening voor overdracht van pensioenen van (voormalige) wethouders. Doordat de rekenrente verlaagd is van 3% naar 2,5% voor de toekomstige pensioenaanspraken was er een storting benodigd in de voorziening.

Uitkering Gemeentefonds €0,12 miljoen N

De over 2012 uit het Gemeentefonds ontvangen algemene uitkering is lager. Belangrijkste oorzaak hiervan was een op grond van het Lenteakkoord tussentijds doorgevoerde korting op het gemeentefonds. Daartegenover zijn over 2010 en 2011 nauwelijks uitkeringen ontvangen, welke in de begroting niet waren voorzien.

Resultaatbestemming

Resultaatbestemming		
Exploitatieresultaat 2012 voor bestemming	-1.308.615	
Stortingen en onttrekking aan reserves conform besluitvorming en aanvaard beleid	6.787.016	
Nog te verdelen exploitatieresultaat 2012 na bestemming		5.478.402 V

Het resultaat van de jaarrekening 2012 na bestemming, dat wil zeggen rekening houdend met de op grond van aanvaard beleid en besluitvorming vastliggende stortingen en onttrekkingen aan reserves, bedraagt in totaal €5,5 miljoen voordelig.

Wij stellen u voor dit resultaat als volgt verder te bestemmen:

Vorming reserve jaarovergang 2012-2013

Toepassing van de met uw raad over de overheveling van niet-bestede budgetruimte gemaakte afspraken houdt concreet in dat wij alle in 2012 niet, of niet volledig, bestede exploitatiebudgetten in eerste instantie hebben laten vrijvallen ten gunste van het resultaat. Vervolgens hebben wij geïnventariseerd welke van die budgetten in 2013 voor verdere beleids- en/of planuitvoering beschikbaar moeten blijven. Wij zijn daarbij uitgekomen op een nettobedrag van afgerond €2,9 miljoen. Over de uitkomsten van de inventarisatie en de aard en omvang van de daarin opgenomen (restant)budgetten hebben wij uw raad per brief d.d. 20 februari 2013 geïnformeerd. Ten laste van het rekeningresultaat 2012 zal voor een bedrag van €2,9 miljoen de 'reserve jaarovergang 2012-2013' worden gevormd. Een en ander is conform de afspraken zoals deze gemaakt zijn in de financiële verordening ex art. 212 van de Gemeentewet.

Vorming reserve combinatiefuncties

In het verleden zijn rijksbijdragen voor combinatiefunctionarissen ontvangen die nog niet volledig zijn aangewend. Deze gelden zijn gestort in een voorziening combinatiefunctionarissen. Omdat hier echter op grond van de voorschriften niet sprake kan zijn van een voorziening dienen deze gelden gestort te worden in een bestemmingsreserve. De voorziening is vrijgevallen ten gunste van het resultaat en voorgesteld wordt om deze middelen (totaal €208.000)

via de resultaatbestemming toe te voegen aan de nieuw te vormen reserve combinatiefuncties.

Bijdrage Drents Archief

De gemeentelijke subsidiebijdrage voor het project Drents Archief 3.0 bedraagt €0,7 miljoen en zou in principe uitbetaald worden in tien jaarlijkse termijnen. Wij zouden echter nog onderzoeken of we de bijdrage in één keer na afloop van het project zouden kunnen uitbetalen aan het Drents Archief. Via het voorstel derde tranche bezuinigingen ("Verder Bouwen, ambities en bezuinigingen 2014-2017") stellen wij voor om voor deze optie te kiezen. Wij willen hiervoor een deel van het positieve eindresultaat 2012 inzetten.

Fricriebudget

Een belangrijk deel van de bezuinigingen heeft betrekking op de bedrijfsvoering en raakt de eigen gemeentelijke organisatie en het gemeentelijk personeel. Het is onze inzet om de noodzakelijke bezuinigingen zonder gedwongen ontslagen te realiseren. Om aan die doelstelling te kunnen voldoen en om ervoor te kunnen zorgen dat de bezuinigingen volgens plan worden gerealiseerd zijn flankerende maatregelen met daarvoor bestemde middelen noodzakelijk. Die middelen zijn onder meer bestemd voor het faciliteren van personeel dat intern of extern naar ander werk wordt geleid en voor het oplossen van frictie in verband met re-integratie. Via het Uitvoeringsprogramma 2011-2014 is bij de 1e tranche bezuinigingen voor dit doel een eenmalig budget beschikbaar gesteld van €3,5 miljoen. Voor de realisatie van bezuinigingen is inmiddels voor een totaalbedrag van €0,5 miljoen beslag gelegd op dit fonds. Voor toekomstige maatregelen resteert nog een bedrag van €3 miljoen in het fonds.

Nog te verdelen exploitatieresultaat 2012 na bestemming	5.478.402	V
Storting in de reserve jaarovergang 2012-2013	-2.866.951	N
Storting in de reserve combinatiefuncties	-208.000	N
Bijdrage Drents Archief	-490.000	N
Resultaat na resultaatbestemming	1.913.451	V

Het resterende overschot van €1,9 miljoen zal toegevoegd worden aan de algemene reserve.

Jaarrekening

---

financieel resultaat
per programma

Programma Bestuur en burger

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Bestuur en burger (bedragen * €1.000)				
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Bestuursorganen	1.843	1.843	1.921	-78
Bestuursondersteuning gemeenteraad	811	811	814	-2
Bestuursondersteuning B&W	3.554	3.568	3.743	-175
Publiekszaken	4.488	4.768	4.280	489
Bestuurlijke samenwerking	212	212	167	45
Informatiebeheer/basisregistraties	1.696	1.696	1.524	172
Totaal lasten	12.604	12.898	12.449	450
Bestuursorganen	0	0	0	0
Bestuursondersteuning gemeenteraad	1	1	22	21
Bestuursondersteuning B&W	0	0	83	83
Publiekszaken	1.086	1.066	1.155	89
Bestuurlijke samenwerking	0	0	0	0
Informatiebeheer/basisregistraties	50	50	29	-21
Totaal baten	1.137	1.117	1.290	173
Programmaresultaat voor bestemming	11.467	11.782	11.159	623
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Programmaresultaat na bestemming	11.467	11.782	11.159	623

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Bestuur en burger €623.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Bestuur en burger vertoont een voordeel van €623.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Bestuursorganen €78.000 N

Enerzijds zijn er, zoals bij de najaarsnota aangegeven, voordelen op de budgetten voor de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. De vergoeding voor raadsleden, de raadsfracties en de voormalige collegeleden valt lager uit. Hiertegenover staat een nadeel door de storting die is gedaan in de voorziening voor overdracht van pensioenen van (voormalige) wethouders. Deze voorziening was steeds als pro memorie geraamd. Doordat de rekenrente verlaagd is van 3% naar 2,5% voor de toekomstige pensioenaanspraken is er een storting van €154.000 gedaan in de voorziening. Hiermee was bij de najaarsnota nog geen rekening gehouden.

Bestuursondersteuning gemeenteraad €18.000 V

De kosten voor facilitaire ondersteuning vallen lager uit doordat het budget voor directe kosten (diensten derden) niet volledig is ingezet. Dit leidt tot een voordeel van €22.000. Bij de najaarsnota was nog geen rekening gehouden met de uitbreiding van de formatie voor de griffie. Voor het jaar 2012 betekent dit een extra last van per saldo €49.000. Zoals bij de najaarsnota verwacht is het budget voor onderzoekskosten van de rekenkamercommissie niet volledig ingezet. Dit leidt tot een voordeel van €48.000.

Bestuursondersteuning B en W €91.000 N

Bij de najaarsnota was nog geen rekening gehouden met de onttrekking die voor een deel van de extra kosten voor rechtsgedingen kon worden gedaan aan een voorziening. Hierdoor ontstaat er per saldo een voordeel van €5.000. Het budget voor planning en control (onder andere abonnementen, contracten en diensten van derden) is niet volledig ingezet. De kosten vallen op dit onderdeel lager uit dan begroot, hetgeen leidt tot een voordeel van €49.000. Er zijn

meer uren ingezet voor dit product dan geraamd (€194.000). Dit is een verschuiving met andere programma's. Zoals bij de najaarsnota verwacht, is het vervangingsbudget van de ondernemingsraad niet volledig ingezet. Dit leidt tot een voordeel van €45.000. Overige verschillen €4.000 nadelig.

Publiekszaken €576.000 V

De extra Tweede Kamerverkiezingen leiden tot een nadeel van €70.000. Tegenover dit nadeel staan de volgende voordelen. De lagere ureninzet van de medewerkers op publiekszaken leiden tot een voordeel van €40.000. Bij de abonnementen is sprake van een voordeel van €154.000, doordat de kosten van Dimpact lager zijn uitgevallen dan begroot als gevolg van een gunstige aanbesteding en een gewijzigde tariefstelling. Tevens is een voordeel ontstaan van €70.000 wegens een vrijval van kapitaallasten en zijn er minder kosten gemaakt voor diensten van derden (€95.000). Door de toegenomen vraag naar producten publiekszaken is bovendien een voordeel op de leges ontstaan van €76.000.

Ter realisatie van landelijke digitaliseringstrajecten (i-NUP gelden) heeft de gemeente een bedrag ontvangen van in totaal €210.855. De ontwikkeling van de landelijke i-NUP bouwstenen die we als gemeente moeten implementeren loopt duidelijk

achter met het beschikbaar stellen van de budgetten. Aangezien voor de implementatie de inzet van dit budget noodzakelijk is, is dit bedrag betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling.

Bestuurlijke samenwerking €45.000 V

De kosten voor bestuurlijke samenwerking vallen €18.000 lager uit. In tegenstelling tot de verwachting zijn de kosten van de samenwerkingsverbanden niet gestegen. Als gevolg van langdurige ziekte zijn er minder uren ingezet op Internationale Contacten.

Het project Logo South is afgesloten.

Informatiebeheer/basisregistraties €152.000 V

In 2012 zijn we begonnen met het onderzoeken naar verdergaande samenwerking op het gebied van heffingen met andere gemeentes. In afwachting van de eventuele samenwerking met andere gemeentes, zijn investeringen uitgesteld en de kosten tot het hoogst noodzakelijke beperkt. Hierdoor is er een voordeel op de bedrijfsvoering ontstaan van €60.000 en zijn de kapitaallasten €112.000 lager.

Er zijn minder landmeetwerkzaamheden voor omliggende gemeenten uitgevoerd waardoor de opbrengsten €21.000 lager zijn.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Bestuur en burger	begroting	realisatie	saldo
Interactieve beleidsvorming + Notitie interactief werken evalueren, visie uitbouwen en instrumenten ontwikkelen + pilots interactief werken uitvoeren: grijs/groen, interne organisatieontwikkeling	-	-	-
Stad met een open stijl besturen + invulling geven aan de afspraak de stad collegiaal te besturen + bestuurlijke en ambtelijke organisatie zodanig aanpassen dat een open stijl van besturen mogelijk is	-	-	-
Totaal middeleninzet programma Bestuur en burger	-	-	-

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 01 Bestuur en burger	begroting	realisatie	saldo
Anders organiseren 'Ik en mijn gemeente dag'	0	0	0
Besparing TSC middels onder andere een aanpassing van de informatie op de website	15	15	0
Sluiten publieksbalie op vrijdagmiddag	40	40	0
Beveiliging centrale hal door Veiligheidszorg Drenthe	25	25	0
Prijsstijging reisdocumenten	13	13	0
Vergunningverlening (onder andere d.m.v. lean maken)	140	140	0
Internationale contacten	20	20	0
Geografische info: luchtfoto's et cetera	18	18	0
Totaal Programma Bestuur en burger	271	271	0

Programma Stadsontwikkeling

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Stadsontwikkeling				(bedragen * €1.000)
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Ruimtelijke ordening	3.763	3.763	4.514	-751
Stedelijke vernieuwing	415	560	1.340	-780
Strategische eigendommen	404	404	372	32
Monumentenzorg	140	140	132	8
Economische ontwikkeling	1.862	2.077	2.655	-578
FlorijnAs	16.200	16.200	4.464	11.736
Totaal lasten	22.784	23.144	13.477	9.667
Ruimtelijke ordening	568	918	698	-220
Stedelijke vernieuwing	25	25	948	923
Strategische eigendommen	357	357	522	165
Monumentenzorg	0	0	0	0
Economische ontwikkeling	0	0	763	763
FlorijnAs	16.200	16.200	4.464	-11.736
Totaal baten	17.150	17.500	7.396	-10.104
Programmaresultaat voor bestemming	5.634	5.644	6.081	-437
Stortingen in reserves	0	0	450	-450
Onttrekkingen aan reserves	300	450	1.888	1.438
Programmaresultaat na bestemming	5.334	5.194	4.644	551

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Stadsontwikkeling €551.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Stadsontwikkeling vertoont een voordeel van €551.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Ruimtelijke ordening €115.000 V

De bedrijfsvoeringkosten zijn per saldo €35.000 hoger als gevolg van voornamelijk meer ureninzet op procedures en werkzaamheden in het kader van ruimtelijk beleid. De afwikkeling van de sanering van de Talmastraat heeft binnen het programma Duurzaamheid en milieu plaatsgevonden. Als gevolg hiervan is er een voordeel op ruimtelijke ordening van €150.000 en een nadeel op het programma Duurzaamheid en milieu.

De afwijking in de lasten en baten komt onder andere als gevolg van de inzet op projecten, zoals de herinrichting van de Singels, de ontwikkeling van het Landschap Assen Oost en de inzet op diverse

bestemmingsplannen. Deze ontwikkelingen zijn gedekt uit de reserves Groen, Grote Projecten en Bestemmingsplannen. Daarnaast is vanuit het btw-compensatiefonds de afrekening van de btw 2011 van de regio betaald. Per saldo heeft dit alles geen effect op het resultaat.

Stedelijke vernieuwing €144.000 V

De lasten en baten zijn hoger als gevolg van de eindafrekening BIRK-subsidie (Programma budget investeringen ruimtelijke kwaliteit) voor het project Blauwe As - De Vaart. Per saldo heeft dit geen effect op het resultaat.

De bedrijfsvoeringkosten zijn per saldo €163.000 lager. In de huidige economie worden nieuwe gebiedsontwikkelprojecten en activiteiten uitgesteld en minder snel opgepakt door de markt. Als gevolg hiervan, zijn minder voorbereidende werkzaamheden op dit gebied geweest. Hierdoor zijn ook de projectbijdragen lager.

De inkomsten voor private ontwikkelingen zijn €19.000 lager. Deze inkomsten komen voornamelijk binnen bij het beleidsproduct Bouwzaken in de vorm van legesinkomsten en beïnvloeden het resultaat daar in positieve zin.

Strategische eigendommen €197.000 V

De bedrijfsvoeringkosten zijn €32.000 lager.

Als gevolg van de verkoop van gronden zijn de baten per saldo €165.000 hoger.

Monumentenzorg €8.000 V

De bedrijfsvoeringskosten zijn lager dan begroot. Het budget dat beschikbaar is voor de organisatie van de open monumentendag en diensten van derden is niet volledig ingezet.

Economische ontwikkeling €87.000 V

Ten opzichte van de begroting zijn de lasten €578.000 hoger. Voor het behouden en versterken van de economische structuur in Assen zijn in 2012 veel initiatieven genomen. We hebben onder andere

ingezet op de verdere ontwikkeling van het ondernemersloket en het ondernemersfonds. Ook is de kantorenstrategie opgesteld teneinde de leegstand te kunnen monitoren en te kunnen aanpakken.

Daarnaast is er een werkgroep Actualisatie Regiovisie binnen de Regio Groningen Assen gestart waarin vanuit Assen wordt deelgenomen. In het kader van sensortechnologie is verbinding gezocht met andere economische speerpunten zoals Healthy Ageing, water, energie en agrifood.

De baten zijn €763.000 hoger door bijdragen vanuit het grondbedrijf voor sensortechnologie en de voeding van de reserve co-financiering regionale economie.

Vanuit de reserves is per saldo €98.000 minder bijgedragen dan waarmee in de begroting rekening was gehouden.

Van de beschikbare budgetten voor het TT-instituut, citymarketing en Sensor Universe is €235.000 betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van resultaatbestemming. Het betreft projectgelden die over meerdere jaren lopen waarvoor jaarlijks het budget in de begroting wordt opgenomen.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Stadsontwikkeling	begroting	Realisatie	Saldo
Instellen gemeentelijke fonds cofinanciering regionaal economisch beleid (dekking via Grondbedrijf)	300 -300	300 -300	- -
Ontplooiën marketingactiviteiten en strategisch economisch beleid	150	130	20
Versterking regionaal economische beleid (dekking via inverdieneffect)	50 -50	50 -50	- -
Continuering extra bijdrage TIP	30	30	-
Verbetering/intensivering relatiemanagement bedrijven (beurs TT hal)	20	20	-
Introduceren stadspas (in relatie met koopkas Wmo)	-	-	-
Meewerken aan het tot stand komen van een ondernemersfonds	-	-	-
Samenwerking in en met de regio zoeken	-	-	-
Startende ondernemers kansen bieden	-	-	-
Integraal werkend ondernemersloket opzetten	-	-	-
Totaal middeleninzet programma Stadsontwikkeling	200	180	20

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 02 Stadsontwikkeling	begroting	realisatie	saldo
Fasering actualisatie van bestemmingsplannen	100	100	0
Subsidie woonconsumentenorganisatie VAC	6	9	3
Kostendekkend maken strategische eigendommen	50	50	0
Monumentenzorg: subsidies verlagen (realistisch)	30	30	0
Totaal Programma Stadsontwikkeling	186	189	3

Taakstelling

Op het programma Stadsontwikkeling drukt vanaf 2014 een structurele bezuinigingstaakstelling van in totaal €236.000. In 2012 moet een bezuiniging van €186.000 worden gerealiseerd. De invulling van de taakstelling vindt onder andere plaats door fasering van de actualisatie van bestemmingsplannen, het afschaffen van subsidie aan de woonconsumentenorganisatie VAC, de verbetering van de exploitatie van de gemeentelijke eigendommen en verlaging van het subsidiebudget monumenten.

Bijzonderheden

De bezuiniging op actualisatie van de bestemmingsplannen wordt door clustering en herschikking van de planning gerealiseerd.

De taakstelling op de subsidie aan de woonconsumentenorganisatie VAC wordt gerealiseerd. De bijdrage aan de woonconsumentenorganisatie wordt de komende jaren afgebouwd en zal per 2014 ophouden te bestaan.

Diverse onderzoeken naar kostenreductie en opbrengstverhoging voor strategische eigendommen lopen. Dit jaar is de taakstelling gehaald. Voor de komende jaren bestaan risico's van onder andere leegstand en afhankelijkheid van incidentele verkoopopbrengsten.

De taakstelling op monumentenzorg is gehaald door het verlagen van de monumentensubsidies.

Programma Mobiliteit

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Mobiliteit		(bedragen * €1.000)		
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Verkeer	451	561	790	-229
Openbaar vervoer	282	282	232	50
Betaald parkeren	4.106	4.118	3.242	876
Totaal lasten	4.839	4.961	4.264	697
Verkeer	0	10	227	217
Openbaar vervoer	0	0	0	0
Betaald parkeren	4.050	4.050	3.650	-400
Totaal baten	4.050	4.060	3.877	-184
Programmaresultaat voor bestemming	788	900	387	513
Stortingen in reserves	0	0	92	-92
Ottrekkingen aan reserves	805	905	611	-294
Programmaresultaat na bestemming	-17	-5	-133	128

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waarom zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Mobiliteit €128.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Mobiliteit vertoont een voordeel van €128.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Verkeer €78.000 V

De bedrijfsvoeringskosten zijn €78.000 lager doordat meer op projecten is geboekt.

De afwijking in lasten- en batenkant heeft te maken met het doorboeken van bijdragen en subsidies van de provincie naar de diverse projecten. Zo is van de provincie een Brede Doeluitkering ontvangen voor de rotonde M.L. Gandhieweg en voor het project gedragsbeïnvloeding en verhoging van de verkeersveiligheid. Verder is vanuit de reserves bijgedragen aan onder andere de realisatie van het fietspad Zompdijk en de uitbreiding van fietsenstallingen in de binnenstad, Marsdijk en De Nieuwe Kolk. Dit heeft geen effect op het resultaat.

Openbaar vervoer €50.000 V

Het saldo op Openbaar vervoer is voordelig als gevolg van verschuiving van uren naar projecten. Het ging hierbij om de realisatie van nieuwe bushaltes

aan de Europaweg, aanpassing van de bushaltes voor mindervaliden, de invoering van het KAR-systeem en het managen van de bereikbaarheid van de binnenstad als gevolg van gelijktijdige uitvoering van wegwerkzaamheden.

Parkeren €0

Het saldo op het beleidsproduct Betaald parkeren is ieder jaar conform de begroting €450.000. Als gevolg van de taakstelling van €300.000 dient het saldo dit jaar uit te komen op €750.000. Dit saldo komt ten gunste van de algemene middelen.

De totale kosten zijn €876.000 lager als gevolg van het later opleveren van de parkeergarages De Nieuwe Kolk en de Citadel en de lagere exploitatiekosten van de parkeergarages.

De baten zijn €400.000 lager. Voornamelijk door de latere ingebruikname van de parkeergarages De Nieuwe Kolk en Citadel. Verder is het aantal straatparkeerplaatsen ook licht afgenomen.

Het voordeel ten opzichte van de begroting is €476.000. In de begroting was uitgegaan van een onttrekking aan de bestemmingsreserve ten bedrage van €805.000. Aan de bestemmingsreserve is derhalve €330.000 onttrokken.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Mobiliteit	begroting	realisatie	saldo
Versterking openbaar vervoer	85	85	0
Verkeersveiligheid bij scholen	65	65	0
Optimalisatie beheer en exploitatie parkeerbedrijf	0	0	0
Totaal middeleninzet programma Mobiliteit	150	150	0

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma Mobiliteit	begroting	realisatie	saldo
Beleid gemotoriseerd verkeer	20	20	0
Bijdrage luchthaven	0	0	0
Inkomsten parkeren / exploitatie	300	300	0
Totaal Programma Mobiliteit	320	320	0

Taakstelling

Op het budget van het programma Mobiliteit moet structureel vanaf 2014 in totaal €620.000 worden bezuinigd. Voor 2012 gaat het om een bedrag van €320.000. De taakstelling wordt ingevuld door te besparen op de beleidsinzet voor het gemotoriseerd verkeer en verhoging van de inkomsten uit betaald parkeren.

Bijzonderheden

De taakstelling op de verhoging van de inkomsten is voornamelijk gerealiseerd door de latere ingebruikname van de parkeergarages Citadel en De Nieuwe Kolk, waardoor de kapitaallasten lager zijn. De taakstelling zou niet gehaald zijn wanneer de ingebruikname conform planning zou zijn geweest, daar het aantal bezoekers in de binnenstad afneemt door onder andere een toename in internetverkoop.

Programma Stads- en wijkbeheer

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Stads- en wijkbeheer (bedragen * €1.000)				
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Wegbeheer	3.206	3.206	2.632	574
Verzorging overige infrastructuur	5.433	5.468	5.181	286
Groenbeheer	6.621	6.604	6.614	-11
Wijkzaken	2.093	2.274	1.364	910
Rioolbeheer en waterwegen	5.811	5.814	5.002	812
Begraven	658	719	746	-27
Beheer & exploitatie buitenruimte	212	212	160	53
Totaal lasten	24.033	24.297	21.699	2.598
Wegbeheer	91	91	957	866
Verzorging overige infrastructuur	578	578	653	75
Groenbeheer	169	163	214	51
Wijkzaken	400	400	27	-373
Rioolbeheer en waterwegen	6.179	6.182	6.058	-123
Begraven	658	658	635	-23
Beheer & exploitatie buitenruimte	333	333	399	65
Totaal baten	8.408	8.405	8.944	539
Programmaresultaat voor bestemming	15.624	15.892	12.755	3.137
Stortingen in reserves	0	0	1.347	-1.347
Onttrekkingen aan reserves	167	167	102	-65
Programmaresultaat na bestemming	15.458	15.725	14.000	1.725

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Stads- en wijkbeheer €1.725.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Stads- en wijkbeheer vertoont een voordeel van €1.725.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Wegbeheer €706.000 V

Door lagere kosten op het beheer en onderhoud aan wegen is er een voordeel van €317.000. De inkomsten inzake herstraten nutsbedrijven en telecommunicatieverordening zijn €389.000 hoger ten opzichte van de begroting. Van deze middelen is €375.000 in 2013 weer benodigd voor de uitvoering van werkzaamheden en zijn derhalve betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van resultaatbestemming. Op het groot onderhoud aan straten en wegen zit een voordeel van

€734.000. Dit wordt veroorzaakt doordat een aantal projecten zijn doorgeschoven naar volgend jaar. Het saldo dient in 2013 weer beschikbaar te zijn en is derhalve in de reserve gestort.

Verzorging overige infrastructuur €361.000 V

Het schoonhouden van de openbare ruimte laat een voordeel zien van €302.000. Op het project zwerfafval zit een voordeel van €100.000. De levering van afvalbakken is uitgesteld naar 2013. De onderbesteding van €120.000 is betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van de resultaatbestemming. Vanwege een schonere stad hoefde er €91.000 minder aan hand- en mechanisch vegen te worden besteed. Het saldo van de overige posten is €9.000 nadelig.

Door de weersomstandigheden is er een nadeel van €65.000 op de gladheidsbestrijding. Het beheer van verkeersregelingen laat een voordeel zien van

€36.000 door vrijval van kapitaallasten. In verband met de nieuwe aanbesteding van het onderhoud van de openbare verlichting is het onderhoud tijdelijk door een andere dienstverlener uitgevoerd. Op het onderhoud van openbare verlichting zit een voordeel van €86.000. Een hogere aanbesteding op het onderhoud van bermen heeft geleid tot een nadeel van €51.000. Het saldo van de overige posten laat een voordeel zien van €53.000.

Groenbeheer €40.000 V

De baten zijn door subsidies, meer tuinonderhoud voor derden en verkoop van houtsnippers €51.000 hoger. Het onderhoud voor het groen is €11.000 hoger.

Wijkzaken €537.000 V

Dit positieve resultaat wordt veroorzaakt door lagere kosten wijkbudgetten, wijkregie, meldingen bewoners en sectorwerkzaamheden van €155.000. Hiervan is €8.000 betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van resultaatbestemming.

Op gebiedsgericht werken ontstaat een voordeel van €382.000. Dit voordeel ontstaat door de robuuste gebieden op te pakken als meerjarige projecten en door het maken van financiële afspraken met de betrokken partijen. Dit heeft een vertragend effect op de uit te voeren werkzaamheden. Het voordeel op gebiedsgericht werken is betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van de resultaatbestemming. Hiervan €58.000 wordt ingezet voor de robuuste gebieden en €324.000 voor doorgeschoven werkzaamheden uit 2012.

Rioolbeheer en waterwegen €11.000 V

De kapitaallasten zijn €549.000 lager als gevolg van uitstel of latere oplevering van vervangingsprojecten.

De kosten van beleid, beheer en onderhoud aan het riool zijn €257.000 lager. Van dit voordeel zijn €144.000 bedrijfsvoeringskosten. De inkomsten uit de rioolheffing zijn €128.000 lager dan geraamd. De voornaamste oorzaak is de beperkte groei van het aantal aansluitingen als gevolg van de economische ontwikkelingen. Het resultaat van Rioolbeheer wordt verrekend met de reserve Rioolbeheer. Op begrotingsbasis was een onttrekking voorzien van €65.000. Op rekeningbasis wordt een bedrag gestort van €613.000. De storting is het saldo van alle uitgaven en inkomsten van 2012. Ten opzichte van de begroting is de mutatie €678.000.

Het resultaat op Waterwegen is, door lagere lasten en hogere inkomsten op de exploitatie van de havens, €11.000 voordelig.

Begraven €50.000 N

De kosten voor begraven zijn €27.000 hoger. Dit wordt veroorzaakt door hogere bestekskosten en het aanleggen van goten om drassige paden tegen te gaan. De opbrengsten zijn €23.000 lager door het uitgeven van minder graven en verlengingen.

Beheer & exploitatiebuitenruimte €18.000 V

De kosten voor Stichting Veiligheidszorg Drenthe op de weekmarkt zijn €13.000 lager. De bedrijfsvoeringskosten zijn €40.000 lager door de verschuiving van uren. De afsluiting van een tijdelijk contract voor billboards en hogere inkomsten uitabri's en stadsplattegronden zorgen voor hogere baten van €65.000.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Stads- en wijkbeheer	begroting	realisatie	saldo
Wijkegericht werken ombuigen naar gebiedgericht werken (netto)	400		
Op basis van de structuurvisie opnieuw kijken naar de verdeling van de voorzieningen over de stad	-		
Voorzieningen in de wijken op één locatie bundelen	-		
Totaal middeleninzet programma Stads- en wijkbeheer	-		

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 04 Stads- en wijkbeheer	begroting	realisatie	saldo
Schoon, Heel en Veilig & korting op volumebeleid	1.385	1.385	0
Exploitatie MEC	100	100	0
Kinderboerderijen Afstoten exploitatie kinderboerderij De Hofstede	50	50	0
Wijkbudgetten	75	75	0
Totaal bezuinigingen Stads- en wijkbeheer	1.610	1.610	-

Programma Onderwijs

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Onderwijs		(bedragen * €1.000)		
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Huisvesting onderwijs	8.891	8.891	9.035	-143
Schoolbestuurlijke taken	24.464	24.641	26.891	-2.250
Lokaal onderwijsbeleid	2.457	2.377	1.984	394
Uitvoering lokaal onderwijs	1.614	1.624	1.480	144
Volwasseneneducatie	460	374	367	8
Totaal lasten	37.887	37.908	39.756	-1.848
Huisvesting onderwijs	16	32	722	690
Schoolbestuurlijke taken	24.163	24.328	26.533	2.205
Lokaal onderwijsbeleid	387	382	396	14
Uitvoering lokaal onderwijs	502	512	412	-100
Volwasseneneducatie	436	350	353	3
Totaal baten	25.504	25.604	28.415	2.811
Programmaresultaat voor bestemming	12.383	12.304	11.341	963
Stortingen in reserves	1.396	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	27	27
Programmaresultaat na bestemming	13.779	12.304	11.314	990

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Onderwijs €990.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Onderwijs vertoont een voordeel van €990.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Huisvesting onderwijs €547.000 V

Door de invoering van de restwaarde systematiek op gemeentelijke opstallen ontstaat een voordeel van €190.000. Doordat projecten later opgeleverd worden (waaronder MFA Pittelo, Scholen Marsdijk, uitbreiding Kompas), ontstaat er vrijval van kapitaallasten van €145.000.

Het opknappen van de noodlokalen aan de Aletta Jacobsweg heeft niet in 2012 plaatsgevonden. Hierdoor ontstaat een voordeel van €125.000. Doordat deze activiteit is vertraagd, wordt van deze onderbesteding een bedrag van €87.000 betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van resultaatbestemming.

Op het gebruik van de sportfaciliteiten ontstaat een voordeel van €62.000. Daarnaast is er een voordeel ontstaan op de bedrijfsvoeringskosten van €32.000.

Tot slot is er op de overige huisvestingskosten per saldo een nadeel te melden van €7.000.

Schoolbestuurlijke taken €18.000 N

Deze overschrijding wordt veroorzaakt door dat er meer uren zijn verantwoord op dit product vanwege het onderzoek tot verzelfstandiging van het Plateau Openbaar Onderwijs.

Het nadelig resultaat van Plateau bedraagt €179.000. Dit is conform de boekhoudrichtlijnen voor de Elektronische Financiële Jaarrekening (EFJ). Het nadelig resultaat bestaat uit een negatief resultaat op de schoolexplotaties. Op beheer en bestuur is het resultaat nihil. Dit resultaat is in lijn met het begroot resultaat (€185.000 negatief). De gemeente rapporteert conform de BBV-richtlijnen. Volgens deze richtlijnen bedraagt het resultaat €781.000 negatief. Het verschil met het resultaat volgens EFJ wordt veroorzaakt door boekhoudkundige verrekeningen. Het resultaat is verrekend met de voorziening en heeft geen invloed op het gemeentelijke resultaat.

Pro Assen heeft in 2012, conform BBV-richtlijnen, een bedrag van €175.000 overgehouden van de

ontvangen rijksmiddelen. Dit onbestede deel is verrekend met de voorziening en heeft geen invloed op het gemeentelijke resultaat.

Lokaal onderwijsbeleid €408.000 V

De gemeentelijke bedrijfsvoeringkosten zijn als gevolg van een verschuiving van ureninzet €26.000 lager. Op de overige kosten is een overschrijding van het budget ontstaan van €10.000. Dit omdat er in dit jaar een aantal subsidies uit voorgaande jaren zijn afgerekend en betaald.

Zoals reeds bij de najaarsnota aangekondigd vallen de financiële effecten van de aanbesteding van het leerlingenvervoer en de volume-effecten in de schooljaren 2011-2012 en 2012-2013 lager uit dan verwacht, hierdoor ontstaat er een voordeel van €391.000. Bij het opstellen van de begroting 2013

is het budget voor het leerlingenvervoer derhalve structureel naar beneden bijgesteld met €225.000.

Uitvoering lokaal onderwijs €43.000 V

Er ontstaat een vrijval van kapitaallasten ad €14.000 als gevolg van het later uitvoeren van een investering in het softwarepakket voor leerlingenadministratie LLa4all. De gemeentelijke bedrijfsvoeringkosten zijn als gevolg van een verschuiving van ureninzet €14.000 lager. Er is een onderbesteding in de overige kosten van €15.000.

Volwasseneneducatie €10.000 V

De gemeentelijke bedrijfsvoeringkosten zijn als gevolg van een verschuiving van ureninzet €10.000 lager.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Onderwijs	begroting	realisatie	saldo
Voorziening Reboundgroep	60	60	
Nauwere samenwerking tussen culturele instellingen, bibliotheek en onderwijs bewerkstelligen	-		
Totaal middeleninzet programma Onderwijs	60		

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 05 Onderwijs	taak	realisatie	verschil
Motorische remedial teaching	33	33	0
Leerlingenvervoer	75	75	0
Schrappen onderwijsgids	5	5	0
Educatieve voorzieningen Brede School	100	100	0
Gemeentelijke bijdrage Plateau (verzelfstandiging)	0	0	0
Totaal Programma Onderwijs	213	213	0

Bijzonderheden

Bezuiniging op de Brede School

De bezuiniging op de Brede School (in 2012 in totaal €100.000) is structureel gerealiseerd. De invulling van de bezuiniging is gewijzigd (formatie in plaats van activiteitenbudget)

Programma Kunst en cultuur

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Kunst en cultuur		(bedragen * €1.000)		
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Bibliotheekvoorziening	2.496	3.310	3.867	-557
Schouwburg	3.856	5.084	7.043	-1.959
Kunstbeoefening en -bevordering	333	333	238	96
Creatieve en culturele vorming	3.157	3.556	3.845	-289
Totaal lasten	9.842	12.283	14.993	-2.710
Bibliotheekvoorziening	17	0	556	556
Schouwburg	0	0	2.570	2.570
Kunstbeoefening en -bevordering	0	0	0	0
Creatieve en culturele vorming	860	860	1.104	244
Totaal baten	877	860	4.230	3.371
Programmaresultaat voor bestemming	8.965	11.424	10.763	661
Stortingen in reserves	0	0	149	-149
Onttrekkingen aan reserves	1.783	3.103	2.604	-499
Programmaresultaat na bestemming	7.183	8.321	8.308	13

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Kunst en cultuur €13.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Kunst en cultuur vertoont een voordeel van €13.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Bibliotheekvoorziening €15.000 N

In de begroting 2012 is rekening gehouden met de hogere exploitatielasten vanwege de huisvesting van de Bibliotheek in De Nieuwe Kolk. Bij de werkelijke exploitatie over het jaar 2012 is sprake van een gering voordeel ten op zichte van de begroting van €14.000, waardoor eenzelfde bedrag minder hoeft te worden onttrokken uit de reserves. Het nadeel ad €15.000 is ontstaan vanwege hogere bedrijfsvoeringskosten. Inmiddels blijkt uit de (concept) jaarrekening van de Bibliotheek dat het jaar 2012 wordt afgesloten met een positief resultaat van €248.000. Hiervan wordt €148.000 teruggestort in de volumereserve ten behoeve van de dekking toekomstige exploitaties en €100.000 wordt door de Bibliotheek gereserveerd voor nieuwe ontwikkelingen, innovatie.

Schouwburg €35.000 N

In de begroting 2012 is rekening gehouden met de hogere exploitatielasten vanwege de huisvesting van theater en bioscoop de Kolk in De Nieuwe Kolk. Bij de werkelijke exploitatie over het jaar 2012 is sprake van een voordeel van €645.000 ten op zichte van de begroting. Een aantal geraamde lasten is in 2012 nog niet gemaakt, waardoor eenzelfde bedrag minder hoeft te worden onttrokken uit de reserves en dus beschikbaar blijft voor de komende jaren. Het nadeel ad €35.000 is ontstaan vanwege hogere bedrijfsvoeringskosten.

Inmiddels blijkt uit de (concept) jaarrekening van het Theater en de Bioscoop van De Nieuwe Kolk dat het jaar 2012 wordt afgesloten met een negatief resultaat van €148.000. Dit bedrag zal worden verrekend met de daarvoor bestemde reserve Weiersstraat.

Kunstbeoefening en bevordering €96.000 V

De nieuwe subsidieregeling voor kunst en cultuur leidt niet, zoals verwacht, tot volledig uitputting van het beschikbare budget. Van het totale beschikbare budget ad €94.000 is €72.000 niet besteed. Daarnaast is er sprake van een voordeel op de be-

drijfsvoeringskosten ad €24.000 door minder ambtelijke inzet.

Creatieve en Culturele vorming €34.000 N

Op basis van de realisatie 2012 is er sprake van een voordeel op de bedrijfsvoeringskosten van €8.000. Op de directe kosten, subsidies is een voordeel ontstaan van €3.000. De lasten van het pand Mercuriustheater en ICO zijn €44.000 hoger.

De culturele alliantie middelen van de Provincie bedragen conform de begroting €56.000.

In de begroting 2012 is rekening gehouden met de hogere exploitatielasten vanwege de huisvesting van het Centrum voor Beeldende Kunst in De Nieuwe Kolk. Bij de werkelijke exploitatie over het jaar 2012 is sprake van een gering voordeel van

€19.000, waardoor eenzelfde bedrag minder hoeft te worden onttrokken uit de reserves. Per saldo is er geen afwijking ten opzichte van de begroting.

Voor het jaar 2012 is er een bate gerealiseerd van totaal €149.000 (Brandweerkazerne en Nieuwe Werkomgeving) voor de percentageregeling BKV, welk bedrag niet in de begroting 2012 is meegenomen en leidt tot een voordeel. Aan de andere kant is er voor €79.000 aan niet begrote lasten geboekt met betrekking tot de uitvoering van de percentageregeling BKV, hetgeen leidt tot een nadeel van €79.000. Het voordelig verschil ad €70.000 is gestort in de daarvoor ingestelde reserve waardoor dit geen invloed heeft op het resultaat van het beleidsveld Beeldende kunst

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Kunst en cultuur	begroting	realisatie	saldo
Evalueren 1%-regeling	-	-	-
Het nieuwe cultuurfonds basis laten zijn voor de verdere stimulering van het culturele klimaat in de stad	-	-	-
Nauwere samenwerking tussen culturele instellingen, bibliotheek en onderwijs bewerkstelligen	-	-	-
Totaal middeleninzet programma Kunst en cultuur	-	-	-

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 06 Kunst en cultuur	begroting	realisatie	saldo
Subsidies kunst en cultuur	60	60	0
Herorganisatie ICO	51	51	0
Herorganisatie bibliotheek (inclusief wijkfilialen)	0	0	0
Totaal programma Kunst en cultuur	111	111	0

Taakstelling

Van de taakstelling uit het jaar 2011 ad €100.000 is bij de voorjaarsnota 2012 afgesproken dat voor de jaren 2012 en 2013 €51.000 door het ICO moet worden opgebracht. De voor beide jaren resterende €49.000 wordt betrokken bij de vervolgbezuinigingen. Vanaf het jaar 2014 zal het ICO de volledige €100.000 zelf opbrengen. Over het jaar 2012 is de €51.000 daadwerkelijk gerealiseerd alsmede het 7% deel van generieke bezuiniging over de activiteiten van het ICO. De tweede taakstelling van €100.000 op huisvesting is als niet haalbaar gesteld en wordt niet doorgevoerd op de subsidie ICO.

Programma Zorg en welzijn

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Zorg en welzijn (bedragen* €1.000)				
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Gezondheidszorg	2.383	2.311	2.274	37
Beleid maatschappelijke ondersteuning	271	442	609	-167
Uitvoering maatschappelijke ondersteuning	9.726	9.709	9.016	692
Maatschappelijke dienstverlening	1.050	1.148	1.127	20
Asielzoekers en nieuwkomers	452	549	606	-57
Minderhedenbeleid	313	217	122	95
Verslavingszorg/maatschappelijke opvang	4.441	4.488	4.063	425
Ouderenbeleid	584	584	563	21
Lokaal jeugdbeleid	2.102	2.109	1.937	172
Welzijns werk	3.679	3.462	4.042	-580
Vrijwilligerswerk	229	260	236	24
Totaal lasten	25.230	25.279	24.596	682
Gezondheidszorg	996	0	130	130
Beleid maatschappelijke ondersteuning	0	0	0	0
Uitvoering maatschappelijke ondersteuning	772	772	1.071	299
Maatschappelijke dienstverlening	0	0	0	0
Asielzoekers en nieuwkomers	402	499	525	26
Minderhedenbeleid	0	0	0	0
Verslavingszorg/maatschappelijke opvang	405	458	193	-265
Ouderenbeleid	36	36	37	0
Lokaal jeugdbeleid	93	93	77	-16
Welzijns werk	69	69	626	557
Vrijwilligerswerk	0	0	0	0
Totaal baten	2.774	1.928	2.659	731
Programmaresultaat voor bestemming	22.456	23.351	21.937	1.414
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	198	229	44	-185
Programmaresultaat na bestemming	22.258	23.122	21.893	1.229

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Zorg en welzijn €1.229.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Zorg en welzijn vertoont een voordeel van €1.229.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Gezondheidszorg €167.000 V

De kosten van collectieve preventie en lokaal gezondheidsbeleid zijn €100.000 lager. Dit is het gevolg van terugbetaling van de reservepositie van de GGD aan de deelnemende gemeenten en van lagere bedrijfsvoeringskosten door een verschuiving van de ureninzet in het kader van de bestuursopdracht DOEN! naar andere beleidsvelden.

De kosten van jeugdgezondheidszorg in het kader van het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn €67.000

lager. Dit is met name veroorzaakt door dekking van de kosten voor ondersteuning vanuit Bureau Jeugdzorg uit de sociale alliantiemiddelen. Deze onderbesteding van €67.000 is betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van de resultaatbestemming.

Beleid Maatschappelijke Ondersteuning €167.000 N

De ureninzet is €294.000 hoger, omdat is afgesproken om de urenverantwoording voor de bestuursopdracht Zorg en Welzijn op dit beleidsproduct zichtbaar te maken. Door deze niet geraamde verschuiving in de urenverantwoording ontstaat er op andere beleidsproducten een evenredig voordeel.

De kosten van beleidsontwikkeling zijn €6.000 lager. De onderbesteding van €121.000 in het voorbereidingsbudget voor de transitie AWBZ begeleiding is betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van de resultaatbestemming.

Uitvoering Maatschappelijke Ondersteuning €943.000 V

Het resultaat van Uitvoering Maatschappelijke Ondersteuning is €943.000 voordelig. Dit betreft enerzijds een voordeel van €161.000 op de bedrijfsvoeringsbudgetten en een voordelig resultaat op de inzet van zorgvernieuwingsgeld en CVTM-middelen ad €58.000. Daarnaast is het resultaat op de verstrekking van individuele voorzieningen in 2012 uitgekomen op een voordeel van €724.000.

Het resultaat op de verstrekking van individuele voorzieningen is hoger dan bij de najaarsnota begroot. Dit wordt met name veroorzaakt doordat er veel ontwikkelingen in het werkveld waren waarvan de financiële consequenties halverwege 2012 nog onvoldoende in beeld waren.

- Als gevolg van de nieuwe verordening zijn de eigen bijdragen €204.000 hoger uitgekomen (€111.000 hoger dan de prognose bij de najaarsnota). Er heeft geen verrekening plaatsgevonden met de ISD in verband met kwijtschelding van eigen bijdragen.
- Er zijn in 2012 verplichtingen aangegaan voor grote woningaanpassingen voor een bedrag van €250.000, die niet mee zijn genomen in het resultaat 2012 (de prestatie is nog niet volledig geleverd).
- Er zijn nieuwe contracten afgesloten voor trapliften en hulpmiddelen die op jaarbasis een voordeel opleveren van €200.000.
- Door de nieuwe verordening is er een voordeel van ingeleverde hulpmiddelen van €50.000 (door de strengere regelgeving hebben klanten hun hulpmiddelen ingeleverd).
- De nieuwe verantwoordingssystematiek voor vervoer vanaf 2012 levert een voordeel op van

€160.000 (betreft met name vervoer vanuit AWBZ-instellingen).

- De verlaging van de vergoeding voor het gebruik van eigen auto levert een voordeel op van €20.000.
- In verband met het afschaffen van de inkomensgrens voor vervoer is de begroting verhoogd met €200.000. Ondanks een stijging van het aantal pashouders met 14% is er een marginale stijging in het aantal gedeclareerde kilometers. De €200.000 geclaimde stijging van de begroting lijkt derhalve niet noodzakelijk.
- Op basis van de nieuwe verordening is een hoger voorschot aan klanten gegeven dan noodzakelijk was. Dit werd pas na de najaarsnota bekend doordat toen de verantwoordingen zijn beoordeeld en klanten geld moesten terugbetalen.
- Er is op beperkte schaal gestart met een rolstoelpool, dit is lastig om nu op geld te zetten in verband met sterke fluctuatie in aanvragen rolstoelen. Daarnaast zijn er in het eerste helft van het jaar aanmerkelijk meer rolstoelen verstrekt dan in het tweede half jaar.
- Het voordeel voor hulp bij het huishouden komt uit op €214.000 dit wordt veroorzaakt omdat er maximaal gestuurd wordt op uitnutting van het contract en het feit dat door overlijden er steeds minder mensen een indicatie voor HH2 hebben.

Maatschappelijke Dienstverlening €20.000 V

De bedrijfsvoeringskosten zijn door tijdelijke vacatureruimte en lagere gebouwenlasten €41.000 lager. Daarnaast is de middeleninzet €21.000 hoger vanwege een niet geraamde nabetaling van subsidie aan de stichting Noordermaat over eerdere jaren. Per saldo levert dit een voordeel op van €20.000.

Asielzoekers en nieuwkomers €31.000 N

De bedrijfsvoeringskosten zijn door minder ureninzet €3.000 lager.

De kosten van inburgering zijn €33.000 hoger dan de beschikbare rijksmiddelen uit het participatiebudget. Dit nadelige saldo is gedekt uit de voorziening Wet Inburgering (vooruit ontvangen middelen). De subsidie van €97.000 aan de stichting Vluchtelingenwerk is eenmalig gedekt uit de voorziening Wet Inburgering. De totale onttrekking uit de voorziening bedraagt derhalve €130.000.

De kosten van aanvullende noodopvang van vluchtelingen zijn €34.000 hoger.

Minderhedenbeleid €95.000 V

Het budget is incidenteel verlaagd met €96.000 voor de taakstelling Zorg & Welzijn.

Vanwege de inbedding van minderhedenbeleid in het totaalbeleid van Zorg en Welzijn in het kader van de Veranderagenda zijn de bedrijfsvoeringskosten en de middeleninzet €95.000 lager.

Verslavingszorg, Maatschappelijke Opvang en Oggz €46.000 V

De uitgaven voor maatschappelijke opvang voor de regio zijn €153.000 lager dan de ontvangen decentralisatieuitkering Maatschappelijke Opvang. Dit is ontstaan door lagere apparaatskosten en door lagere subsidievaststellingen. Dit voordelig saldo is in de regiovoorziening Verslavingszorg en Maatschappelijke Opvang gestort. De decentralisatieuitkering is €34.000 hoger uitgevallen dan aanvankelijk toegezegd; dit bedrag vloeit terug naar de algemene middelen.

Het budget voor lokale OGGZ, huiselijk geweld en onregelde gezinnen is structureel verlaagd met €50.000 voor de taakstelling Zorg & Welzijn. De uitgaven zijn €125.000 lager, vanwege lagere subsidievaststellingen. De dekking van uitgaven voor onregelde gezinnen uit de Wmo-reserve heeft geleid tot een lagere onttrekking van €113.000.

Ouderenbeleid €21.000 V

De bedrijfsvoeringskosten zijn door minder beleidsinzet €15.000 lager uitgevallen.

Daarnaast is de middeleninzet €6.000 lager. Per saldo levert dit een voordeel op van €21.000.

Lokaal Jeugdbeleid €156.000 V

De kosten voor kinderopvang zijn €17.000 hoger uitgevallen door met name een negatief saldo op de doorbelasting van gebouwenkosten.

De subsidies voor peuterspeelzaalwerk vallen door vaststelling €12.000 lager uit. De ureninzet is €1.000 lager.

De bedrijfsvoeringskosten voor jeugd- en jongerenbeleid zijn €6.000 lager uitgevallen. De hogere ureninzet van jongerenwerkers van €90.000 en de niet geraamde kosten van €52.000 voor het langer dan gepland open houden van het jongeren centrum The Industry, wordt gecompenseerd door een voordeel van €152.000 op beleidsinzet vanwege een verschuiving van de ureninzet in het kader van de bestuursopdracht DOEN! naar andere beleidsvelden.

De directe kosten van jeugdbeleid zijn €30.000 lager vanwege de stopzetting van de subsidie aan Bruce & Brian en lagere kosten van de jongeren denktank.

De uitgaven vanuit de jongerenactiviteitenbudgetten zijn €14.000 lager vanwege minder aanvragen dan geraamd.

De uitgaven voor het Centrum voor Jeugd en Gezin zijn €68.000 lager vanwege minder kosten voor preventief jeugdbeleid, onderdeel huisvesting CJG en minder uitgaven ten laste van het gereserveerde budget voor de uitvoering van de Veranderagenda, die zich in 2012 nog in de voorbereidingsfase bevond.

De bedrijfsvoeringskosten zijn door een verschuiving van de ureninzet in het kader van de bestuursopdracht DOEN! naar andere beleidsvelden, €43.000 lager.

Per saldo levert dit een voordeel op van €111.000. De onderbesteding van €68.000 is betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling in het kader van de resultaatbestemming.

Welzijnswerk €23.000 N

De doorbelasting van huisvestingslasten van welzijnsgebouwen is €95.000 lager. Door de taakstelling van €200.000 op het beheer van welzijnsgebouwen op dit budget levert dit per saldo een nadeel op van €105.000.

De subsidies aan wijkverenigingen laten vanwege de taakstelling Zorg en welzijn van €144.000 een nadeel zien van €69.000. Door een lagere ureninzet van €4.000 ontstaat per saldo een nadeel van €65.000.

De inzet van opbouwwerkers is €44.000 hoger.

De kosten van het project Buurtbemiddeling zijn €70.000 lager.

De €51.000 aan middelen voor stedelijke projecten (wijkveiligheidsplannen en wijkanalyses) zijn niet besteed. De ambtelijke inzet was daarmee ook €43.000 lager. Per saldo levert dit een voordeel op van €164.000.

De bestedingen van het stimuleringsbudget welzijn zijn €27.000 lager vanwege minder aanvragen.

Vrijwilligerswerk €nihil

De bedrijfsvoeringskosten zijn door een verschuiving van de ureninzet in het kader van de bestuursopdracht DOEN! naar andere beleidsvelden, €13.000 lager uitgevallen.

De kosten van het vrijwilligerswerk zijn €11.000 lager. De geraamde dekking vanuit de Wmo-reserve van €31.000 is derhalve beperkt tot €7.000.

Bedrijfsvoeringskosten €30.000 N

Als gevolg van de uitwerking van de bestuursopdracht Zorg & Welzijn is er door verschuiving van ureninzet een nadeel op de bedrijfsvoeringskosten van €30.000.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Zorg en welzijn	begroting	realisatie	saldo
Uitvoering vrijwilligersbeleid	135	135	0
een jongerendenktank in het leven roepen	40	31	9
Kiezen voor de Asser invulling van het Centrum voor Jeugd en Gezin met een directe koppeling met de Brede School	-		
Project Kleurrijk Assen evalueren	-		
Wmo-loket aanwijzen als centraal punt voor vragen op gebied van wonen, zorg en welzijn + Wmo dereguleren	-		
Totaal middeleninzet programma Zorg en welzijn	175	166	9

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 07 Zorg en welzijn	begroting	realisatie	saldo
Taakstelling Zorg en Welzijn (middels bestuursopdracht)	200	200	0
Aanvullende taakstelling Zorg en Welzijn	100	100	0
Diverse besparingen uitvoering Wmo (contracturen huishoudelijke hulp, afschaffen Wmo-koopas, zelf-indicaties en lean maken) Eigen bijdrage Wmo verhogen	375	375	0
Administratieve krachten sociaal cultureel werk	50	50	0
Totaal bezuinigingen programma Zorg en welzijn	725	725	0

Taakstelling

Op het programmabudget Zorg en welzijn wordt vanaf 2014 in totaal voor €1,9 miljoen structureel

bezuinigd. Voor 2012 is de taakstelling van €725.000 incidenteel ingevuld.

De Veranderagenda Zorg en Welzijn moet voorzien in de structurele invulling van de totale bezuinigingstaakstelling.

Programma Werk en inkomen

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering en de realisatie van de speerpunten gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Werk en inkomen (bedragen * €1.000)				
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Inkomenswaarborg	34.083	34.151	33.317	834
Activering en uitstroom	26.530	26.530	23.772	2.758
Totaal lasten	60.613	60.681	57.089	3.593
Inkomenswaarborg	21.899	22.897	25.249	2.352
Activering en uitstroom	24.659	24.659	22.641	-2.018
Totaal baten	46.558	47.556	47.890	334
Programmaresultaat voor bestemming	14.055	13.125	9.199	3.926
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Programmaresultaat na bestemming	14.055	13.125	9.199	3.926

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Werk en inkomen €3.926.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Werk en inkomen vertoont een voordeel van €3.926.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Inkomenswaarborg €3.186.000 V

Uitkeringen € 2.772.000 V

De uitkeringskosten bedragen €24.705.000 (inclusief €125.000 WWIK), hetgeen €1.834.000 meer is. Het Rijk heeft echter de rijksbijdrage BUIG weer gekoppeld aan de werkelijke ontwikkelingen van de klantentaallen, waardoor het budget weer fors is gestegen naar €24.364.000 (inclusief €125.000 WWIK). Dit bedraagt €2.502.000 meer dan was begroot. De debiteurenontvangsten komen uit op €734.000 en is €301.000 minder. Per saldo is er sprake van een voordeel van €367.000.

Het resultaat op de bedrijfsvoering is €2.040.000 voordelig. De gemeentelijke bijdrage is uitgekomen op €5.195.000 terwijl begroot was €7.235.000. Naast dat de gemeente de ISD een forse taakstelling heeft opgelegd op de bedrijfsvoering, heeft de ISD de kosten bedrijfsvoering voor de gemeenten kunnen verlagen door gebruik te maken van extra rijksmiddelen en Europese subsidies, zoals het participatiebudget en subsidies voor werkgeversteam en werkcoaches (totaal €1.310.000). Daarnaast be-

droeg het voordeel op de personeelslasten en overige bedrijfsvoeringskosten €730.000.

De bedrijfsvoeringskosten op het beleidsproduct Inkomenswaarborg zijn €37.000 lager dan het budget.

Verder is sprake van een aantal incidentele posten in het jaar 2012. Er is een voordeel van €198.000 met betrekking tot de btw-compensatie. Per saldo is er een nadeel van €58.000 ten aanzien van een onderzoek arbeidsmarktbenadering en advieskosten fiscalisering. De afrekening ISD over het jaar 2011 kent een voordeel van €188.000. Per saldo betekent dit een incidenteel voordeel van €328.000.

Meedoen € 476.000 V

De bijzondere bijstand en het participatiebeleid vormen tezamen het zogenaamde meedoen. De kosten zijn €476.000 (€419.000 + €57.000) lager. In het jaar 2012 is er met name minder beroep gedaan op de bijzondere bijstand, de langdurigheidstoelage, witgoedregeling, meedoen premies schoolgaande kinderen en pc verstrekkingen.

Schuldhelpverlening € 1.000 N

Conform het raadsbesluit is voor het jaar 2012 €250.000 extra beschikbaar gesteld om de toename van het aantal mensen die een beroep hebben gedaan op schuldhelpverlening te kunnen opvangen. De werkelijke kosten schuldhelpverlening 2012 bedroegen €1.063.000. Het verschil van €317.000 met de begroting ad €746.000 is gedekt met €136.000 aan participatiemiddelen (werkdeel ISD)

en voor €181.000 binnen de bedrijfsvoering van de GKB. Daarnaast is €50.000 extra beschikbaar gesteld voor het ingestelde noodfonds. Dit bedrag is ter uitvoering hiervan doorbetaald aan de GKB.

Kwijtscheldingen € 61.000 N

Als gevolg van de economische crisis is er een meer beroep gedaan op het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen. Hierdoor zijn de kosten kwijtscheldingen €61.000 hoger uitgevallen.

Activering en uitstroom €740.000 V

Uitvoering activering en uitstroom € 74.000 V

De bedrijfsvoeringskosten op het beleidsproduct Activering en uitstroom zijn €74.000 lager dan het budget.

Werkdeel € 150.000 V

Het Rijk heeft fors gekort op de rijksmiddelen Wwb werkdeel (participatiebudget). Het budget voor de lasten is dan ook evenredig omlaag gebracht. Voor het jaar 2012 is circa €4.233.000 aan rijksmiddelen ontvangen. De kosten die in 2012 gemaakt zijn op het Wwb werkdeel voor re-integratie zijn circa €4.474.000. Het verschil ad €241.000 is ten laste van de voorziening gebracht. Deze meeneemregeling bedraagt ultimo 2012 €712.000. Het voordeel van €150.000 is ontstaan door een vrijval uit het jaar 2011.

BBZ gevestigden (starters is onderdeel van de wet BUIG) € 364.000 V

De BBZ is een wettelijk verplicht taak die door ons wordt uitgevoerd. Van het budget worden zaken als

kapitaalverstrekkingen en levensonderhoud en externe onderzoekskosten gefinancierd. De kapitaalverstrekking en het levensonderhoud worden door het Rijk voor 75% vergoed. De externe onderzoekskosten zijn voor 90% declarabel. De uiteindelijke kosten zijn €1.079.000 lager uitgekomen dan het budget en de rijksvergoeding is derhalve ook €715.000 lager uitgekomen. Per saldo een voordeel van €364.000 voordelig.

Faciliteiten € 128.000 V

De kosten voor kinderopvang zijn €128.000 lager uitgevallen. Dit komt omdat er minder gebruik is gemaakt van de regeling.

Sociale werkvoorziening € 24.000 V

Het saldo op sociale werkvoorzieningen is €24.000 voordelig.

Over de jaren 2009 en 2011 heeft er nog een eindafrekening plaatsgevonden. Dit is een voordeel van €110.000. Over het jaar 2012 is sprake van een overrealisatie van 3,41 arbeidsjaren, welke niet wordt gedekt door de rijkssubsidie, Dit betekent een nadeel van €88.000. De overige kosten wijken €2.000 (V) af.

In de begroting was rekening gehouden met een lagere rijksbijdrage per arbeidsjaar vanwege het niet toekennen van de gebruikelijke compensatie voor lonen en prijzen voor het jaar 2012. Het Rijk heeft alsnog de bijdrage per arbeidsjaar verhoogd, welke wij conform afspraak hebben doorbetaald aan Alescon. Per saldo heeft dit derhalve geen invloed op het resultaat.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Werk en inkomen	begroting	realisatie	saldo
Meedoenbeleid continueren en evalueren/herijking arbeidsmarktbeleid	500		
Meedoenbeleid/meedoenpremies	443		
Leerwerkplaatsen stimuleren bij bedrijven	-		
Totaal middeleninzet programma Werk en inkomen	943		

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 08 Werk en inkomen	begroting	realisatie	saldo
Schuldhelpverlening (bedrijfsvoering GKB)	50	50	0
Taakstelling Werk en Inkomen	1.000	1.787	787
Programma Werk en inkomen	1.050	1.837	787

Taakstelling

De bezuinigingstaakstelling voor het programma Werk en Inkomen bedraagt in totaal €1.050.000. Deze taakstelling is onderverdeeld in schuldhulpverlening (ad. €50.000) en de taakstelling Werk en inkomen ad €1 miljoen. Deze bezuinigingstaakstelling is in 2012 ruimschoots gerealiseerd. Naast de verschillende getroffen bezuinigingen heeft het Rijk het budget in de loop van het jaar verhoogd.

Programma Sport en ontspanning

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Sport en ontspanning		(bedragen * €1.000)		
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Sport	7.202	6.833	7.269	-436
Evenementen	1.339	1.374	1.428	-54
Totaal lasten	8.541	8.207	8.698	-490
Sport	1.870	1.293	2.131	837
Evenementen	229	242	236	-6
Totaal baten	2.099	1.535	2.366	831
Programmaresultaat voor bestemming	6.442	6.672	6.331	341
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	477	502	502	0
Programmaresultaat na bestemming	5.965	6.170	5.829	341

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Sport en ontspanning €341.000 V

Het resultaat na bestemming van het programma Sport en ontspanning vertoont een voordeel van €341.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Sport €401.000 V

De kapitaallasten vallen lager uit onder meer door de latere oplevering van sporthal Stadsbroek ad €75.000 en de invoering van de restwaarde systematiek op gemeentelijke opstallen voor een bedrag van €244.000. De overige vrijval ad €165.000 is het gevolg van uitstel van investeringen.

Een deel van de voorbereidingskosten van de 'grote' Stadsbroekhal moesten, conform de regelgeving BBV, afgeboekt worden. Dit is het gevolg van de veranderde uitgangspunten van de bouw van de huidige sporthal. Het gaat hier om een bedrag van €454.000.

De begrote middelen voor het Nationaal Actieplan Sport en Bewegen (NASB) zijn in 2012 niet geheel besteed (onderbesteding van €91.000). Ten behoeve van uitvoering NASB in 2013 is er €78.000 in de voorziening gestort.

De voorziening combinatiefuncties ad €208.000 valt vrij ten gunste van het resultaat. Wij stellen

voor dit bedrag via de resultaatsbestemming te storten in de te vormen reserve combinatiefuncties.

Het beheer en onderhoud van de accommodaties heeft €56.000 meer gekost dan gepland. Ten behoeve van groot onderhoud is aanvullend een bedrag van €59.000 in de voorziening om de voorziening op peil te houden. De inzet van personeel in de binnensportaccommodaties is €216.000 lager als gevolg van het uitbesteden van werk.

De extra inkomsten uit subsidies ad €61.000 hebben betrekking op het EK Beachvolleybal en Positief coachen. De inkomsten uit verhuur van accommodaties valt per saldo €10.000 lager uit.

Evenementen €60.000 N

Door de stijging van de prijs van diesel voor aggregaten en elektriciteit kunnen de inkomsten de kosten van de kermis niet helemaal afdekken. Er is een nadeel op dit product ontstaan van €11.000.

Door een tekortkoming van de organisatiekracht door de organisator van het TT-festival zijn er meer kosten gemaakt. Hierdoor is er een overschrijding ontstaan van €40.000. De TT-bijdrage van de Asser ondernemers wordt niet geheel gerealiseerd. Dit zorgt voor een nadeel van €25.000 op de begroting.

Tot slot ontstaat er een voordeel van €16.000 op het beleid en evenementen algemeen.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Sport en ontspanning	begroting	realisatie	saldo
Kloppend Hart / subsidies evenementen	300	300	0
Evaluatie sportaccommodaties	-		
Mogelijkheden onderzoeken om een openluchtzwembad in de bestuursperiode toe te voegen aan een bestaande voorziening	-		
Totaal middeleninzet programma Sport en ontspanning	300	300	0

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen, (bedragen * €1.000)			
Programma 09 Sport en ontspanning	begroting	realisatie	saldo
Huuropbrengsten sportaccommodaties	50	50	0
Versoberen voorzieningenniveau sport	37	37	0
Topsportevenementen	20	20	0
Beheer sportgebouwen	120	120	0
Openluchtzwembad	18	18	0
HVA: kleiner gebouw, minder parkeerplaatsen en kinderopvang	30	30	0
TT: bijdrage ondernemers	50	25	-25
Programma Sport en ontspanning	325	300	-25

Taakstelling

De ontwikkelingen met betrekking tot de toekomstvisie TT Festival hebben mede door de inzet die nodig was voor de organisatie van het TT Festival, enige vertraging opgelopen. Er is een concept visie opgesteld dat door de betrokken partijen verder uit-

gewerkt gaat worden. Uitgangspunt blijft om uiterlijk in 2017 een nieuwe visie en zo nodig een nieuwe structuur rondom het TT festival te hebben ontwikkeld. Voor dit jaar wordt de taakstelling deels gehaald door inzet van alternatieve incidentele bezuinigingsopties.

Programma Veiligheid

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Veiligheid		(bedragen * €1.000)		
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Openbare orde	1.248	1.148	1.187	-39
Openbare veiligheid	3.889	3.904	3.579	326
Totaal lasten	5.138	5.053	4.766	286
Openbare orde	101	101	126	25
Openbare veiligheid	389	389	477	88
Totaal baten	490	490	603	114
Programmaresultaat voor bestemming	4.648	4.563	4.163	400
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Onttrekkingen aan reserves	0	0	0	0
Programmaresultaat na bestemming	4.648	4.563	4.163	400

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Veiligheid €400.000 V

Het resultaat na bestemming op het programma Veiligheid vertoont een voordeel van €400.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Openbare orde €14.000 N

Het nadeel van €39.000 op de lasten kent verschillende oorzaken. Door verschuivingen in bedrijfsvoeringskosten ontstaat per saldo €9.000 V. Daar tegenover staan gemaakte kosten voor Burgernet (16.000 N), hogere kosten voor Beschermende maatregelen als lijkschouw (20.000 N), en hogere kosten (€12.000 N) voor de opvang van zwerfdieren in het asiel.

Het voordeel op de baten van €25.000 ontstaat voornamelijk door hogere inkomsten op uitvoering van bijzondere wetten (€30.000 V) en een ontvangen vergoeding van het CJIB voor handhaving parkeren in 2011 (€45.000 V). Hier staat een nadeel van €50.000 tegenover voor inkomsten die onder Openbare Veiligheid zijn verantwoord.

Openbare veiligheid €14.000 V

Het grootste deel van het voordelige resultaat (€326.000 V) op Openbare veiligheid ontstaat door verschuivingen in bedrijfsvoeringskosten (370.000 V). Andere belangrijke afwijkingen zijn de lagere kosten voor Rampenplan oefenen en trainen van crisismanagement (5.000 V) en doorbelaste kosten voor de Regionale Regeling Operationele Leiding (RROL) (59.000 N). Per saldo bedragen de overige afwijkingen €10.000 voordelig.

Tegenover de lagere lasten staan hogere baten (88.000 V).

De kosten van Burgernet zijn deels gecompenseerd door een bijdrage van de Regiopolitie Drenthe (€14.000 V). Andere afwijkingen in baten binnen Openbare Veiligheid ontstaan door een hier verantwoorde bijdrage voor het secretariaat van de Veiligheidsregio (€50.000 V), en €46.000 voordeel ontstaat door andere hogere bijdragen van de Hulpverleningsdienst Drenthe (jaarresultaat 2011, bijdrage gebruik werkplekken door gemeente Midden Drenthe). Een nadeel van €25.000 ontstaat door lagere ontvangen leges voor Brandpreventie.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Veiligheid	begroting	realisatie	saldo
Aantal toezichthouders uitbreiden/evaluatie stadstoezicht	-		
Aansluiten bij het onderzoek van de Vereniging van Drentse gemeenten naar sluitingstijden in de horeca	-		
Totaal middeleninzet programma Veiligheid	-		

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 10 Veiligheid	begroting	realisatie	saldo
Veiligheidsbeleid	67	67	0
Brandweer: verkoop schuimblusvoertuig	26	26	0
Brandweer: formatie clusterhoofd brandweezorg	25	25	0
Brandweer: rampenplan, sirene	45	45	0
Brandweer: (extra) taakstelling	50	50	0
Verlagen extra budget versterking aantal toezichthouders	100	100	0
Programma Veiligheid	313	313	0

Programma Duurzaamheid en milieu

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn hiervoor ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Duurzaamheid en milieu (bedragen * €1.000)				
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Milieubeleid	334	437	862	-425
Huishoudelijk afval en openbare hygiëne	6.827	7.336	6.824	513
Bedrijfsafval	1.789	1.789	1.736	53
Totaal lasten	8.950	9.562	9.421	141
Milieubeleid	0	0	7	7
Huishoudelijk afval	7.480	8.078	7.566	-513
Bedrijfsafval	1.909	1.909	1.925	16
Totaal baten	9.389	9.987	9.499	-489
Programmaresultaat voor bestemming	-440	-425	-77	-348
Stortingen in reserves	0	0	0	0
Ottrekkingen aan reserves	0	10	437	427
Programmaresultaat na bestemming	-440	-435	-514	79

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waarom zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Duurzaamheid en milieu €79.000 V

Het resultaat na bestemming op het programma Duurzaamheid en milieu vertoont een voordeel van €79.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Milieubeleid €10.000 V

Het resultaat na bestemming op het beleidsproduct milieubeleid is €10.000 voordelig.

Vanuit de projecten is €680.000 doorbelast naar milieubeleid. Hiervan is €437.000 verrekend met de reserve duurzaamheid.

De afwikkeling van de sanering van de Talmastraat heeft binnen het programma Milieu plaatsgevonden, terwijl deze begroot was op het programma Stadsontwikkeling. Als gevolg hiervan zijn de lasten van €150.000 op het programma Milieu gekomen. Vanuit de Florijnas is €55.000 aan uren doorbelast. De overige projecten zorgen voor €38.000 aan hogere lasten.

Voor de projecten business case grondbank, CO₂-neutraal en Vulpunt aardgas zijn dit jaar geen kosten gemaakt, waardoor de lasten €103.000 lager zijn. Hiervan is €102.000 betrokken bij het voorstel tot budgetoverheveling. De overige lasten val-

len €150.000 lager uit door de inzet van minder uren op beleid algemeen en minder uitgaven aan derden.

Huishoudelijk afval en openbare hygiëne €0

Het resultaat op het beleidsproduct huishoudelijk afval en openbare hygiëne is €136.000 nadelig.

In 2012 is door burgers 1.024 ton minder afval op het milieupark gestort, dan waar in de begroting 2012 rekening mee is gehouden. De ingezette trend uit 2011 wordt hiermee bevestigd. In de begroting is met de ingezette daling nog onvoldoende rekening gehouden. Ondanks de tekort beperkende maatregelen komt het resultaat van het milieupark uit op €380.000 negatief.

Het saldo op de inzameling van huishoudelijk afval en openbare hygiëne is €245.000 positief. Dit positieve resultaat ontstaat door lagere lasten voor het beheersproduct Beleid van €245.000 door de verschuiving van ureninzet op beleid, handhaving, perceptie en voorlichting. Lagere lasten voor zowel afvalinzameling ad €87.000 en openbare hygiëne ad €25.000. De inkomsten uit afvalfracties zijn €217.000 hoger door hogere verwerkingsopbrengsten. Daarentegen vallen de inkomsten uit de afvalstoffenheffing €338.000 lager uit. Oorzaken hiervoor zijn achterblijvende groei in het aantal aansluitingen en de aantallen een- en meerpersoonshuis-

houdens die afwijken van de begroting. Uit de voorziening afvalstoffenheffing is een bedrag van €96.000 onttrokken.

Conform de in 2011 ingezette gedragslijn wordt dit tekort gedekt uit de daartoe beschikbare middelen van het commanditair kapitaal van €232.000.

Bedrijfsafval €69.000 V

Het resultaat op het beleidsproduct bedrijfsafval is €69.000 voordelig.

Dit resultaat ontstaat door lagere kosten op de inzameling en verwerking €53.000. Stijgende inkomsten kantoor- winkel- en diensten afval en bedrijfsafvalpassen zorgen voor een meeropbrengst van €16.000.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Duurzaamheid en milieu	begroting	realisatie	saldo
Huidige duurzaamheidsbeleid toetsen aan realistische doelstellingen	-		
Ruimtelijke plannen toetsen op duurzaamheid	-		
Samenwerking met onze strategische partners nastreven bij de uitvoering van het duurzaamheidsbeleid	-		
Totaal middeleninzet programma Duurzaamheid en milieu	-		

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Bezuinigingen programma Duurzaamheid en milieu	begroting	realisatie	saldo
Vergoeding verstrekking tweede milieupas	36	36	0
Kwijtscheldingen toerekenen aan afvalstoffenheffing en rioolrecht	611	611	0
Extra perceptiekosten toerekenen aan afvalstoffenheffing/rioolrecht	40	40	0
Verder doorvoeren van het principe de vervuiler betaalt	pm	pm	pm
Totaal bezuinigingen programma Duurzaamheid en milieu	687	687	0

Programma Bouwen en wonen

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Bouwen en wonen (bedragen* €1.000)				
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Bouwgrondexploitatie	14.233	14.233	6.263	7.969
Wonen	241	344	257	86
Bouwzaken	2.388	2.388	2.127	261
Totaal lasten	16.861	16.964	8.648	8.317
Bouwgrondexploitatie	9.760	9.760	5.093	-4.667
Wonen	0	0	30	30
Bouwzaken	1.100	1.100	524	-576
Totaal baten	10.860	10.860	5.648	-5.213
Programmaresultaat voor bestemming	6.001	6.104	3.000	3.104
Stortingen in reserves	0	0	150	-150
Onttrekkingen aan reserves	4.473	4.573	1.292	-3.280
Programmaresultaat na bestemming	1.529	1.532	1.858	-326

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waardoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Bouwen en wonen €326.000 N

Het resultaat na bestemming op het programma Bouwen en wonen vertoont een nadeel van €326.000 ten opzichte van de programmabegroting. De volgende zaken zijn in de verantwoording van belang:

Bouwgrondexploitatie €0

Op het beleidsproduct Bouwgrondexploitatie wordt de consolidatie weergegeven van het Grondbedrijf in de Algemene Dienst. Het resultaat voor bestemming bedraagt €1.170.000 nadelig en is conform de financiële grondslagen verrekend met de betreffende reserves binnen het grondbedrijf.

Afwijkingen ten opzichte van budget worden met name verklaard door faseringsverschillen ten opzichte van de projectcalculaties welke bij het opstellen van de begroting beschikbaar waren.

Als gevolg van activering van onderhandenwerk en verrekening met reserves binnen het grondbedrijf hebben afwijkingen ten opzichte van budget geen effect op het rekeningresultaat van de algemene dienst.

Faseringsverschillen leiden tot aanpassing van de plannen en worden verwerkt in geactualiseerde tussencalculaties en de meerjarenprognose. Beide dienen als input voor de volgende begroting.

Een nadere toelichting is opgenomen in de paragraaf grondbeleid en de jaarrekening van het grondbedrijf.

Wonen €11.000 N

De bedrijfsvoeringkosten zijn hoger. De regionale samenwerking gericht op de huisvesting van statushouders heeft iets meer inzet gevraagd, evenals de inzet op duurzaam wonen.

De bijdrage voor de beheerskosten voor startersleningen zal begin 2013 plaatsvinden. Als gevolg hiervan is de inzet van de reserve ook nog niet benodigd geweest, waardoor dit geen effect op het resultaat heeft.

Bouwzaken €315.000 N

Als gevolg van de economische recessie is de leegopbrengst bouwvergunningen €576.000 lager. In deze opbrengst is tevens begrepen de inkomsten voor private ontwikkelingen, waardoor de baten bij het beleidsproduct stedelijke vernieuwing (programma Stadsontwikkeling) €19.000 lager zijn.

Daarnaast is sprake van een voordeel van €13.000 wegens onderbesteding van het budget diensten van derden (inhuur deskundigheid) en minder toegerekende uren eenheid klant (€248.000).

Programma Algemene dekking

Financiën middeleninzet

Wat heeft de beleidsuitvoering gekost; welke middelen zijn hiervoor ingezet en welke baten zijn gerealiseerd?

Programma: Algemene Dekking		(bedragen * €1.000)		
Lasten en baten per beleidsproduct	Primaire begroting	Begroting na wijziging	Realisatie	Saldo
Onvoorzien	1.063	316	0	316
Belastingenheffing en invordering	336	336	336	0
Beleggingen	19	19	19	0
Financiering en liquiditeit	237	237	251	-15
Algemene uitkering	0	0	0	0
BTW-compensatiefonds (BCF)	335	335	235	100
Overige algemene middelen	-6.715	-2.127	51	-2.178
Resultaat kapitaallasten	-2.740	-2.690	-738	-1.952
Resultaat Bedrijfsvoering	626	268	2.639	-2.371
Mutaties voorzieningen	0	0	0	0
Totaal lasten	-6.839	-3.305	2.793	-6.099
Onvoorzien	0	0	0	0
Belastingenheffing en invordering	14.401	14.401	13.966	-435
Beleggingen	618	618	924	306
Financiering en liquiditeit	7.776	7.953	8.581	628
Algemene uitkering	72.963	74.187	74.064	-123
BTW-compensatiefonds (BCF)	0	0	0	0
Overige algemene middelen	0	103	988	885
Saldi kostenplaatsen	0	0	0	0
Mutaties voorzieningen	0	0	0	0
Totaal baten	95.758	97.262	98.523	1.261
Programmaresultaat voor bestemming	-102.598	-100.568	-95.730	-4.838
Stortingen in reserves	3.892	2.392	2.477	-86
Onttrekkingen aan reserves	1.814	3.842	3.944	102
Programmaresultaat na bestemming	-100.520	-102.018	-97.197	-4.822

Analyse en toelichting begroting/realisatie

Waarvoor zijn afwijkingen tussen de geraamde lasten en baten en werkelijk gerealiseerde lasten en baten veroorzaakt?

Programmaresultaat Algemene dekking €4,82 miljoen N

De uitvoering van het programma Algemene dekking is, na bestemming, afgesloten met een nadelig resultaat van €4,8 miljoen. Dit nadeel is voor een belangrijk deel het gevolg van administratieve verschuivingen in de verdeling en toerekening van de kosten van de bedrijfsvoering en van rentekosten tussen het programma Algemene dekking enerzijds en de overige begrotingsprogramma's, lopende projecten en het grondbedrijf anderzijds. Tegen die achtergrond ter toelichting op het gerealiseerde programmaresultaat het volgende:

Onvoorzien €316.000 V

Het in 2012 voor onvoorzien en incidentele uitgaven beschikbare budget behoefde niet volledig te worden aangesproken. Het niet benutte deel ad €316.000 kon daardoor vrijvallen ten gunste van de algemene middelen en het rekeningresultaat. De post onvoorzien is in 2012 ingezet voor kostendekking van bodemsanering, het onderzoek naar inrichting van een grondbank, herstel van de vernielingen op de Zuiderbegraafplaats, en het oplossen van schimmelprobleem in het archief. Het budget 'incidenteel' is grotendeels ingezet voor het sluitend maken van de begroting.

Belastingheffing en invordering €435.000 N

De kosten van heffing en invordering van de algemene gemeentelijke belastingen (onroerende zaakbelastingen en toeristenbelasting) zijn conform de begroting verlopen. De daarmee in 2012 gerealiseerde opbrengsten zijn, hoofdzakelijk als gevolg van tegenvallende opbrengst van de onroerendezaakbelasting, over de gehele linie echter €435.000 lager uitgevallen dan geraamd. De lagere opbrengst van de onroerendezaakbelasting is vooral het gevolg van de als gevolg van de recessie afgenomen bouwactiviteiten en opgetreden leegstand. In de Najaarsnota 2012 is melding gemaakt van deze ontwikkeling.

Beleggingen €306.000 V

De tussentijds door de BNG als uitvloeisel van de aangescherpte Europese regelgeving doorgevoerde aanpassing (halvering) van het dividendbeleid resulteerde voor Assen in een direct nadeel van €72.000. Daar staat tegenover dat de in het afgelopen jaar van Enexis, Attero, PBE en de Verkoop Vennootschap bv ontvangen dividenduitkeringen, als gevolg van gunstige bedrijfsresultaten, per saldo €378.000 hoger zijn uit gevallen dan geraamd.

Financiering en liquiditeit €613.000 V

De werkelijke stand van de reserves en voorzieningen die dient basis voor de bepaling van de in de exploitatie op te nemen interne rentelasten lag hoger dan in de begroting aangenomen. Die ontwikkeling had een positief effect op de uitkomst van het product 'financiering'. Het betekende namelijk dat er meer 'bespaarde rente' als dekking aan het product kon worden toegerekend. De omvang hiervan bedroeg €447.000.

Met de in 2012 tijdelijk extern belegde Essent-gelden is een renteopbrengst gerealiseerd van in totaal €1,1 miljoen. Dat is €165.000 meer dan vooraf geraamd.

Btw compensatiefonds €100.000 V

Door lagere externe kosten van de bedrijfsvoering behoefde in 2012 in totaal €100.000 minder niet-compensabele btw over de gemengde kosten aan de belastingdienst te worden afgedragen.

Algemene uitkering €123.000 N

De in 2012 uit het Gemeentefonds ontvangen algemene uitkering is €236.000 lager. Belangrijkste oorzaak hiervan was een op grond van het Lenteakkoord tussentijds doorgevoerde korting op het gemeentefonds. Deze ontwikkeling was in de Najaarsnota voorzien.

Verwachting ten tijde van de jaarafsluiting was dat er daarnaast in 2012 sprake zou zijn van onderuit-

putting op de Rijksbegroting ter grootte van circa €106 miljoen. Onderuitputting werkt via de koppeling door naar het gemeentefonds. Het hieruit additioneel voortvloeiende nadeel is ingeschat op €0,4 miljoen. Het Rijk geeft hierover pas in de meicirculaire 2013 definitief uitsluitsel.

Over 2010 en 2011 zijn na-uitkeringen ontvangen van per saldo €113.000. Die waren in de begroting niet voorzien.

Overige algemene middelen €1.293.000 N

Als gevolg van het vervallen van de financieel technische stelposten en correctieposten, is in de uitvoering van de begroting op dit product sprake van een administratief nadeel van ruim €2,1 miljoen. De met die stelposten verband houdende feitelijke lasten en baten zijn/worden op rekeningbasis namelijk verantwoord op de producten en programma's waar ze naar hun aard feitelijk toe behoren. Het is een jaarlijks terugkerende ontwikkeling die ligt besloten in de gehanteerde begrotingssystematiek.

In 2012 is per saldo voor een totaal bedrag van €833.000 aan bijzondere baten gerealiseerd. Het betrof met name uit de verkoop van gemeentelijk onroerend goed verkregen opbrengsten. Bij de Najaarsnota is besloten deze eenmalige opbrengsten in te zetten als compensatie voor de in 2012 niet realiseerbare bezuinigingen. Aan die lijn is uitvoering gegeven.

Resultaat kapitaallasten €1.952.000 N

Dit product vertoont ten opzichte van de ramingen in de begroting een nadeel van ruim €1,9 miljoen. Dit nadeel heeft een overwegend administratief karakter. Het betreft onderlinge verschuiving in de verdeling van rentekosten tussen het programma Algemene Dekking aan de ene kant en de overige begrotingsprogramma's aan de andere kant. De in 2012 feitelijk betaalde rentekosten zijn binnen het budget gebleven. Deze ontwikkeling is reeds in de Najaarsnota aangekondigd. De nadere analyse van en toelichting op de in 2012 feitelijk behaalde renteresultaten en de interne verdeling van de rente over de programma's, projecten en grondbedrijf is opgenomen in de 'treasuryparagraaf' van het jaarverslag.

Resultaat bedrijfsvoering €2.386.000 N

De kosten van de bedrijfsvoering zijn in 2012 binnen het voor dat doel beschikbare budget gebleven. Wel hebben zich als gevolg van bezettingsverschillen en veranderingen in de ureninzet van het personeel in de uitvoering van de begroting en de administratieve verdeling en toerekening van die kosten wijzigingen en verschuivingen voorgedaan ten opzichte van de aannames in de begroting. De lopende

organisatieontwikkeling was hiervan een van de oorzaken.

Het betreft zowel verschuivingen in de toerekening van de kosten tussen de programma's, de projecten en het grondbedrijf enerzijds als om onderlinge verschuivingen in de toerekening tussen de begrotingsprogramma's anderzijds. De nadelige calculatieverschillen (per saldo €2,4 miljoen.) die hiervan in 2012 het resultaat waren, zijn conform de voorschriften op de daarvoor bestemde posten binnen het programma Algemene dekking verantwoord en zichtbaar gemaakt.

De nadere analyse van en toelichting op het verloop van de kosten van de bedrijfsvoering in 2012 is opgenomen in de paragraaf 'bedrijfsvoering' van het jaarverslag.

Mutaties reserves €32.000 V

De voor 2012 geplande onttrekkingen aan en stortingen in de gemeentelijke reserves en voorzieningen zijn nagenoeg conform de begroting uitgevoerd. Afwijkingen ten opzichte van de begroting bestaan uit het niet doorgaan van de voor 2012 geplande onttrekking aan het duurzaamheidsfonds van €47.000, een hogere indexatielast van de bestemmingsreserves van €87.000 en het opnemen in de rekening van een niet geraamde onttrekking aan het frictiefonds van €164.000 ter dekking van in 2012 gemaakte (frictie)kosten als gevolg van de organisatieontwikkeling.

Middeleninzet uitvoering collegeprogramma 2010-2014

Welke middelen zijn ingezet voor realisatie van de speerpunten en welke dekkingsmaatregelen zijn gerealiseerd?

Middeleninzet programma Algemene dekking	begroting	realisatie	saldo
Goed voorbeeld geven bij het aanbieden van leerwerkplaatsen	-	-	-
Effectiviteit en efficiency van de processen tegen het licht houden	-	-	-
De gemeente betaalt haar rekeningen binnen 30 dagen	-	-	-
Uitvoering financiële paragraaf Collegeprogramma	-	-	-
Uitvoering paragraaf bedrijfsvoering uit Collegeprogramma	-	-	-
Totaal middeleninzet programma Algemene dekking	-	-	-

Toelichting middeleninzet

De uitvoering van de beleidsprioriteiten uit het collegeprogramma is uitgevoerd binnen de bestaande

middelen. Hiervoor waren in 2012 geen extra budgetten beschikbaar.

Voortgang realisatie bezuinigingsmaatregelen collegeprogramma 2010-2014

Netto financiële effecten bezuinigingsmaatregelen (bedragen * €1.000)			
Programma 13 Algemene dekking	begroting	realisatie	saldo
Inzet Essent-middelen	756	756	0
Verhoging OZB (belastingdruk, incl. jaarlijkse indexatie)	1.224	1.224	0
Toeristenbelasting (volumegroei)	50	50	0
Alternatieve opgave 2012 (incidentele dekking)	826	826	0
Totaal Programma Algemene dekking	2.856	2.856	0

Taakstelling

De rechtstreeks op het programma Algemene Dekking drukken de taakstellingen zijn conform de planning gerealiseerd. Het in 2012 als gevolg van

het niet doorgaan / terugnemen van een beperkt aantal bezuinigingstaakstellingen vastgestelde 'alternatieve opgave' is conform de afspraken in de Najaarsnota 2012 ingevuld met behulp van een aantal incidentele (verkoop) opbrengsten.

Jaarrekening

Financiële recapitulatie

Exploitatie van baten en lasten

Programma's en producten (bedragen x €1.000)	Lasten			Baten			Saldo			V/N
	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	
Bestuur en burger										
Bestuursorganen	1.843	1.921	-78	0	0	0	1.843	1.921	-78	N
Bestuursondersteuning gemeenteraad	811	814	-2	1	22	21	810	791	19	V
Bestuursondersteuning B&W	3.568	3.743	-175	0	83	83	3.568	3.660	-91	N
Publiekszaken	4.768	4.280	489	1.066	1.155	89	3.702	3.125	578	V
Bestuurlijke samenwerking	212	167	45	0	0	0	212	167	45	V
Informatiebeheer / basisregistraties	1.696	1.524	172	50	29	-21	1.646	1.495	151	V
Programmaresultaat voor bestemming	12.898	12.449	450	1.117	1.290	173	11.782	11.159	623	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programmaresultaat na bestemming	12.898	12.449	450	1.117	1.290	173	11.782	11.159	623	V
Stadsontwikkeling										
Ruimtelijke ordening	3.763	4.514	-751	918	698	-220	2.845	3.816	-971	N
Stedelijke vernieuwing	560	1.340	-780	25	948	923	535	391	144	V
Strategische eigendommen	404	372	32	357	522	165	47	-150	197	V
Monumentenzorg	140	132	8	0	0	0	140	132	8	V
Economische ontwikkeling	2.077	2.655	-578	0	763	763	2.077	1.892	185	V
FlorijnAs	16.200	4.464	11.736	16.200	4.464	-11.736	0	0	0	N
Programmaresultaat voor bestemming	23.144	13.477	9.667	17.500	7.396	-10.104	5.644	6.081	-437	N
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	450	-450	450	1.888	1.438	-450	-1.438	988	V
Programmaresultaat na bestemming	23.144	13.927	9.217	17.950	9.284	-8.666	5.194	4.644	551	V
Mobiliteit										
Verkeer	561	790	-229	10	227	217	551	563	-13	N
Openbaar vervoer	282	232	50	0	0	0	282	232	50	V
Betaald parkeren	4.118	3.242	876	4.050	3.650	-400	67	-408	476	V
Programmaresultaat voor bestemming	4.961	4.264	697	4.060	3.877	-184	900	387	513	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	92	-92	905	611	-294	-905	-520	-385	N
Programmaresultaat na bestemming	4.961	4.355	605	4.966	4.488	-478	-5	-133	128	V
Stads- en wijkbeheer										
Wegbeheer	3.206	2.632	574	91	957	866	3.115	1.674	1.440	V
Verzorging overige infrastructuur	5.468	5.181	286	578	653	75	4.889	4.528	361	V
Groenbeheer	6.604	6.614	-11	163	214	51	6.441	6.400	41	V
Wijkzaken	2.274	1.364	910	400	27	-373	1.874	1.337	537	V
Rioolbeheer en waterwegen	5.814	5.002	812	6.182	6.058	-123	-368	-1.057	689	V
Begraven	719	746	-27	658	635	-23	62	111	-49	N
Beheer & exploitatie buitenruimte	212	160	53	333	399	65	-121	-239	118	V
Programmaresultaat voor bestemming	24.297	21.699	2.598	8.405	8.944	539	15.892	12.755	3.137	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	1.347	-1.347	167	102	-65	-167	1.245	-1.412	N
Programmaresultaat na bestemming	24.297	23.046	1.251	8.572	9.046	474	15.725	14.000	1.725	V
Onderwijs										
Huisvesting onderwijs	8.891	9.035	-143	32	722	690	8.859	8.313	547	V
Schoolbestuurlijke taken	24.641	26.891	-2.250	24.328	26.533	2.205	313	358	-45	N
Lokaal onderwijsbeleid	2.377	1.984	394	382	396	14	1.996	1.588	408	V
Uitvoering lokaal onderwijs	1.624	1.480	144	512	412	-100	1.112	1.069	43	V
Volwasseneducatie	374	367	8	350	353	3	24	14	10	V
Programmaresultaat voor bestemming	37.908	39.756	-1.848	25.604	28.415	2.811	12.304	11.341	963	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	0	27	27	0	-27	27	V
Programmaresultaat na bestemming	37.908	39.756	-1.848	25.604	28.443	2.839	12.304	11.314	990	V
Kunst en cultuur										
Bibliotheekvoorziening	3.310	3.867	-557	0	556	556	3.310	3.311	-1	N
Schouwburg	5.084	7.043	-1.959	0	2.570	2.570	5.084	4.473	611	V
Kunstbeoefening en -bevordering	333	238	96	0	0	0	333	237	96	V
Creatieve en culturele vorming	3.556	3.845	-289	860	1.104	244	2.697	2.741	-44	N
Programmaresultaat voor bestemming	12.283	14.993	-2.710	860	4.230	3.371	11.424	10.763	661	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	149	-149	3.103	2.604	-499	-3.103	-2.455	-648	N
Programmaresultaat na bestemming	12.283	15.142	-2.859	3.962	6.834	2.872	8.321	8.308	13	V

Programma's en producten (bedragen x €1.000)	Lasten			Baten			Saldo			V/N
	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	
Zorg en welzijn										
Gezondheidszorg	2.311	2.274	37	0	130	130	2.311	2.144	167	V
Beleid maatschappelijke ondersteuning	442	609	-167	0	0	0	442	609	-167	N
Uitvoering maatschappelijke ondersteuning	9.709	9.016	692	772	1.071	299	8.937	7.946	991	V
Maatschappelijke dienstverlening	1.148	1.127	20	0	0	0	1.148	1.127	20	V
Asielzoekers en nieuwkomers	549	606	-57	499	525	26	50	81	-31	N
Minderhedenbeleid	217	122	95	0	0	0	217	122	95	V
Verslavingszorg/maatschappelijke opvang	4.488	4.063	425	458	193	-265	4.030	3.871	159	V
Ouderenbeleid	584	563	21	36	37	0	548	527	21	V
Lokaal jeugdbeleid	2.109	1.937	172	93	77	-16	2.016	1.860	156	V
Welzijnswerk	3.462	4.042	-580	69	626	557	3.393	3.416	-23	N
Vrijwilligerswerk	260	236	24	0	0	0	260	236	24	V
Programmaresultaat voor bestemming	25.279	24.596	682	1.928	2.659	731	23.351	21.937	1.414	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	229	44	-185	-229	-44	-185	N
Programmaresultaat na bestemming	25.279	24.596	682	2.157	2.703	546	23.122	21.893	1.229	V
Werk en inkomen										
Inkomenswaarborg	34.151	33.317	834	22.897	25.249	2.352	11.254	8.068	3.186	V
Activering en uitstroom	26.530	23.772	2.758	24.659	22.641	-2.018	1.871	1.131	741	V
Programmaresultaat voor bestemming	60.681	57.089	3.593	47.556	47.890	334	13.125	9.199	3.926	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programmaresultaat na bestemming	60.681	57.089	3.593	47.556	47.890	334	13.125	9.199	3.926	V
Sport en ontspanning										
Sport	6.833	7.269	-436	1.293	2.131	837	5.539	5.139	401	V
Evenementen	1.374	1.428	-54	242	236	-6	1.132	1.193	-60	N
Programmaresultaat voor bestemming	8.207	8.698	-490	1.535	2.366	831	6.672	6.331	341	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	502	502	0	-502	-502	0	
Programmaresultaat na bestemming	8.207	8.698	-490	2.037	2.868	831	6.170	5.829	341	V
Veiligheid										
Openbare orde	1.148	1.187	-39	101	126	25	1.047	1.061	-14	N
Openbare veiligheid	3.904	3.579	326	389	477	88	3.516	3.102	414	V
Programmaresultaat voor bestemming	5.053	4.766	286	490	603	114	4.563	4.163	400	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programmaresultaat na bestemming	5.053	4.766	286	490	603	114	4.563	4.163	400	V
Milieu										
Milieubeleid	437	862	-425	0	7	7	437	854	-417	N
Huishoudelijk afval en openbare hygiëne	7.336	6.824	513	8.078	7.566	-513	-742	-742	0	
Bedrijfsafval	1.789	1.736	53	1.909	1.925	16	-120	-190	69	V
Programmaresultaat voor bestemming	9.562	9.421	141	9.987	9.499	-489	-425	-77	-348	N
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	0	0	10	437	427	-10	-437	427	V
Programmaresultaat na bestemming	9.562	9.421	141	9.997	9.936	-62	-435	-514	79	V
Bouwen en wonen										
Bouwgrondexploitatie	14.233	6.263	7.969	9.760	5.093	-4.667	4.473	1.170	3.302	V
Wonen	344	257	86	0	30	30	344	227	117	V
Bouwzaken	2.388	2.127	261	1.100	524	-576	1.288	1.603	-315	N
Programmaresultaat voor bestemming	16.964	8.648	8.317	10.860	5.648	-5.213	6.104	3.000	3.104	V
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	0	150	-150	4.573	1.292	-3.280	-4.573	-1.142	-3.430	N
Programmaresultaat na bestemming	16.964	8.797	8.167	15.433	6.940	-8.493	1.532	1.858	-326	N

Programma's en producten (bedragen x €1.000)	Lasten			Baten			Saldo			V/N
	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	Actueel Budget	Realisatie	Saldo	
Algemene dekking										
Onvoorzien	316	0	316	0	0	0	316	0	316	V
Belastingenheffing en invordering	336	336	0	14.401	13.966	-435	-14.066	-13.630	-435	N
Beleggingen	19	19	0	618	924	306	-599	-905	306	V
Financiering en liquiditeit	237	251	-15	7.953	8.581	628	-7.717	-8.330	613	V
Algemene uitkering	0	0	0	74.187	74.064	-123	-74.187	-74.064	-123	N
Btw-compensatiefonds (BCF)	335	235	100	0	0	0	335	235	100	V
Overige algemene middelen	-2.127	51	-2.178	103	988	885	-2.230	-937	-1.293	N
Saldi kostenplaatsen:										
- Resultaat kapitaallasten	-2.690	-738	-1.952	0	0	0	-2.690	-738	-1.952	N
- Bedrijfsvoering:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	V
• Te herplaatsen en voormalig personeel	699	662	37	0	0	0	699	662	37	V
• Concern	-11	618	-629	0	0	0	-11	618	-629	N
• Stadsbalie	157	2.348	-2.191	0	0	0	157	2.348	-2.191	N
• Stadsbeheer	-394	-942	548	0	0	0	-394	-942	548	V
• Stadsontwikkeling	-183	-46	-137	0	0	0	-183	-46	-137	N
Voorzieningen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Programmaresultaat voor bestemming	-3.305	2.793	-6.099	97.262	98.523	1.261	-100.568	-95.730	-4.838	N
Storting in c.q. onttrekking aan reserves	2.392	2.477	-86	3.842	3.944	102	-1.451	-1.467	16	V
Programmaresultaat na bestemming	-914	5.271	-6.184	101.105	102.467	1.363	-102.018	-97.197	-4.822	N
Resultaat voor bestemming	237.932	222.649	15.283	227.165	221.340	-5.824	-10.767	-1.309	9.459	V
Onttrekkingen en toevoegingen aan de reserves										
Saldo onttrekkingen/stortingen	2.392	4.665	-2.273	13.781	11.452	-2.329	-11.389	-6.787	-4.602	N
Resultaat na bestemming	240.324	227.314	13.010	240.945	232.792	-8.153	622	5.478	4.857	V

Recapitulatie stortingen in reserves per programma

Programma / Beleidsproduct	Reserve	Primair budget	Actueel budget	Realisatie	Stortingen
Stadsontwikkeling					
Economische ontwikkeling	Res. herziening bestemmingsplannen	0	0	150.000	-150.000
	Res. co-fin. regionaal econ.beleid	0	0	300.000	-300.000
	totaal Stadsontwikkeling	0	0	450.000	-450.000
Mobiliteit					
Verkeer	Reserve Verkeersmaatregelen	0	0	9.177	-9.177
Betaald parkeren	Reserve Parkeergarages	0	0	82.350	-82.350
	totaal Mobiliteit	0	0	91.527	-91.527
Stads- en wijkbeheer					
Wegbeheer	Reserve Straten- en wegenbeheer	0	0	734.241	-734.241
Rioolbeheer en waterzuivering	Reserve rioolbeheer	0	0	612.738	-612.738
	totaal Stads- en wijkbeheer	0	0	1.346.979	-1.346.979
Onderwijs					
Huisvesting onderwijs	Reserve voortgezet onderwijs	1.395.600	0	0	0
	totaal Onderwijs	1.395.600	0	0	0
Kunst en cultuur					
Creatieve en culturele vorming	Reserve beeldende kunst	0	0	149.000	-149.000
	totaal Kunst en cultuur	0	0	149.000	-149.000
Bouwen en wonen					
Bouwgrondexploitatie	Weerstandsreserve grondbedrijf	0	0	122.228	-122.228
Wonen	Res. woninggebonden subsidies (BWS)	0	0	27.649	-27.649
	totaal Bouwen en wonen	0	0	149.877	-149.877
Algemene dekking					
Financiering en liquiditeit	Alg. res. belegd in Rev. Fund/SVn	1.500	1.500	0	1.500
Indexatie bestemmingsreserves	Reserve nieuwbouwprojecten	307.200	307.200	307.175	25
	Bestemmingsreserve BCF	66.800	66.800	66.769	31
	Reserve opbrengst aandelen Essent	1.362.600	0	0	0
	Frictiefonds	32.000	0	0	0
	Reserve tbv maatsch. rend. invest.	470.000	470.000	470.000	0
	Reserve Essent-gelden tbv expl. DNK	0	163.300	161.957	1.343
	Reserve WVG	3.500	0	0	0
	Reserve Straten- en wegenbeheer	11.100	0	0	0
	Reserves openbaar basisonderwijs	2.000	0	0	0
	Reserve sport-/spelvoor. jongeren	17.200	0	0	0
	Reserve openluchtzwembad	78.500	78.500	78.830	-330
	Reserve rioolbeheer	5.800	0	0	0
	Reserve combinatiefunctionarissen	2.100	0	0	0
	Reserve Parkeergarages	38.800	0	0	0
	Res. woninggebonden subsidies (BWS)	200	0	0	0
	Reserve Grote Projecten	142.700	0	0	0
	Res. herziening bestemmingsplannen	1.400	0	0	0
	Best.res. Besluit Locatiegeb. Subs.	8.600	0	0	0
	Reserve duurzaamheid	9.800	0	0	0
	Reserve Weierstraat eo	1.156.500	1.156.500	1.244.604	-88.104
	Reserve groenontwikkeling	8.600	0	0	0
	Res. woningbouw / sted.vernieuwing	15.500	0	0	0
	Reserve beeldende kunst	1.400	0	0	0
Bouw- en egalisatiefonds nieuwbouw	Reserve nieuwbouwprojecten	148.000	148.000	148.000	0
	totaal Algemene dekking	3.891.800	2.391.800	2.477.335	-85.535
Totaal Stortingen in reserves		5.287.400	2.391.800	4.664.718	-2.272.918

Recapitulatie onttrekkingen uit reserves per programma

Programma / Beleidsproduct	Reserve	Primair budget	Actueel budget	Realisatie	Onttrek- kingen
Stadsontwikkeling					
Ruimtelijke ordening	Reserve Grote Projecten	0	0	-1.137.810	1.137.810
	Res. herziening bestemmingsplannen	0	0	-7.163	7.163
Economische ontwikkeling	Reserve groenontwikkeling	0	-150.000	-90.703	-59.297
	Reserve Parkeergarages	0	0	-302.175	302.175
	Res. herziening bestemmingsplannen	0	0	-150.000	150.000
	Res. co-fin. regionaal econ.beleid	0	0	-200.000	200.000
	Algemene reserve grondbedrijf	-300.000	-300.000	0	-300.000
totaal Stadsontwikkeling		-300.000	-450.000	-1.887.851	1.437.851
Mobiliteit					
Verkeer	Reserve Straten- en wegenbeheer	0	-40.000	0	-40.000
	Reserve Grote Projecten	0	-20.000	-27.306	7.306
	Reserve Verkeersmaatregelen	0	-40.000	-172.022	132.022
Betaald parkeren	Reserve Parkeergarages	-805.277	-805.277	-412.032	-393.245
totaal Mobiliteit		-805.277	-905.277	-611.360	-293.917
Stads- en wijkbeheer					
Groenbeheer	Reserve sport-/spelvoorz. jongeren	-102.000	-102.000	-102.000	0
Rioolbeheer en waterzuivering	Reserve rioolbeheer	-64.874	-64.874	0	-64.874
totaal Stads- en wijkbeheer		-166.874	-166.874	-102.000	-64.874
Onderwijs					
Schoolbestuurlijke taken	Fricatiefonds	0	0	-27.449	27.449
totaal Onderwijs		0	0	-27.449	27.449
Kunst en cultuur					
Bibliotheekvoorziening	Reserve Weierstraat eo	-96.000	-596.000	-582.439	-13.561
Schouwburg	Reserve Weierstraat eo	-1.686.612	-2.506.612	-1.861.320	-645.292
Creatieve en culturele vorming	Reserve Weierstraat eo	0	0	-81.063	81.063
	Reserve beeldende kunst	0	0	-78.742	78.742
totaal Kunst en cultuur		-1.782.612	-3.102.612	-2.603.564	-499.048
Zorg en welzijn					
Uitvoering maatschappelijke onderst.	Reserve WVG	-48.000	-48.000	0	-48.000
Verslavingszorg en maatschap. op vang	Reserve WVG	-150.000	-150.000	-37.230	-112.770
Vrijwilligerswerk	Reserve WVG	0	-31.000	-6.697	-24.303
totaal Zorg en welzijn		-198.000	-229.000	-43.927	-185.073
Sport en ontspanning					
Sport	Reserve openluchtzwembad	-477.000	-477.000	-502.000	25.000
	Res. co-fin. regionaal econ.beleid	0	-25.000	0	-25.000
totaal Sport en ontspanning		-477.000	-502.000	-502.000	0
Duurzaamheid en milieu					
Milieubeleid	Reserve duurzaamheid	0	-10.000	-436.991	426.991
totaal Milieu		0	-10.000	-436.991	426.991
Bouwen en wonen					
Bouwgrondexploitatie	Algemene reserve grondbedrijf	-4.472.523	-4.472.523	-1.292.350	-3.180.173
Wonen	Res. woninggebonden subsidies (BWS)	0	0	0	0
	Res. woningbouw / sted.vernieuwing	0	-100.000	0	-100.000
totaal Bouwen en wonen		-4.472.523	-4.572.523	-1.292.350	-3.280.173

Programma / Beleidsproduct	Reserve	Primair budget	Actueel budget	Realisatie	Onttrek- kingen
Algemene dekking					
Btw-compensatiefonds	Bestemmingsreserve BCF	-413.000	-413.000	-413.000	0
Overige algemene dekkingsmiddelen	Reserve Weierstraat eo	0	0	0	0
Bedrijfsvoering	Frictiefonds	0	0	-148.875	148.875
Algemene reserves	Algemene reserve	0	-150.000	-150.000	0
Bouw- en egalisatiefonds nieuwbouw	Reserve nieuwbouwprojecten	-758.700	-758.700	-758.721	21
Mutaties bestemmingsreserves	Reserve jaarovergang	0	-1.163.647	-1.163.647	0
	Reserve Essent-gelden tbv expl. DNK	0	-554.000	-554.000	0
	Reserve tbv maatsch. rend. invest.	-595.000	-756.000	-756.000	0
	Reserve duurzaamheid	-47.000	-47.000	0	-47.000
	totaal Algemene dekking	-1.813.700	-3.842.347	-3.944.243	101.896
	totaal Algemene dekking	-1.813.700	-3.842.347	-3.944.243	101.896
Totalen Stortingen in reserves		-10.015.986	-13.780.633	-11.451.734	-2.328.899

Jaarrekening

Balans

Balans

Geconsolideerde balans

Activa (bedragen x €1.000)	ultimo 2011	ultimo 2012
A. Vaste activa		
1. Immateriële vaste activa		
1.1 - kosten sluiten geldleningen + saldo van agio en disagio	0	0
1.2 - kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0
totaal 1 Immateriële vaste activa	0	0
2. Materiële vaste activa		
2.1 - gronden uitgegeven in erfpacht	434	434
2.2 - overige investeringen met economisch nut	180.935	270.339
2.3 - investeringen met maatschappelijk nut	12.847	12.881
totaal 2 Materiële vaste activa	194.216	283.654
3. Financiële vaste activa		
3.1 - kapitaalverstrekingen	0	0
a. deelnemingen	3.684	3.684
b. gemeenschappelijke regelingen	0	0
c. overige verbonden partijen	0	0
3.2 - leningen	0	0
a. woningbouwcorporaties	0	0
b. deelnemingen	11.251	8.659
c. overige verbonden partijen	0	0
3.3 - overige langlopende leningen u/g	2.122	2.782
3.4 - overige uitzettingen	0	0
3.5 - bijdrage aan activa in eigendom van derden	0	0
totaal 3 Financiële vaste activa	17.057	15.125
totaal A. Vaste activa	211.273	298.779

Balans

Geconsolideerde balans

Passiva (bedragen x €1.000)	ultimo 2011	ultimo 2012
C. Vaste passiva		
1. Eigen vermogen/reserves		
1.1 - algemene reserve	44.205	42.108
1.2 - bestemmingsreserves	105.123	100.820
1.3 - resultaat na bestemming (nog te bestemmen resultaat)	386	5.478
totaal 1. Eigen vermogen/reserves	149.714	148.406
2. Voorzieningen		
2.1 - diverse voorzieningen	17.629	19.070
totaal 2. Eigen vermogen/reserves	17.629	19.070
3. Langlopende schulden		
3.1 - obligatieleningen	0	0
3.2 - onderhandse leningen	0	0
a. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	0	0
b. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	135.714	142.437
c. binnenlandse bedrijven	0	0
d. overige binnenlandse sectoren	0	0
e. buitenlandse leningen	0	0
3.3 - door derden belegde gelden	225	205
3.4 - waarborgsommen	66	44
3.5 - verplichtingen uit hoofde van financial lease	0	0
totaal 3. Langlopende schulden	136.005	142.686
totaal C. Vaste passiva	303.348	310.162

Balans

Geconsolideerde balans

Activa (bedragen x €1.000)	ultimo 2011	ultimo 2012
B. Vlottende activa		
1 Voorraden		
1.1 - grond- en hulpstoffen		
a. niet in exploitatie genomen bouwgronden	22.132	23.549
b. overige grond- en hulpstoffen	0	0
1.2 - onderhanden werk (gronden in exploitatie)	10.733	16.989
1.3 - onderhanden werk (projecten in uitvoering)	98.246	40.344
1.4 - gereed product en handelsgoederen	0	0
1.5 - vooruitbetalingen	0	0
totaal 1 Voorraden	131.111	80.882
2 Vorderingen		
2.1 - vorderingen op openbare lichamen	2.129	4.378
2.2 - verstrekte kasgeldleningen	0	0
2.3 - rekening-courantverhoudingen	0	0
2.4 - overige vorderingen	27.224	7.013
2.5 - overige uitzettingen		
totaal 2 Vorderingen	29.353	11.391
3. Liquide middelen		
3.1 - kassaldi	20	16
3.2 - bank- en girosaldi	44.223	50.754
totaal 3 Liquide middelen	44.243	50.770
4. Overlopende activa		
4.1 - nog te ontvangen bedragen overheden	1.488	5.360
4.2 - overige nog te ontvangen bedragen	13.041	12.362
4.3 - vooruitbetaalde bedragen	740	305
4.4 - overige overlopende activa	0	0
totaal 4 Overlopende activa	15.269	18.027
totaal B. Vlottende activa	219.976	161.070
totaal Activa	431.249	459.849
E. Niet uit balans blijvende rechten		
1 Aanwijzingsrechten	0	0

Balans

Geconsolideerde balans

Passiva (bedragen x €1.000)	ultimo 2011	ultimo 2012
D Vlottende passiva		
1. Kortlopende schulden		
1.1 kasgeldleningen	54.000	83.000
1.2 bank- en girosaldi	24.270	6.038
1.3 overige schulden	9.906	9.401
totaal 1 Kortlopende schulden	88.176	98.439
2. Overlopende passiva		
2.1 - nog te betalen bedragen	12.792	14.600
2.2 - van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen	24.885	36.615
2.3 - vooruit ontvangen bedragen	2.048	33
2.4 - overige overlopende passiva	0	
totaal 2 Overlopende passiva	39.725	51.248
totaal D. Vlottende passiva	127.901	149.687
totaal Passiva	431.249	459.849
F Niet uit balans blijvende verplichtingen		
1. Gewaarborgde geldleningen	25.456	15.737

Geconsolideerde balans

Om inzicht te krijgen in onze totale vermogenspositie presenteren we een geconsolideerde balans. Bij consolidatie ontstaat een totaalbeeld van vermogen van onze gemeente en de vermogensstructuur.

De balanscijfers hebben we verkregen door de activa en de passiva van de Algemene Dienst uit te breiden met die van het Grondbedrijf (GB). Met in-

gang van 2011 zijn de balanscijfers van Plateau Openbaar Onderwijs Assen in de Algemene Dienst opgenomen.

Bij deze balans geldt het uitgangspunt, dat de onderlinge financiële verhoudingen tussen de Algemene Dienst, het Grondbedrijf en het Plateau zijn geëlimineerd.

Waarderingsgrondslagen

Conform het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) hebben we de op de balans opgenomen activa gewaardeerd op de historische verkrijgingsprijs, verminderd met eventueel ontvangen bijdragen en gecumuleerde afschrijvingen. De afschrijvingen zijn gebaseerd op de verwachte nuttigheidsduur. In geval van duurzame waardeverminderingen worden activa afgewaardeerd. De activa bestaan zowel uit investeringen met een economisch nut, als uit investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut. Onder activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden verstaan investeringen in aanleg en onderhoud van: (inrichting) wegen, waterwegen; civiele kunstwerken, groen en kunstwerken.

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan €2.500 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze worden altijd geactiveerd.

Er kan rente worden geactiveerd.

Conform artikel 10 van de financiële verordening (Gemeentewet, artikel 212), zijn de volgende afschrijvingstermijnen in acht genomen:

De materiële vaste activa met economisch nut worden maximaal afgeschreven in:

40 jaar	bouwkundige voorzieningen;
30 jaar	infrastructurele voorzieningen en sportvelden;
15 jaar	technische installaties, inventaris, brandweervoertuigen, containers;
7 jaar	roerende duurzame goederen.

Bij looptijden tot 8 jaar wordt lineair afgeschreven, bij looptijden vanaf 8 jaar wordt annuïtair afgeschreven. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden en bestemmingsreserves ten laste van de exploitatie gebracht. In geval van activering gelden de hiervoor aangegeven maximale afschrijvingstermijnen.

De erfpachtgronden bij het Grondbedrijf zijn gewaardeerd op de verkoopwaarde waarop de canon of de afkoop van de canon zijn gebaseerd. De voorraden (grond- en hulpstoffen en onderhandenwerk) bij het Grondbedrijf zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs of, indien deze lager is, de marktwaarde. De boekwaarden van de afgesloten exploitaties zijn overeenkomstig de te verwachten opbrengsten bij de destijds afgesloten complexen.

Onder de financiële vaste activa zijn de voor de toekomst toegekende budgetten Besluit Woninggebonden Subsidies 1992 (BWS) verantwoord. De uitbetalingen door het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer vinden vanaf het jaar 1994 plaats. De korte termijnvorderingen op grond van BWS zijn verantwoord onder debiteuren. Onder de langlopende schulden zijn de toegekende budgetten BWS als verplichtingen opgenomen.

In boekjaar 2009 heeft onderlinge verrekening van de genoemde BWS-balansposten plaatsgevonden. Met als uitkomst dat het resterende saldo thans staat vermeld onder de overlopende activa 'nog te betalen bedragen'.

De vorderingen, geldmiddelen en de schulden zijn opgenomen voor de nominale waarde.

Conform het in het jaar 1999 (her)bevestigde beleid wordt, op het moment dat blijkt dat de verhaalmogelijkheid ontbreekt, de vordering ten laste van het actuele dienstjaar afgeboekt.

Stille reserves

Wij hebben thans nog een vijftal niet bedrijfsgebonden gemeentelijke eigendommen in bezit, waarvan de boekwaarde nihil is en een vijftal waarvan de boekwaarde thans na gepleegde investeringen €621.500 bedraagt.

Het betreft de volgende eigendommen: Amelte 1, Kanaal 45, Loneresweg 1, Rodeweg 23-25, Lottingstraat 17, Van Riebeeckstraat 11 (marktcafé), Noordersingel 29/31, Beilerstraat 32, Fokkerstraat 24 en Wenkebachstraat 6.

De huidige totale WOZ-waarde van deze 10 eigendommen bedraagt €2.274.000.

De aandelen BNG zijn gewaardeerd op basis van de historische verkrijgingsprijs ad €193.525 (totaal gestort) plus een aanvullende volstorting ten laste van de BNG-reserves ad €19.725 op totaal €213.250. Na de re-denominatie in het jaar 2001 van de aandelen in euro's en de verkoop van twee aandelen aan de gemeente Tynaarlo, bezit onze gemeente 85.301 aandelen à €2,50. Volgens de statu-

ten zijn deze aandelen beperkt verhandelbaar tussen overheidsinstanties. Er is derhalve geen koerswaarde te geven. Gelet op de dividenduitkering over het jaar 2011 van €1,15 per aandeel kan worden gesteld dat de koers ver boven pari ligt.

De aandelen Essent (voorheen EDON/EGD) zijn gewaardeerd op basis van historische verkrijgingsprijs ad €165.175. Dit betreft na een statutenwijziging in het jaar 1999 862.169 aandelen, nominaal groot €0,45.

In het jaar 2009 zijn de betreffende aandelen overgenomen door Enexis Holding nv. De 'oude' historische verkrijgingsprijs blijft als waardering gehandhaafd. Gelet op het feit dat deze aandelen een aanzienlijke actuele waarde hebben kan worden gesteld dat de koers ver boven pari ligt.

Projecten in uitvoering zijn onder aftrek van eventueel toegekende dekking op de balans opgenomen onder Voorraden (voorheen overlopende passiva).

Balansaanpassingen per 1 januari 2011

In de beginbalans per 1 januari 2011 is geen aanpassing doorgevoerd ten opzichte van de balanscijfers per 31 december 2010.

Tot en met de jaarrekening 2010 werden de balanscijfers van Plateau Openbaar Onderwijs Assen altijd extra comptabel geconsolideerd en geëlimi-

neerd met die van de Algemene Dienst en het Grondbedrijf.

Met ingang van 2011 zijn de balanscijfers van Plateau Openbaar Onderwijs Assen intra comptabel in de Algemene Dienst opgenomen.

Balansaanpassingen per 1 januari 2012

Bij het samenstellen van de balans en de rekening van baten en lasten hebben wij een bestendige gedragslijn in acht genomen.

Schattingswijziging in verband met invoering restwaardesystematiek per 1 januari 2012

In de balans heeft een wijziging plaatsgevonden in verband met het toepassen van de restwaardesystematiek op gemeentelijk vastgoed. De waardering van de balansposten gronden en terreinen, woonruimten en bedrijfsruimten heeft hierdoor een wijziging ondergaan.

Tot en met het jaarrekening 2011 was het beleid erop gericht dat gebouwen die onderdeel zijn van de

materiële vaste activa tot een waarde nihil worden afgeschreven. Met ingang van 2012 is dit beleid gewijzigd en is voor alle gemeentelijke vastgoedobjecten een restwaarde bepaald. Voor het bepalen van de restwaarde is een berekeningsmethodiek toegepast. De gehele vastgoedportefeuille is onderverdeeld in een vijftal hoofdcategoryën t.w. woningen, kantoren met een bruto vloeroppervlakte < 1.000 m², scholen, wijk- en buurtcentra met een bruto vloeroppervlakte < 1.000 m², sportcomplexen en overige vastgoedobjecten. Per categorie is een specifieke berekeningsmethodiek van toepassing om de restwaarde te bepalen. De toegepaste methodieken zijn de volgende:

▪ Woningen	75% van de WOZ-waarde
▪ Kantoren (bvo < 1.000 m ²)	gebruiksoppervlakte * €80 * 7 jaar
▪ Scholen/wijkcentra (bvo < 1.000 m ²)	25% van de stichtingskosten
▪ Sportcomplexen	grondoppervlakte * €10,- * indexering (1,5% per jaar voor investeringen van voor 2003; 0,5% per jaar voor investeringen vanaf 2003. Beide over een periode van 40 jaar)
▪ Overige vastgoedobjecten	aanschafwaarde grond * indexering (1,5% per jaar voor investeringen van voor 2003; 0,5% per jaar voor investeringen vanaf 2003.

Beide over een periode van 40 jaar). Indien er geen aanschafwaarde grond in de administratie staat, wordt uitgegaan van €40,- per m².

De afschrijvingsmethodiek en (resterende) levensduur zijn niet aangepast. Per vastgoedobject is de berekende restwaarde ingevoerd, waarbij de historische gegevens zijn gehandhaafd. Middels een separaat aan het vastgoedobject toegevoegd activum is de restwaarde gecorrigeerd en weer opgevoerd in

een eveneens separaat activum. Op de restwaarde is wel rentecalcuatie van toepassing. Indien de berekende restwaarde groter was dan de boekwaarde op 01-01-2012 is het afschrijven beëindigd. Restwaarden zijn niet toegepast op noodlokalen, inventaris en installaties.

Balansmutaties

Toepassing van het incalculeren van restwaarde aan het eind van de levensduur heeft geresulteerd in de volgende balansmutaties:

Overzicht mutaties als gevolg van invoering restwaardesystematiek				
Balansrekening/categorie		Aanpassing beginbalans 1-1-2012		Correctie afschrijving 2012
		Correctie	Restwaarde	
002110	Gronden en terreinen			
- 101	Sportterreinen en -velden	-3.323.414	2.930.399	-164.310
002210	Woonruimten			
- 299	Woonruimten algemeen	-440.622	440.622	-12.636
002310	Bedrijfsruimten			
- 301	Gemeentehuis	-1.416.823	1.416.823	-27.882
- 302	Gebouw Buitenzorg	-413.889	413.889	-9.286
- 303	Gebouw De Werf	-1.162.178	1.162.178	-99.258
- 305	Parkeergarages	-601.147	601.147	-30.778
- 306	Scholen openbaar basisonderwijs	-4.385.808	4.364.107	-82.505
- 307	Scholen bijzonder basisonderwijs	-1.320.164	1.238.593	-30.283
- 308	Scholen openbaar speciaal onderwijs	-1.032.347	1.032.347	-30.728
- 310	Scholen openbaar voortgezet onderwijs	-3.004.217	3.004.217	-62.936
- 311	Scholen bijzonder voortgezet onderwijs	-226.384	226.384	-2.283
- 312	ICO-gebouw	-300.549	300.549	-6.395
- 314	Sporthallen	-550.201	550.201	-37.708
- 315	Gymlokalen	-21.581	21.581	-2.398
- 318	Bibliotheken	-11.305	33.006	-2.647
- 320	Maatschappelijke dienstverlening	-17.960	17.960	-1.182
- 321	Dorpshuizen, wijkcentra	-1.795.919	1.795.919	-31.502
- 323	Kinderopvang	-215.210	296.781	-7.752
- 325	Milieupark	-842.210	842.210	-32.593
- 326	Buitensportaccommodaties	-1.188.745	580.598	-36.114
- 327	Multifunctionele accommodaties	-479.741	479.741	-4.266
- 399	Overige bedrijfsgebouwen	-259.029	1.260.190	-6.093
		-19.245.405	19.638.420	-544.589
Totalen		-23.009.441	23.009.441	-721.534

Balans

Activa (Voor de gehele toelichtingentabel bedragen x €1.000)

Balanspost	boekwaarde 1-1-2012	investering	des- investering	afschrijving	boekwaarde 31-12-2012
A. Vaste activa					
1. Immateriële vaste activa					
1.1 kosten sluiten geldleningen + saldo van agio en dis	0	0	0	0	0
1.2 kosten van onderzoek en ontwikkeling	0	0	0	0	0
totaal 1. Immateriële vaste activa	0	0	0	0	0
2. Materiële vaste activa					
2.1 gronden uitgegeven in erfpacht	434				434
2.2 overige investeringen met economisch nut	0				0
a. gronden en terreinen	11.188	3.968	3.323	157	11.676
b. woonruimten	912	441	441	14	898
c. bedrijfsgebouwen	144.047	112.216	21.201	2.904	232.158
d. grond-, wegen waterbouwkundige werken	11.843	415	166	265	11.827
e. vervoermiddelen	3.042	880	1	569	3.352
f. machines, apparaten en installaties	3.925	390	27	1.091	3.197
g. overige materiële vaste activa	5.978	2.096		843	7.231
2.2 totaal overige invest. met economisch nut	180.935	120.406	25.159	5.843	270.339
2.3 investeringen met maatschappelijk nut	0				0
a. grond, wegen waterbouwkundige werken	12.847	534		500	12.881
2.3 totaal invest. met maatschappelijk nut	12.847	534		500	12.881
totaal 2. Materiële vaste activa	194.216	120.940	25.159	6.343	283.654
3. Financiële vaste activa					
3.1 kapitaalverstrekkings					
a. deelnemingen	3.684				3.684
b. gemeenschappelijke regelingen	0				0
c. overige verbonden partijen	0				0
3.1 totaal kapitaalverstrekkings	3.684				3.684
3.2 leningen	0				0
a. woningbouwcorporaties	0				0
b. deelnemingen	11.251		2.592		8.659
c. overige verbonden partijen	0				0
3.2 totaal leningen	11.251		2.592		8.659
3.3 overige langlopende leningen u/g	2.122	745	46	39	2.782
3.4 overige uitzettingen (budgetten BWS)	0				0
3.5 bijdrage aan activa in eigendom van derden	0				0
totaal 3. Financiële vaste activa	17.057	745	2.638	39	15.125
totaal A. Vaste activa	211.273	121.685	27.797	6.382	298.779

Activa (Voor de gehele toelichtingentabel bedragen x €1.000)

Balanspost	boekwaarde 1-1-2012	investering	des- investering	afschrijving	boekwaarde 31-12-2012
B. Vlottende activa.					
1. Voorraden					
1.1 gronden hulpstoffen					
a. niet in exploitatie genomen bouwgronden	22.132	1.417			23.549
b. overige gronden hulpstoffen	0				0
1.1 totaal gronden hulpstoffen	22.132	1.417			23.549
1.2 onderhanden werk (gronden in exploitatie)	0				0
a. lopende exploitaties	9.665	6.256			15.921
b. afgesloten exploitaties	1.068	0			1.068
1.2 totaal onderhanden werk (gronden in expl)	10.733	6.256			16.989
1.3 onderhanden werk (projecten/invest. in uitvoering)	98.246	51.181	109.083		40.344
1.4 gereed product en handelsgoederen	0				0
1.5 vooruitbetalingen	0				0
totaal 1. Voorraden	131.111	58.854	109.083	0	80.882
2. Vorderingen					
2.1 vorderingen op openbare lichamen	2.129		2.249		4.378
2.2 verstrekte kasgeldleningen	0				0
2.3 rekening-courantverhoudingen (BWS-gelden)	0				0
2.4 overige vorderingen	27.224		-20.211		7.013
2.5 overige uitzettingen	0				0
totaal 2. Vorderingen	29.353		-17.962		11.391
3. Liquide middelen					
3.1 kassaldi	20		-4		16
3.2 banken girosaldi	44.223		6.531		50.754
totaal 3. Liquide middelen	44.243		6.527		50.770
4. Overlopende activa					
4.1 nog te ontvangen bedragen openbare lichamen	1.488		3.872		5.360
4.2 overige nog te ontvangen bedragen	13.041		-679		12.362
4.3 vooruitbetaalde bedragen	740		-435		305
4.4 overige overlopende activa	0				0
a. kruisposten	0				0
b. saldi uitwijken tussenrekeningen	0				0
4.4 totaal overige overlopende activa	0				0
totaal 4. Overlopende activa	15.269		2.758		18.027
totaal B. Vlottende activa	219.976		100.406		161.070
totaal Activa	431.249		128.203		459.849

Passiva					
Balanspost (bedragen x €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	rente bij- schrijving	toevoeging	onttrekking	boekwaarde 31-12-2012
C. Vaste passiva					
1. Eigen vermogen/reserves					
1.1 algemene reserve					
a. Algemene Dienst	7.404		-777	150	6.477
b. Grondbedrijf	36.801		122	1.292	35.631
1.1 totaal algemene reserve	44.205		-655	1.442	42.108
1.2 bestemmingsreserves					
a. Algemene Dienst	105.123	2.329	10.567	17.199	100.820
b. Grondbedrijf	0				0
1.2 totaal bestemmingsreserves	105.123	2.329	10.567	17.199	100.820
1.3 resultaat na bestemming (nog te bestemmen resultaat)	386		5.478	386	5.478
totaal 1. Eigen vermogen/reserves	149.714	2.329	15.390	19.027	148.406
2. Voorzieningen					
2.1 diverse voorzieningen	17.629		3.938	2.497	19.070
totaal 2. Voorzieningen	17.629	0	3.938	2.497	19.070

Balanspost (bedragen x €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	ver- meerdering	ver- mindering	aflossing	boekwaarde 31-12-2012
3. Langlopende schulden					
3.1 obligatieleningen	0				0
3.2 onderhandse leningen					
a. binnenlandse pensioenfondsen en verzekeringsinstellingen	9		9		0
b. binnenlandse banken en overige financiële instellingen	135.705	20.000	13.268		142.437
c. binnenlandse bedrijven	0				0
d. overige binnenlandse sectoren	0				0
e. buitenlandse instellingen	0				0
3.2 totaal onderhandse leningen	135.714	20.000	13.268		142.437
3.3 door derden belegde gelden					
a. verplichtingen Besluit Woninggebonden Subsidie	0				0
b. spaarpremies hypotheekleningen	225		20		205
3.3 totaal door derden belegde gelden	225		20		205
3.4 waarborgsommen	66	8	30		44
3.5 verplichtingen vanuit financial lease	0				0
totaal 3. Langlopende schulden	136.005	20.008	13.318	0	142.686
totaal C. Vaste passiva	303.348	22.337	32.646	21.524	310.162

Balanspost(bedragen x €1.000)	boekwaarde 1-1-2012		mutatie		boekwaarde 31-12-2012
D. Vlottende passiva					
1. Kortlopende schulden					
1.1 kasgeldleningen	54.000		29.000		83.000
1.2 bank-engirosaldi	24.270		-18.232		6.038
1.3 overigeschulden	9.906		-505		9.401
totaal 1. Kortlopende schulden	88.176		10.263		98.439
2. Overlopende passiva					
2.1 nog te betalen bedragen	12.792		1.808		14.600
2.2 van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeri	24.885		11.730		36.615
2.3 vooruitontvangen bedragen	2.048		-2.015		33
2.4 overige overlopende passiva a. saldi uitwijken tussenrekeningen	0				0
totaal 2. Overlopende passiva	39.725		11.523		51.248
totaal 2. Overlopende passiva	127.901		21.786		149.687
totaal Passiva	431.249				459.849
Balanspost(bedragen x €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	verstrek- kingen	vermindering	aflossing	boekwaarde 31-12-2012
E. Niet uit de balans blijvende rechten.					
1. Aanwijzingsrechten	0				0
totaal E. Niet uit de balans blijvende rechten	0	0	0	0	0
F. Niet uit de balans blijvende verplichtingen.					
1. Gewaarborgde leningen	25.456		9.719		15.737
totaal F. niet uit de balans blijvende verplichtingen	25.456	0	9.719	0	15.737

A2 Materiële vaste activa (bedragen * €1.000) balanspost	investering 2012	desinvestering 2012
Belangrijkste (des-)investeringen		
2.2 Overige investeringen met economisch nut		
a. gronden en terreinen		
aanleg kunstgrasvelden	417	
tuin Gouverneurstuin	215	
uitvoering programma begraven	24	
grond Stadsbroek	382	
Restwaarde objecten	2.930	3.323
totaal a gronden en terreinen	3.968	3.323
b. woonruimten		
Restwaarde objecten	441	441
c. bedrijfsgebouwen		
parkeergarage DNK	16.833	
overige investeringen DNK	57.330	
renovatie, uitbreiding, nieuwbouw en dergelijke diverse schoolgebouwen	10.995	1.533
verbouwingde Reest	770	
warmteopwekking	30	
bouw/aanpassingen sporthallen	2.712	299
aanpassing/bouw MCF Noorderpark/Kloosterveste/MFA Schakelveld/Pittelo	3.837	124
parkeerinstallatie parkeergarage Torenlaan	70	
Restwaarde objecten	19.639	19.245
totaal c bedrijfsgebouwen	112.216	21.201
d. grond, wegen waterbouwkundige werken (Econ.)		
rioolvervanging	222	165
vervanging beweegbare stuwen	14	
vervanging gemalen	179	
vervanging speeltoestellen	0	
vervanging beweegbare stuwen	0	
totaal d grond, wegen waterbouwkundige werken (Econ.)	415	165
e. vervoermiddelen		
twee achterladers	552	
aanschaf veegmachine	185	
aanschaf bedrijfsauto	53	1
houtversnipperaar	90	
totaal e vervoermiddelen	880	1
f. machines, apparaten en installaties		
werkplek en randapparatuur (pc's)	25	
investeringen De Stiep	61	
ICT-investeringen: o.a. servers, data opslag en glasvezelkabel en telewerken	60	
digitaal vergadersysteem	33	
software Planon/Key2begraven	19	
aanschafalarm ontvanger	14	
renovatie wachthuisje Zuiderbegraafplaats/baarhuis Joodse begraafplaats	75	
topbeluchter/beregingsinstallatie	21	
ademluchttoestellen	21	
Neuron WOZ	60	
houtsilo zoutopslag		26
totaal f machines, apparaten en installaties	389	26
g. overige materiële vaste activa		
web selfservice systeem	11	
kantoorinrichting, meubilair en flexibele huisvesting	321	
inrichting sporthallen	180	
inrichting DNK	1.223	
inrichting/leerpakketten scholen	0	
investeringen De Stiep	0	
wijk- en mini(papier)containerbakken, milieuboxen	120	
ondergrondse brengvoorzieningen	166	
TT-bogen	75	
totaal g overige materiële vaste activa	2.096	0
totaal 2.2 overige investeringen met economisch nut	120.405	25.157
2.3 Investeringen met maatschappelijk nut		
a. grond, wegen waterbouwkundige werken		
upgrading Baggelhuizen fase 11/toegangsweg Houtlaan	144	
led verlichting	133	
beschoeiing watergangen	249	
vervanging speeltoestellen	8	
totaal 2.3 investeringen met maatschappelijk nut	534	0

A3 Financieel vaste activa (bedragen * €1.000)	boekwaarde	boekwaarde
Balanspost	1-1-2012	31-12-2012
Specificaties deelnemingen/leningen		
3.1 Kapitaalverstrekkingen		
a. deelnemingen		
aandelen Enexis	166	166
aandelen Bank Nederlandse Gemeenten nv	213	213
aandelen NV Waterleidingmaatschappij Drenthe	7	7
kapitaalverstrekking Verkoop Vennootschap B.V.	2.546	2.546
kapitaalverstrekking CBL Vennootschap B.V.	0	0
kapitaalverstrekking VAMIJ C.V.	752	752
totaal 3.1 kapitaalverstrekkingen	3.684	3.684
3.2 Leningen		
b. deelnemingen		
achtergestelde lening Enexis	883	883
lening u/g Enexis	10.368	7.776
totaal 3.2 leningen	11.251	8.659
3.3 Overige langlopende leningen u/g		
lening aan Alescon t.b.v. personeelshypotheken	40	33
geldlening u/g Stichting SVn Revolving Fund t.b.v. startersleningen	1.091	1.836
diverse geldleningen u/g aan sportverenigingen	55	47
leningen aan ambtenaren i.v.m. secundaire arbeidsvoorwaarden	936	866
totaal 3.3 overige langlopende leningen u/g	2.122	2.782

B1. Voorraden, balanspost

Specificatie voorraden

1.1 Gronden hulpstoffen

a. niet in exploitatie genomen bouwgronden

Betreft de waardering van een 14-tal complexen waarvan de exploitatie nog in voorbereiding is.
Eind 2012 bedraagt de totale aanschafwaarde van deze complexen €55.235.126

1.2 Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie

a. lopende exploitaties;

Betreft 16 lopende exploitaties m.b.t. saneringen reconstructie gebieden, complexen voor woningbouw - en voor kantoren en bedrijven etc.
Eind 2012 bedraagt de totale aanschafwaarde van deze complexen €47.043.196

b. afgesloten exploitaties

Betreft nog 9 complexen met restgronden, waarvan 4 complexen per 31-12 geen saldo meer hebben.

Balanspost (bedragen * €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	vermeer- dering 2012	vermin- dering 2012	boekwaarde 31-12-2012
1.3 Onderhanden werk (projecten/investeringen in uitvoering)				
programma's:				
Bestuur en burger	24	33	51	6
Stadsontwikkeling	153	3.802	4.764	-809
Mobiliteit	11.681	2.419	1.088	13.012
Stadsen wijkbeheer	884	6.143	5.225	1.802
Onderwijs (inclusief mfa's)	12.622	10.388	13.488	9.522
Kunst en cultuur	72.747	14.009	77.330	9.426
Zorg en welzijn	749	83	846	-14
Werk en inkomen	-1.062			-1.062
Sport en ontspanning	871	5.484	5.051	1.304
Duurzaamheid en milieu	-603	587	396	-412
Bouwen en wonen	-770	20	-5	-745
Bedrijfsvoering	951	8.213	849	8.315
totaal 1.3 onderhanden werk	98.246	51.181	109.083	40.344

B2 Vorderingen (bedragen x €1.000)	boekwaarde 31-12-2012	boekwaarde 29-02-2013
Openstaande vorderingen en afloop openstaande vorderingen		
2.1 Vorderingen op openbare lichamen	4.378	592
2.4 Overige vorderingen		
gemeentebelastingen	861	641
parkeren	262	54
Belastingdienst	125	0
nutsbedrijven en bankinstellingen	159	0
sportverenigingen	176	5
woning- en nieuwbouw	161	16
huren en pacht	832	327
Grondbedrijf (grondverkoop en dergelijke)	3.786	3.767
overig	651	325
totaal 2.4 overige vorderingen	7.013	5.135
B 4 Overlopende activa (bedragen * €1.000)		
	boekwaarde 1-1-2012	boekwaarde 31-12-2012
Specificatie overlopende activa		
4.1 Nog te ontvangen bedragen openbare lichamen	1.488	5.360
4.2 Overige nog te ontvangen bedragen		
Wmo aangelegenheden	77	0
Belastingdienst	10.986	10.609
VAM/bedrijfsafval	171	86
(grond)verkoopopbrengsten	0	10
onderwijs	1.170	1.174
rentevergoeding	328	453
huisvestingskosten	299	0
overig	10	30
totaal 4.2 overige nog te ontvangen bedragen	13.041	12.362
4.3 Vooruitbetaalde bedragen		
voorschot Personeelsgebonden Budget huishoudelijke verzorging (Wmo)	168	106
automatiseringskosten	100	11
diverse kosten onderwijsaangelegenheden	57	26
accountantskosten	33	23
contributies en subsidies	108	4
diverse "onderhanden werken"	230	117
blastingdienst: btw	16	15
overig	28	3
totaal 4.3 vooruitbetaalde bedragen	740	305
4.4 Overige overlopende activa		
kruisposten	0	0
totaal B4 overlopende activa	15.269	18.027

C1 Eigen vermogen/reserves (*€1.000) balanspost	boekwaarde 1-1-2012	toevoeging 2012	onttrekking 2012	bestemming resultaat	boekwaarde 31-12-2012
Specificaties reserves					
1.1 Algemene reserve					
a. Algemene Dienst					
algemene reserve	7.790		150	1.163	6.477
algemene reserve belegd in Rev. Fund/SVn	0				0
totaal a Algemene Dienst	7.790	0	150	1.163	6.477
b. Grondbedrijf					
algemene reserve	16.519		1.292		15.227
weerstandreserve	20.282	122			20.404
totaal b Grondbedrijf	36.801	122	1.292	0	35.631
totaal 1.1 algemene reserves	44.591	122	1.442	1.163	42.108
1.2 Bestemmingsreserves					
a. Algemene Dienst					
reserve nieuwbouwprojecten	5.585	455	758		5.282
reserve BCF	1.214	67	413		868
reserve jaarovergang	0	1.163		1.163	0
reserveopbrengst aandelen Essent	39.448		7.042		32.406
reserve frictiefonds	3.130		176		2.954
reserve maatsch. Rendements investering	9.400	470	756		9.114
reserve Essent-gelden t.b.v. exploitatie DNK	0	7.204	554		6.650
reserve WVG (Wmo)	466		43		423
reserve stratenen wegenbeheer	1.838	734			2.572
reserves openbaar basisonderwijs	172				172
reserve sport-/spelvoorzieningen jongeren	860		102		758
reserve openluchtwembad	3.942	78	502		3.518
reserve rioolbeheer	1.338	613			1.951
reserve Voortgezet Onderwijs	22				22
reserve parkeergarages	3.716	82	714		3.084
reserve woninggebonden subsidies (BWS)	89	28			117
reserve grote projecten	5.055		1.314		3.741
reserve verkeersmaatregelen	100	157	172		85
reserve herziening bestemmingsplannen	472	150	157		465
reserve besluit locatiegebonden subsidies	1.060				1.060
reserve duurzaamheid	1.123		437		686
reserve Weiersstraat e.o.	22.629	1.245	2.525		21.349
reserve groenontwikkeling	1.349		91		1.258
reserve woningbouw en stedelijke vernieuwing	1.800				1.800
reserve beeldende kunst	145	149	79		215
reserve co.financiering Regionaal econ.beleid	170	300	200		270
totaal a Algemene Dienst	105.123	12.895	16.035	1.163	100.820
b. Grondbedrijf					
reserve Weiersstraat e.o.	0	0	0	0	0
totaal b Grondbedrijf	0	0	0	0	0
totaal 1.2 bestemmingsreserves	105.123	12.895	16.035	1.163	100.820

Categorie	Toelichting	boekwaarde 1-1-2012	boekwaarde 31-12-2012
Nadere toelichting reserves			
Algemeen			
algemene reserve Algemene Dienst	buffer minimaal €6,6 mln. €100 per inw	7.404	6.477
alg.reserve + weerstandsreserve Grondbedrijf	buffer min. 10%/20% boekw.compl./bedr	36.801	35.631
algemene reserve belegd in Rev. Fund/SVn	restant ten behoeve van startersleningen	0	0
totaal algemeen		44.205	42.108
Vaste amortisatie			
reserve nieuwbouwprojecten	kostendekking nieuwbouwprojecten	5.585	5.282
reserve BCF	beïnvloedt de gemeentelijke exploitatie	1.214	868
totaal vaste amortisatie		6.799	6.150
Kostendekking investeringsprojecten (STIP)			
reserve grote projecten	bestemd voor cofinanciering STIP-project	5.054	3.741
reserve Weiersstraat e.o.	bestemd voor kostendekking expl. CKA	22.629	21.349
reserve openluchtzwembad	realisatie openluchtbad	3.942	3.518
reserve parkeergarages	bouwen exploitatie parkeergarages	3.716	3.084
reserve maatschappelijke rendements investeringen	bestemd voor aftopping geplande investe	9.400	9.114
totaal kostendekking investeringsprojecten (STIP)		44.741	40.806
Kostendekking specifieke taken			
reserve straten en wegenbeheer	bestemd voor beheer en onderhoud	1.838	2.572
reserve verkeersmaatregelen	bestemd voor projecten	100	85
reserve herziening bestemmingsplannen	inloop achterstanden	472	465
reserves openbaar basisonderwijs	diverse onderwijsdoeleinden	172	172
reserve WVG (Wmo)	risicoafdekking openeindregeling	466	423
reserve woninggebonden subsidies (BWS)	afwikkeling lopende verplichtingen	89	117
reserve besluit locatiegebonden subsidies	afwikkeling lopende verplichtingen (Lang	1.061	1.060
reserve sport-/spelvoorzieningen jongeren	aanleg sporten spelvoorzieningen oudere	860	758
reserve duurzaamheid	uitwerking duurzaamheidsbeleid	1.123	686
reserve rioolbeheer	bestemd voor rioolbeheer	1.338	1.951
reserve groenontwikkeling	bestemd voor groenontwikkeling algemeer	1.349	1.258
reserve woningbouw /stedelijke vernieuwing	bestemd voor woningbouw / stedelijke ve	1.800	1.800
reserve opbrengst aandelen Essent	nog nader in te vullen bestemming door de	39.448	32.406
reserve Essent-gelden t.b.v. exploitatie DNK	t.b.v. exploitatie De nieuwe Kolk	0	6.650
reserve frictiefonds personeel	bestemd voor flankerend beleid bezuinigir	3.130	2.954
reserve Voortgezet Onderwijs	diverse onderwijsdoeleinden	22	22
reserve beeldende kunst	bestemd voor kunst aangelegenheden	145	215
reserve co.financiering Regionaal econ.beleid	bestemd voor deelname regionaal beleid	170	270
reserve jaarovergang	overheveling niet bedstede budgetruimte	0	0
totaal kostendekking specifieke taken		53.583	53.864

C2 Voorzieningen (bedragen * €1.000)	boekwaarde	toevoeging	aanwending	onttrekking	boekwaarde
Balanspost	1-1-2012	2012	2012	2012	31-12-2012
Specificaties voorzieningen					
2.1 Diverse voorzieningen					
voorziening FPU+ reg.gem./tot 80% aanvulling	566		283		283
voorziening Kap.verstr. Venootschap bv	2.546				2.546
voorziening schadeloosstelling personeel	400		81		319
voorziening pensioenverpl. (oud-)bestuurders	1.895	154			2.049
voorziening onderhoud sociale culturele accommodaties	499	107			606
voorziening onderhoud stadhuis	326	37			363
voorz. onderhoud brandweerkazerne	69	23			92
voorziening onderhoud De Werf	120	32			152
voorziening onderhoud Buitenzorg	133	12	80		65
voorziening onderhoud sporthallen	287		287		0
voorziening rioolbeheer	4.698	1.185			5.883
voorziening afvalstoffenheffing	96		96		0
voorziening kapitaalverstrekking VAMIJ CV	601		232		369
voorziening NASB	170	78			248
voorziening onderhoud ICO-gebouw	66	40	26		80
voorziening dec.uitkmaatsch.opvang	0	0			0
voorziening groot onderhoud schoolgebouwen	1.083	200	63		1.220
voorziening onderhoud kunstwerken	321	161	32		450
voorziening onderhoud binnensportaccommodaties	578	472	135		915
voorziening onderhoud gebouwen begraafplaatsen	19	24			43
voorziening onderhoud gebouwen groen	37	46			83
voorziening onderhoud gebouwen kinderopvang	65	20			85
voorziening combinatiefunctionarissen	208		208		0
voorziening onderhoud MFA Schakelveld	67	27			94
voorziening onderhoud scholen Kl. Veste	27	19			46
voorz. Onderh. MFA Weth.Bergerweg	0	15			15
voorz. Onderh. MFA De Componist	0	10			10
voorz. Onderh. MFA De Dissel	0	28			28
voorz. Onderh. MFA Markehuus	0	33			33
voorz. Onderh. MFA KV Welzijn	22	32			54
voorz. Onderh. MFA Vuurvogel	0	5			5
voorz. Onderh. MFA Jacobsweg/Hodes	0	30			30
voorz. Onderh. MFA Jacobsweg	0	12			12
voorz. Onderh. MFA Boomgaard	0	38			38
voorz. Onderh. MFA Epe 83	0	54			54
voorz. Onderh. Mercuriustheater	0	28			28
voorz. Onderh. Geb. buitensportaccommodaties	0	54			54
voorz. Onderh.De Nieuwe Kolk	0	399			399
voorziening stedelijke vernieuwing	1.384	2	175		1.211
voorziening verkeersmaatregelen	282		14		268
voorziening werkdeel WWB	1.064		353		711
voorziening subsidies CK/ Blauwe As	0	941	855		86
voorziening onderh. Strategische eigendommen	0	43			43
totaal 2.1 diverse voorzieningen	17.629	4.361	2.920	0	19.070

categorie	toelichting	boekwaarde 1-1-2012	boekwaarde 31-12-2012
nadere toelichting voorzieningen			
Algemeen			
diverse onderhoudsvz gebouwen e.d.	instandhouding gem. panden/scholen e.d.	3.719	5.097
vz rioolbeheer	uitvoering Rioolbeheersplan	4.698	5.883
vz stadsontwikkeling	projecten stadsvernieuwing/	1.666	1.479
vz werkdeel WWB	verplichtingen WWB/ESF	1.064	711
vz afvalstoffenheffing	egalisatie/verrekening met tarief	96	0
vz pensioenverpl. (oud-)bestuurders	afwikkeling verplichtingen	1.895	2.049
vz schadeloosstelling personeel	afwikkeling ontslagprocedures	400	319
vz FPU+ reg.gem./tot 80% aanvulling	FPU verplichtingen n.a.v.	566	283
vz kapitaalverstr. Vennootschap bv	ter afdekking kap.verstreking	2.546	2.546
vz combinatiefunctionarissen	t.b.v. wegvallen provinciale middelen na	208	0
vz kapitaalverstrekking VAMIJ CV	ter afdekking kap.verstreking	601	369
vz NASB	t.b.v. breedte sport	170	248
vz subsidies CK/Blauwe As	t.b.v. subsidiering	0	86
overige voorzieningen	diversen	0	0
totaal toelichting voorzieningen algemeen		17.629	19.070

C 3 Langlopende schulden (bedragen * €1.000) balanspost	hoofdsom lening	boekwaarde 1-1-2012	rente 2012	aflossing 2012	boekwaarde 31-12-2012
Specificaties onderhandse leningen					
3.2 Onderhandse leningen					
a. pensioenfondsen/verzekeringsinstellingen					
Univé	92	9		9	0
b. banken en overige financiële instellingen					
BNG (nr.40.0083181)	9.075	3.267	106	363	2.904
BNG (nr.40.0083287)	9.075	3.267	108	363	2.904
BNG (nr.40.0083846)	6.807	3.530	128	337	3.193
BNG (nr.40.0085196)	5.355	2.142	78	214	1.928
BNG (nr.40.0086353)	2.269	999	55	91	908
BNG (nr.40.0096063)	5.000	5.000	233		5.000
BNG (nr.40.0099083)	5.000	5.000	75	5.000	0
BNG (nr.40.0099084)	10.000	10.000	439		10.000
BNG (nr.40.0101501)	5.000	5.000	197		5.000
BNG (nr.40.0101500)	5.000	5.000	197		5.000
BNG (nr.40.0103811)	5.000	4.600	217	200	4.400
BNG (nr.40.0103821)	10.000	9.200	449	400	8.800
BNG (nr.40.103812)	25.000	24.000	1.151	1.000	23.000
BNG (nr.40.103822)	5.000	5.000	241	200	4.800
BNG (nr.40.103814)	10.000	10.000	483	400	9.600
BNG (nr.40.103823)	5.000	5.000	246	200	4.800
NWB (nr.10026803)	6.000	4.800	74	1.200	3.600
BNG (nr.40.105767)	7.000	6.300	143	700	5.600
BNG (nr.40.105766)	6.000	5.600	153	400	5.200
BNG (nr.40.106313)	6.000	6.000	113	1.200	4.800
BNG (nr.40.106314)	6.000	6.000	172	600	5.400
BNG (nr.40.106315)	6.000	6.000	210	400	5.600
NWB (nr.1-275599)	10.000		104		10.000
BNG (nr.40.107746)	5.000		81		5.000
BNG (nr.40.107747)	5.000		93		5.000
totaal banken en overige financiële instellingen	179.581	135.705	5.546	13.268	142.437
totaal 3.2 onderhandse leningen	179.673	135.714	5.546	13.277	142.437

D1. Kortlopende schulden (bedragen * €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	boekwaarde 31-12-2012
Specificatie overige schulden		
1.3 Overige schulden		
schulden aan openbare lichamen	1.751	1.247
<u>overige schulden:</u>		
Belastingdienst	4	-15
bedrijfsverenigingen	725	820
aanneemsommen/grondverwerving	4.516	4.209
nutsbedrijven	531	363
Wmo	85	0
onderwijs	465	566
subsidies	54	788
uitzendkrachten/inhuur	518	631
overig	1.257	792
totaal overige schulden zonder openbare lichamen	8.155	8.154
totaal 1.3 overige schulden	9.906	9.401

D 2. Overlopende passiva (bedragen * €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	boekwaarde 31-12-2012
Specificatie overlopende passiva		
2.1 Nog te betalen bedragen		
schulden aan openbare lichamen	2.172	3.607
<u>overige schulden:</u>		
lopende rente vaste geldleningen	3.212	3.196
subsidies en bijdragen welzijns-/onderwijsaangelegenheden (Plateau)	2.029	2.632
Wmo	816	1.074
BWS-gelden regio en Assen	605	358
Belastingdienst en bedrijfsverenigingen	2.438	2.804
co-financiering Sensor City	600	0
kosten uitzendkrachten/advisering	230	112
kosten leerlingenvervoer	170	125
schadeloosstelling	0	44
kosten Stadspas	0	48
kosten Focuswoningen/Actium	0	95
overig	520	505
totaal overige schulden exclusief openbare lichamen	10.620	10.993
totaal 2.1 nog te betalen bedragen	12.792	14.600

Balanspost (bedragen * €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	toevoeging 2012	onttrekking 2012	boekwaarde 31-12-2012
2.2 Van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen				
rijksuitkering maatsch. opvang & verslavingszorg	1.810	153		1.963
uitkering RMC	260	245	143	362
uitkering Wet Inburgering	1.597		130	1.467
uitkering Centrum voor Jeugd en Gezin	0			0
uitkering verbetering binnenklimaat scholen	296			296
uitkering ROC	82			82
uitkering gem. onderwijsachterstandsbeleid	87	22	27	82
uitkering OSO De Stiep	2.010	222		2.232
uitkering preventief jeugdbeleid	43			43
uitkering stimulering Woningbouw	10			10
uitkering culturele Alliantie	83	32		115
uitkering Provincie CKA	1.920			1.920
uitkering sociale Alliantie	371	60	209	222
uitkering OPO b.c. Plateau	307			307
uitkering klimaatcontact	69	20	7	82
uitkering RSP gelden FlorijnAS	12.550	16.478	4.460	24.568
uitkering groenontwikkeling	0	25		25
rijksuitkering onderwijs aangelegenheden Plateau	3.390		551	2.839
totaal van overheden ontvangen, nog te besteden uitkeringen	24.885	17.257	5.527	36.615

Balanspost (bedragen * €1.000)	boekwaarde 1-1-2012	boekwaarde 31-12-2012
2.3 Vooruitontvangen bedragen		
vooruitontvangen bedragen van openbare lichamen	1.890	32
<u>overige vooruitontvangen bedragen:</u>		
saldo ontvangen huren/leningen	93	0
bijdrage inkoopondersteuning	64	0
overig	1	1
totaal vooruitontvangen bedragen exclusief openbare lichamen	158	1
totaal 2.3 vooruitontvangen bedragen	2.048	33

F1. Gewaarborgde leningen Balanspost (bedragen* €1.000)	hoofdsom lening	rente %	boekwaarde 1-1-2012	aflossing 2012	boekwaarde 31-12-2012
Specificatie gewaarborgde leningen					
Accolade Zorggroep (locatie Arendshorst)					
bouw 18 aanleunwoningen	1.500	3,000	331	35	296
renovatie de Arendshorst	5.300	3,000	925	125	800
ACTIUM					
27 woningen Marsdijk I; De Dreef	2.957	5,170	1.200	1.200	0
48 woningen Marsdijk I; De Beemd	5.247	5,470	2.141	2.141	0
herfinanciering woningbouw	5.000	5,170	1.806	1.806	0
woningen Troelstralaan/Einsteinlaan	9.008	4,330	3.572	54	3.518
herfinanciering lening	4.500	3,750	309	152	157
herfinanciering lening	7.900	3,670	541	266	275
aankoop en aanpassing Laak 1					
Budo vereniging Asahi bouw. aanp. ged. 'De Timp'	65	4,700	12	1	11
De Vijverhof renovatie de Vijverhof	8.500	4,370	2.681	69	2.612
Humanistische St.tot Expl. v. Bejaardentehuizen					
conversie 3 leningen 'De Vijverhof' + 8 won.	2.509	4,930	617	56	561
Leyten Vastgoed exploitatie BV	340	2,400	107	4	103
financ. rest./ren. vm pand Wilh.ziekenhuis					
Noorderpoortcollege inz.'de Erudiet'					
financiering aankoop verbouw de Eekhorst	3.300	7,200	113	56	57
verbouw en inrichtingskosten school	1.435	3,730	69	23	46
Omnia Wonen					
renovatie woningen Oranjestraat	2.400	4,370	155	75	80
bouw woningen Beunheugte	3.400	4,490	1.365	19	1.346
Scholeng. Voortg.Ond.Nrd-&Midd.-Drenthe	3.483	5,850	500	271	229
uitbr.en aanp. gebouw 'Penta' & 'Quintus'					
St.Interzorg Nned. Slingeborgh					
renovatie de Slingeborgh	6.900	4,300	2.281	29	2.252
Stichting Vitalis conversie lening	4.427	6,190	468	148	320
Woonzorg Nederland					
80 bejaardenwon. Walakker/Veenwalweg	8.550	8,600	3.101	3.101	0
financiering 61 aanleunwoningen	8.611	3,410	3.162	88	3.074
totaal Specificatie gewaarborgde leningen	95.332		25.456	9.719	15.737

Jaarrekening

SiSa

Toelichting

Vanaf het verantwoordingsjaar 2010 geldt dat openbare lichamen die zijn ingesteld op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr), de uitvoering van een aantal vastgestelde SZW uitkeringen via SiSa verantwoorden aan gemeenten. Dit moet uiterlijk plaatsvinden 15 juli volgend op het verantwoordingsjaar. De maatregel moet leiden tot minder administratieve lasten.

Voor de gemeente Assen geldt bovenstaande situatie voor de regelingen die door de ISD en Alescon worden uitgevoerd. In onderstaande SiSa verantwoording zijn dat de regelingen G1C, G2C, G3C en G5C. De indicatoren van deze regelingen zijn veelal gevuld met de waarde nul. In de verantwoording van volgend jaar neemt de gemeente de verantwoording over 2012 alsnog op in de SiSa verantwoording.

D1 Regionale meld- en coördinatiecentra voortijdig schoolverlaten

Departement	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Juridische grondslag	Besluit regionale meld- en coördinatiefunctie voortijdig schoolverlaten
Ontvanger	Gemeenten

Indicatoren

Besteding 2012	€407.837
Opgebouwde reserve ultimo 2011	€260.046
Uitgaven van vóór 2010, waarvan besteding in 2012 plaatsvindt	€0

D9 Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2014 (OAB)

Departement	Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Juridische grondslag	Onderwijsachterstandenbeleid (OAB) 2011-2014
Ontvanger	Gemeenten

Indicatoren

Besteding 2012 aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	€314.191
Besteding 2012 aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	€ 43.470
Besteding 2011 aan afspraken over voor- en vroegschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	€ 7.311
Opgebouwde reserve ultimo 2011	€ 59.149

E6B Bodemsanering (exclusief Bedrijvenregeling) 2005-2009 SiSa tussen medeoverheden

Departement	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Juridische grondslag	Tussen provincie en gemeenten afgesloten convenanten/overeenkomsten voor onderzoek en sanering van ernstig verontreinigde locaties
Ontvanger	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)

Indicatoren

Beschikkingnummer	DR010600007
Besteding 2012 ten laste van provincie of Wgr+ middelen	€37.033
Besteding 2012 aan samenloop	€0
Besteding 2012 excl. Samenloop	€74.066
Aandeel provincie in de besteding 2012 na aftrek van de lasten van samenloop	€37.033
Eindverantwoording	Nee

E27B Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden

Departement	Ministerie van Infrastructuur en Milieu
Juridische grondslag	Provinciale beschikking en/of verordening
Ontvanger	Gemeenten (SiSa tussen medeoverheden)

Indicatoren					
beschikingsnummer.	besteding 2012 ten laste van provincie	overige bestedingen 2012	toelichting afwijking	eindverantwoording	
45/RO/2009014619	€ 75.000	€111.095			Ja
201000102-00265994	€103.737	€103.737			Ja
201000131-00261544	€ 62.500	€ 86.065			Ja
201101537-00295758	€135.331	€135.331			Ja
201101536-00295757	€ 9.742	€ 29.227	Onderhanden werk		Nee
201101537-00295760	€ 0	€ 0	Vorbereiding		Nee
VVBD/20100129	€62.775	€66.064			Ja
VVBD/20110083	€62.755	€62.755			Ja

G1C-1 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) (Gemeentedeel 2012)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
Ontvanger	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr

Indicatoren	
Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2012	8,25
Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2012, uitgedrukt in arbeidsjaren	0,00

G1C-2 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) (Gemeenten (inclusief WGR) Totaal 2010)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)
Ontvanger	Gemeenten die uitvoering in 2011 geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoord hier het totaal 2011. (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa 2011 regeling G1B + deel gemeente uit 2011 regeling G1C-1)

Indicatoren	
Het totaal aantal geïndiceerde inwoners per gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december 2011	903,00
Het totaal aantal inwoners dat is uitgestroomd uit het werknemersbestand in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren	69,74
Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren	651,36
Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in 2011, uitgedrukt in arbeidsjaren	71,45

G2C-1 Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende ondernemers Bbz 2004+WWIK (Gemeentedeel 2012)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Wet werk en bijstand (WWB) Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen (Bbz 2004) Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)
Ontvanger	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr

Indicatoren	
<i>I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB</i>	
<i>I.1 WWB: algemene bijstand</i>	
Besteding 2012 algemene bijstand, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Baten 2012 algemene bijstand (excl. Rijk), exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
<i>I. 2 W Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</i>	
Besteding 2012 IOAW, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Baten 2012 IOAW (excl. Rijk) , exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
<i>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAZ)</i>	
Besteding 2012 IOAZ, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Baten 2012 IOAZ (excl. Rijk) , exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
<i>I.4 Wet Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen (Bbz 2004)</i>	
Besteding 2012 BBZ 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen , exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Baten 2012 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
<i>I.5 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)</i>	
Baten 2012 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0

G2C-2 Gebundelde uitkering (WWB+WIJ+IOAW+IOAZ+levensonderhoud beginnende ondernemers Bbz 2004+WWIK (Gemeenten (incl. WGR) Totaal 2011)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Wet werk en bijstand (WWB) Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW) Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ) Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen (Bbz 2004) Wet investeren in jongeren (WIJ) Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)
Ontvanger	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr

Indicatoren	
<i>I Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB</i>	
<i>I.1 WWB: algemene bijstand</i>	
Besteding 2011 algemene bijstand, inclusief deel openbaar lichaam	€19.370.761
Baten 2011 algemene bijstand (excl. Rijk) , inclusief deel openbaar lichaam	€ 694.425
<i>I 2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW))</i>	
Besteding 2011 IOAW, inclusief deel openbaar lichaam	€ 535.040
Baten 2011 IOAW (excl. Rijk), inclusief deel openbaar lichaam	€ 4.312
<i>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)</i>	
Besteding 2011 IOAZ, inclusief deel openbaar lichaam	€ 19.724
Baten 2011 IOAZ (excl. Rijk) , inclusief deel openbaar lichaam	€ 0
<i>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen (Bbz 2004)</i>	

Besteding 2011 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen, inclusief deel openbaar lichaam	€ 95.674
Baten 2011 Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen, inclusief deel openbaar lichaam	€ 0

1.5 Wet investeren in jongeren (WIJ)

Besteding 2011 WIJ, inclusief deel openbaar lichaam	€ 3.623.727
Baten 2011 WIJ, inclusief deel openbaar lichaam	€ 143.223

1.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)

Besteding 2011 WWIK, inclusief deel openbaar lichaam	€ 201.843
Baten 2011 WWIK (excl. Rijk) , inclusief deel openbaar lichaam	-€ 13.918

G3C-1 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende ondernemers) (Gemeentedeel 2012)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004
Ontvanger	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr

Indicatoren

Besteding 2012 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob), exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Besteding 2012 kapitaalverstrekking (excl. Bob), exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Baten 2012 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk), exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Baten 2012 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk), exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Besteding 2012 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob), exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Besteding 2012 Bob, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Baten 2012 Bob (excl. Rijk), exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0
Besteding 2012 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€0

G3C-2 Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende ondernemers) (Gemeenten (inclusief WGR) Totaal 2011)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004
Ontvanger	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr

Indicatoren

Besteding 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) inclusief deel openbaar lichaam	€ 1.034.007
Besteding 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob)) inclusief deel openbaar lichaam	€ 682.355
Baten 2011 levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (excl. Bob) (excl. Rijk)) inclusief deel openbaar lichaam	€ 360.119
Baten 2011 kapitaalverstrekking (excl. Bob) (excl. Rijk) inclusief deel openbaar lichaam	€ 259.165
Besteding 2011 aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (excl. Bob)) inclusief deel openbaar lichaam	€ 181.444
Besteding 2011 Bob, inclusief deel openbaar lichaam	€ 0
Baten 2011 Bob (excl. Rijk) inclusief deel openbaar lichaam	€ 0
Besteding 2011 aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004, inclusief deel openbaar lichaam	€ 0

G5C-1 Wet Participatiebudget (WPB) Gemeenten die uitbesteden aan openbare lichamen (Gemeentedeel 2011)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Wet participatiebudget (Wpb)
Ontvanger	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr

Indicatoren	
Besteding 2012 participatiebudget, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€350.394
Waarvan besteding 2012 van educatie bij roc's, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€350.394
Baten 2012 (niet-Rijk) participatiebudget, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€ 0
Waarvan baten 2012 van educatie bij roc's, exclusief geldstroom openbaar lichaam	€ 0
Besteding 2012 Regelluw	€ 0
Het aantal door de gemeente in 2012 ingekochte trajecten basisvaardigheden.	127
Het aantal door volwassen inwoners van de gemeente in 2012 behaalde NT2-certificaten, dat niet meetelt bij de output-verdeelmaatstaven uit de verdeelsleutel van Onze Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel.	97

G5C-2 Wet Participatiebudget (WPB) (Gemeenten (incl. WGR) Totaal 2011)

Departement	Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Juridische grondslag	Wet participatiebudget (Wpb)
Ontvanger	Gemeente die uitvoering geheel of gedeeltelijk heeft uitbesteed aan Openbaar lichaam o.g.v. Wgr

Indicatoren	
Besteding 2011 participatiebudget inclusief deel openbaar lichaam	€6.916.833
Waarvan besteding 2011 van educatie bij roc's inclusief deel openbaar lichaam	€ 359.673
Baten 2011 (niet-Rijk) participatiebudget, inclusief deel openbaar lichaam	€ 0
Waarvan baten 2011 van educatie bij roc's, inclusief deel openbaar lichaam	€ 0
Het aantal in 2011 gerealiseerde duurzame plaatsingen naar werk van inactieven	€ 0
Besteding 2011 Regelluw. Dit onderdeel dient uitsluitend ingevuld te worden door de gemeenten die in 2011 duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk. inclusief deel openbaar lichaam	€ 0

H10 Brede doeluitkering Centra voor jeugd en gezin (BDU CJG)

Departement	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Juridische grondslag	Tijdelijke regeling CJG
Ontvanger	Gemeenten

Indicatoren	
Besteding 2008 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	€ 759.670
Besteding 2009 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	€ 1.154.691
Besteding 2010 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	€ 1.132.909
Besteding 2011 aan jeugdgezondheidszorg, maatschappelijke ondersteuning jeugd, afstemming jeugd en gezin en het realiseren van centra voor jeugd en gezin.	€ 1.907.327
Is er ten minste één centrum voor jeugd en gezin in uw gemeente gerealiseerd in de periode 2008 tot en met 2011? Ja/Nee	Ja

Jaarrekening

Verklaringen

Verklaringen

Door ondertekening en datering verklaart het college van burgemeester en wethouders zich akkoord met de in de jaarrekening opgenomen verantwoording over het gevoerde beheer.

Assen,

Burgemeester en wethouders van Assen,

, burgemeester

, secretaris

Aldus vastgesteld door de raad van de gemeente Assen in zijn openbare vergadering van

.

, voorzitter

, griffier

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de gemeente Assen

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit verslag opgenomen jaarrekening 2012 van de gemeente Assen gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de programmarekening over 2012 met de toelichtingen, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen, alsmede de SiSa-bijlage.

Verantwoordelijkheid van het college van burgemeester en wethouders

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Assen is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met het in Nederland geldende Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Deze verantwoordelijkheid houdt onder meer in dat de jaarrekening zowel de baten en lasten als de activa en passiva getrouw dient weer te geven en dat de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Rechtmatige totstandkoming betekent in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Het college van burgemeester en wethouders is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Besluit accountantscontrole decentrale overheden en het controleprotocol dat d.d. 21 februari 2012 is vastgesteld door de gemeenteraad van de gemeente Assen. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, alsmede voor de rechtmatige totstandkoming van baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeente. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten en toevoegingen aan reserves. Op basis van Artikel 2 lid 7 BADO is deze goedkeuringstolerantie door de Gemeenteraad bij raadsbesluit van 21 februari 2012 vastgesteld.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van de gemeente Assen een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2012 als van de activa en passiva per 31 december 2012 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2012 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen in overeenstemming met de begroting en met de relevante wet- en regelgeving, waaronder gemeentelijke verordeningen.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge Artikel 213 lid 3 onder de *Gemeentewet* vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

Groningen, 11 april 2013

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. R.H. Bouman RA